

PARTİ BAYRAĞI

Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin!

3

mayıs 1978

PARTİ BAYRAĞI

● Aylık Dergi ● Sahibi: Semih Orcan ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Nuran Saygılı ● Yönetim Yeri: Piyerloti, Dizdariye Medresesi Sok., No. 8/A Daire 2/A Çemberlitaş, İSTANBUL ● Yazışma Adresi: P.K. 623 Sirkeci, İSTANBUL ● Baskı: Osmanlı Matbaası ● Abone Şartları: Yıllık 180 TL., Altı aylık 90 TL., Yurtdışı: İki katı ● İlan Şartları: Tam sayfa 500 TL., Yarım sayfa 250 TL. ● Genel Dağıtım: YURT-DA, Şeftali Sok. No. 10/4, Sultanahmet, İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

★ SAĞ OPORTÜNİZME KARŞI MÜCADELE	3
★ TİKP PROGRAMININ ELEŞTİRİSİ	5
— Proletaryanın Azami Programı, Sosyalist Görevleri ve TİKP Programı	6
— Asgari Program, Demokratik Görevler ve TİKP Programı	19
★ DEMOKRATİK DEVRİM SÜRECİNDE DEVRİMCİ PROLETARYA- NIN GÖREVLERİ ve OPORTÜNİZM	41
I — Proletaryanın Mücadelesinin Üç Temel Biçimi ve Sosyalist Faaliyet	43
II — Sosyalist Nitelikteki Görev ve Faaliyetlerin Günümüzdeki Temelleri	62
★ 58 YILLIK SOL HAREKETİN DEĞERLENDİRİLMESİ (III)	71
— Kemalistler «Burjuva Devrimini Oldukça İleri Bir Çığıye kadar Sürdürdüler» mi?	80
— Kemalistlerin Anti - Emperyalistliği ve Şefik Hüsnü	84
— Kemalist Devletçilik ve Şefik Hüsnü	89

Sağ Oportünizme Karşı Mücadele

Esas amacı genel olarak ülkemiz sol hareketinde revizyonizmin, sağ oportünizmin ve 'sol' maceracılığın varlığını ve proleter devrimci potansiyel taşıyan kuvvetlerdeki köklü ideolojik - siyasi etki ve kalıntıları temizlemeye yönelik eleştirilere; «Türkiye İşçi Köylü Partisi» nin programının eleştirisi ile devam ediyoruz.

Aynı zamanda bu «parti» nin ideolojik - siyasi bakımdan milli planda esas gıdasını teşkil eden Şefik Hüsnü çizgisinin eleştirisini kapsayan yazımız da, üçüncü bölümüyle devam ediyor.

Bu konularla olan sıkı ilgisi ve günümüzde en önemli bir mesele olması açısından «Demokratik Devrimde Proletarya'nın Sosyalist Görevleri Üzerine» başlıklı bir yazı da bu sayımızda yer alıyor.

* * *

TİKP. Marksizm - Leninizmi değil, bu isim altında piyasaya sürülen ve Marksizm - Leninizme, proletarya ve halklara, devrime sinsî bir saldırı olan «Üç Dünya Teorisi» ni temel alan bir siyasi harekettir.

«Üç Dünya Teorisi» proletaryayı sosyalist görevlerini yerine getirmekten uzaklaştırmaya çalışan, hatta onu tutarlı - demokrat olmaktan bile men etmeye çalışan; anti - marksist, karşı - devrimci, ve sahte anti - emperyalist bir «teori» dir. Bu «teori», emperyalizm, sosyal - emperyalizm, uluslararası burjuvazi ve yerli gericilik karşısında boyun eğmenin, onların çıkarlarının savunulması ve devam ettirilmesi uğrunda devrimin reddedilmesinin, sınıf işbirliğinin teorisidir. Marksizm - Leninizmin sinsî bir reddidir. Leninizmin emperyalizm, devlet ve devrim, proletarya diktatörlüğü, savaş ve barış vb. teorilerinin inkarı üzerine kurulmuştur.

«Üç Dünya Teorisi» nin bu özellikleri, bu «teori» nin ülkemizde somut bir uygulaması olan TİKP programında en açık bir biçimde ortaya çıkmakta, ifadesini bulmaktadır.

TİKP programı, ideolojik, siyasi, ekonomik - sendikal ve kültürel vb. alanlarda, mücadelenin her cephesinde proletaryanın sosyalist ve demokratik görevlerinin bütünüyle reddinin; proletaryanın azami ve asgari hedeflerinden ve sınıf çıkarlarından vazgeçmenin programıdır. Proletaryayı ve ezilen halkı emperyalizme, sosyal - emperyalizme ve yerli gericiliğe köle olmaya devam etmeye, devrimden vazgeçmeye çağıran bir ihanet programıdır.

TİKP revizyonizminin temelini de emperyalizm, sosyal-emperyalizm ve hakim sınıflar karşısında teslimiyet, emperyalist savaş çığırkanlığından duyulan korku, karşı - devrimci sınıf ve güçlerin çıkarlarına boyun eğiş ve işçi sınıfı saflarında bu çıkarların savunulmaya çalışılması oluşturmaktadır. Öte yandan da başlangıcından beri, her geçen gün legalizmin batağında daha da derine batmış olan bu siyasi hareket, varlığını hakim sınıfların icazetine sıkı sıkıya bağlamıştır. Bu durum onu her gün hakim sınıflara daha fazla kul köle olmaya götürmektedir. Bu «parti» nin paralelindeki gündelik Aydınlık gazetesi her geçen gün daha da gerici bir dilden yayın yapmaktadır.

Proleter devrimci hareket başlangıçtan beri sağ oportünizme, 50 küsur yıllık sınıf - işbirliği çizgisine karşı mücadeleye özel bir önem vermiş ve ideolojik - siyasi inşa da önemli bir unsur olarak yer almıştır.

«TİKP Programının Eleştirisi», daha önce PDA, Aydınlık - Halkın Sesi isimleri altında varlığını sürdürmüş olan bu gruba karşı proleter devrimci hareket tarafından yöneltilmiş diğer eleştiriler ve özellikle, Halkın Kurtuluşu yayınlarından çıkan «Oportünist 'Üç Dünya Teorisi' ve 'Üç Dünyacı' Aydınlık Revizyonizmi» adlı broşür ile ve bu grubun milli planda esas gidasını teşkil eden Şefik Hüsnü çizgisinin eleştirisi ile birarada ve bir bütünlük içinde ele alınmalıdır.

TİKP Programının Eleştirisi

TİKP, bilindiği gibi 1960'lardan itibaren PDA, son yıllarda ise Aydınlık - Halkın Sesi grubu olarak anılan çevrenin kurduğu sağcı, reformist, revizyonist, şöven milliyetçi bir aydın partisidir.

On seneye yaklaşık kötü ünlü bir maziye sahip bu revizyonist grup, sonunda açık olarak, bir parti çatısı altında örgütlenmeyi «başardı».

Elbette TİKP'ni oluşturan grubun uzun yıllar boyunca ortaya koydukları, değiştirdikleri, sonra tekrar gündeme getirdikleri görüşler ve sahip oldukları «teorik hazine» oldukça yüklüdür. Liderinin Yeni Türkiye Partisi'nden getirdiği görüşler bir yana bırakılsa bile, bu grup; cuntacılık ve Kemalizm takipçiliğinden Kıvılcımlı müritliğine; M. Belli çömezliğinden TİP'in sosyo-ekonomik yapı tahlillerini savunmaya; buradan geri dönerek baş çelişmeyi feodalizmle halk arasında, sonra tekrar emperyalizmle ulus arasında vb. tesbit etmeye; Lin Biaoculuktan Erim'in reformculuğu ve 12 Mart faşizminin ilericiliğine, «Maoculuk» a Teng Hsio - Ping aleyhtarlığından savunuculuğuna, ordu ve devlet şakşakçılığına, Ecevitçiliğe ve parlamentoculuğa, son olarak da Üç Dünyacılığa vb. kadar savunmadık görüş bırakmamıştır. Bir söylediğini ertesi gün değiştirmiş, ya da bir başkası söyledi diye, hiç kendine bakmadan «ibret belgeleri» halinde sahtekarca hasımlarını eleştirmiş; sonra utanmadan yine dönerek değişik boyalarla aynı şeyleri savunmaya devam etmiştir.

Bu nedenle bu grubun çeşitli zamanlarda söylediklerini ve ortaya attığı tezleri hacmi sınırlı bir yazıda genişçe eleştirmek mümkün değildir. Kısa zamanda bu oportünist grubun geçmişte ve şimdi ortaya koyduğu fikirler ve izlediği siyaset ayrıntılarıyla sergilenecektir.

Sistemli ve derli toplu eleştiriler olmasa da, can alıcı noktalarda PDA oportünizmi zaten Halkın Kurtuluşu gazetesi tarafından iki yılı aşkın süredir teşhir edilmektedir. Ve onlar yöneltilen eleştirilerin hemen hemen hiçbirine cevap vermediler, veremediler. Ama cevapsız bi-

raktıkları konularda ya sessizce eski söylediklerini savunmaz oldular; ya da hiçbir şey olmamış gibi, tam da örümcekli papaz kafasının ürünü olan **formülleri** temcit pilavı gibi tekrarlayıp duruyorlar. «Oportünist Üç Dünya Teorisi ve Üç Dünyacı Aydınlik Revizyonizmi» broşürü ise cevabını beklemektedir.

Gelelim TİKP Programı ve Kuruluş Bildirisi'ne... (*)

TİKP programı, azami ve asgari hedefleri, gösterdiği yol ve kaynaklandığı dünya görüşüyle proletaryanın programı olmaya layık değildir.

Proletaryanın Azami Programı, Sosyalist Görevleri ve TİKP Programı

Genel olarak kapitalizmin, özel olarak Türkiye kapitalizminin temel özelliklerinin onun yerini sosyalizmin almasını kaçınılmaz kılan çelişmelerinin açıklanması; sosyalizmin ve sınıfsız toplumun gerçekleşecek olmasının zorunluluğu TİKP programının ilgilendiği meselelerdir. Yine kapitalizmin doğrudan ve en ileri ürünü olan proletaryanın durumu, onu en devrimci ve sosyalizmi ve komünizmi elde etmeye yetenekli tek sınıf yapan nitelikleri unutulmuş meseleler arasındadır. Son amaç olarak sınıfsız toplumun sözünü etmekle yetinen program, proletaryanın azami programını tek bir cümle içine sıkıştırma «başarısını» göstermiştir.

Proleter devrimlerin damgasını bastığı çağımızda milyonlarca proleter ve yarı-proleterin yaşadığı Türkiye'de, TİKP'ne göre proletaryanın rolü, azami hedefleri vb. bir cümleliktir. Ütopya olarak sunulan, ne onu gerekli kılan şartlar, ne kaçınılmazlığı ve ne de proletaryanın bu nihai hedefine ulaşabilmesi için, demokratik görevleri dışında, bugünden yüklenmesi zorunlu olan sosyalist görevlerinden tek sözle bile bahsedilmiyor. Böyle bir madde olmazsa ayıp olur anlayışıyla araya sıkıştırılan tek bir «sınıfsız toplum» sözcüğü TİKP'nin sosyalizm ve komünizme verdiği «değer»in bir göstergesidir. Başlı başına bu bile, TİKP revizyonizminin proletaryaya karşı anti-Marksist özünü, ve ne derece kapitalizmin «muhalifi» olduğunu ortaya koymaktadır.

Azami program yerine geçebilecek «Temel İlkeler» bölümünün «Üç Dünya Teorisi»nin savunulmasını kapsamaması, yine kendi başına,

(*) Bu arada belirtelim ki, gerekli olduğu kadarıyla aynı grubun çeşitli yayın organlarınca reklam edilen bir başka partinin program ve belgelerine, bu yayın organlarında yayınlanan çeşitli yazılara da başvuracağız. Ama söylediğimiz gibi, bunlar kısa atıflar olacak.

TİKP'nin genel olarak kapitalizmin muhalifi olmaması yanı sıra, emperyalizm öncesi dönemden beri (pratik olarak 1871'den sonra) dünyanın gidişini belirleyen kapitalizm ile sosyalizm arasındaki uzlaşmaz çelişme ve mücadeleyi esas almadığını ortaya koymaktadır. Gerek Halkın Kurtuluşu gazetesinde gerekse Parti Bayrağı'nda «Üç Dünya Teorisi» üzerine çok şey söylenmiştir. «Oportünist Üç Dünya Teorisi ve Üç Dünyacı Aydınlik Revizyonizmi» broşürü ise, Aydınlik revizyonizminin bu konudaki görüşlerini etraflıca ve derinlemesine teşhir etmektedir. Bu yüzden biz burada tekrar «Üç Dünya Teorisi» üzerinde durmayacağız.

«Sosyalizmin ve komünizmin stratejik ihtiyaçlarını karşıladığı» söylenen bu teorinin, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki mücadeleyi nasıl reddettiği; dünya proleter devriminin uluslararası proletarya ve sosyalist ülkelerden oluşan temel gücünün, ezilen halklar ve milletlerden oluşan temel yedeklerinin yerine nasıl «Üçüncü Dünya» denilen ülkeler topluluğuyla bir kısım emperyalist ülkeleri (2. Dünya) geçirdiği yeterli açıklılıkla ortaya konmuştur. Yine bu «teori»nin «karşı konulmaz üçüncü tarihi devrimci akım» olarak, proletarya ve ezilen millet ve halkların devrimci mücadelesinden koparılan, geri ülke komprador burjuvazisi ve toprak ağalarıyla tekelci emperyalist burjuvazinin itici güç olarak tesbit edildiği; «ülkelerin bağımsızlık» akımının reklamını yaparak sadece sosyalizmi değil, anti-emperyalist mücadeleyi de inkar ettiği biliniyor.

Bu «teori» ile dünya proleter devrimi, uluslararası burjuvaziyi, emperyalizmi, sosyal-emperyalizmi ve her türden gericiliği hedef alan bir devrim, kapitalizmin yerini sosyalizmin almasını amaçlayan bir devrim olmaktan çıkarılmaktadır. Genel olarak «üç dünya» teorisyenlerine ve özel olarak TİKP revizyonizmine göre dünya devrimi «sözde anti-iki süper devlet», hatta «anti-Rus emperyalizmi» devrimidir.

«Bütün dünya halkları ile baskı ve tehdit altındaki bütün ülkelerin iki süper devlete karşı tek bir cephede birleşmelerini savunuyoruz. Bu cephe, esas darbeyi daha tehlikeli olan Sovyet sosyal-emperyalistlerine indirmeli...» (TİKP) Kuruluş Bildirisi Tüzük ve Programı, s. 8. abç.)

Başta iki süper devlet olmak üzere emperyalizme, sosyal emperyalizme ve her ülkedeki gericiliğe karşı bir savaş cephesi olması gereken dünya devrim cephesi; başta Rus emperyalizmi olmak üzere iki süper devlete karşı, dünya devriminin düşmanı güçleri de kapsayan, emperyalizme ve uluslararası burjuvaziye teslimiyet cephesi durumuna sokulmaktadır. Esas darbeyi iki süper devlete yönelterek uluslararası burjuvaziyi, emperyalizmi ve çeşitli ülkelerdeki gericilikleri devirme, böyle-

ce «hepsini de devirmek için soyguncular arasındaki çelişmeden faydalanma» (1) «Üç Dünya Teorisi»nce kabul edilmemekte; baş düşman tesbiti, bütün düşmanları devirmek için kavranılması gereken halkayı tesbit etmek için yapılmamaktadır. TİKP, baş düşmanın (iki süper devlet) dışındaki düşmanları düşman olmaktan çıkarmakta, yalnızca baş düşmanları devirmeyi; hem de diğer düşmanlara, «İkinci ve Üçüncü Dünya» gericiliğine dayanarak, onları temel ve yedek güçler olarak bu mücadeleden merkeze koyarak «devirmeyi» öngörmektedir. Böylelikle dünya sosyalist devriminin düşmanları sanki sadece baş düşmanlardan ibaretmiş gibi, bu baş düşmanlara (iki süper devlete) karşı bir cephe, burjuvaziye ve emperyalizme teslimiyet cephesi önerisi ortaya atılmaktadır. Ayrıca yeni bir dünya savaşı tehlikesinin engeli olarak önerilen böyle bir cephe, bir barış cephesi değil, savaş kışkırtıcısı bir cephe olmaktadır. Çünkü o, savaşın kaynağı olan emperyalizmi (ve sosyal emperyalizmi) değil, bugün savaşın esas kaynağı olan iki süper devleti ve iki süper devlet içinde de Amerikan emperyalizmini barışçı ve stratejik savunmada diye göstererek esas olarak Rus emperyalizmini hedef aldığından, örneğin ABD'ni sözde gerilemesini durdurması ve daha fazla ve öldürücü bir şekilde silahlanması için teşvik etmekte, Nötron Bombasının yapımının ertelenmesini protesto etmektedir. Avrupa'nın emperyalist ülkelerini ise büyük bir arsızlıkla «milli bağımsızlık» için silahlanmaya teşvik etmektedir. Onlar emperyalist savaşın güçleriyle bu savaşı önlemeyi öneriyorlar! Bunu başaramadıkları takdirde (!), dillerinde olan «savaş devrime yol açar» tezi ise, karşı devrimin güçleriyle yapılacak «devrimleri»! öngörme durumuna sokularak yozlaştırılmıştır.

Her türlü kapitalizmin tasfiyesini azami hedefleri içinde saymayan, kapitalizmle sosyalizm arasındaki çelişmeyi inkar eden ve dünya proleter devriminin yolunu «Üç Dünya Teorisi»nin «aydınlattığını» ileri süren TİKP programı; proletaryanın devrimdeki rolünü burjuvazi ve gericiliğin yedeği olmak şeklinde anlamakta ve proletaryanın sosyalist görevlerini yok saymaktadır.

Her şeyden önce «Üç Dünya Teorisi» proletaryaya sınıf işbirliği öğütlemektedir.

TİKP programı yine proletaryaya devrimde «zorlayıcı» ve «burjuvaziyi daha ileri gitmeye teşvik edici» bir rol veren Ş. Hüsnü oportünizminin (*) bayrağını devraldığını söylemektedir. (TİKP Kuruluş Bildirisi, s. 7) «Kapitalist olmayan yol» tezini büyük bir ileri görüşlülükle modern revizyonistlerden yıllarca önce savunmayı başaran, Kemalizm kuyrukçuluğunun teorisini yapan, Kemalist burjuvazinin öncele-

(1) Lenin, Sosyalizm ve Savaş, s. 16

(*) Bkz. 58 Yıllık Sol Hareketin Değerlendirilmesi - II, Parti Bayrağı sayı 2

ri toplumsal devrim yapacağını, sonraları da feodalizmi tasfiye ederek, burjuva demokratik devrimi tamamlayacağını iddia eden, İkinci Dünya Savaşı sırasında yalnızca hükümete karşı bir anti-faşist cephe öneren, sonra da Anglo-Amerikan emperyalizminin Türkiye'ye demokrasi getirdiğini ileri süren, milli meseleyi kan ve ateşle «çözmeye» girişen burjuvazinin avukatlığını yapan vb. şöven ve oportünist Ş. Hüsnü bayrağı, diğer yönlerden olduğu gibi, devrimde proletaryanın önder rolünü reddetmesi açısından da TİKP revizyonistlerinin eline pek yakışmaktadır!

İdeolojik ve Kültürel Alanda Sosyalist Görevler ve TİKP Programı

Program, proletarya ideolojisi ve kültürünün her türden burjuva, revizyonist gerici kültür ve ideoloji karşısında mücadelesi ve bunların tasfiyesini kendisine mesele edinmemektedir. TİKP programına göre, emperyalist, revizyonist ve feodal kültürün tasfiyesi, işçi sınıfının devrimci kültürünün geliştirilmesi için yeterli olacaktır :

«Halkı baskı altına alan emperyalist, revizyonist ve feodal kültür bütün temelleriyle tasfiye edilecek, işçi sınıfının devrimci kültürü, sanatı ve edebiyatı geliştirilecektir.» (Program, s. 20-21) .

Emperyalist, revizyonist ve feodal kültür yalnızca işçi sınıfının değil, tüm halkın üzerinde sultasını sürdürmektedir. Ve burjuva karakterde kültürü tümünden karşısına almayan UDHD, emperyalist ve feodal kültürün yerine, anti-emperyalist, anti-feodal demokratik halkçı bir kültür geliştirecektir. Elbette bu kültürün önde gelen unsuru, proletaryanın devrimci kültürü olacaktır. Ama her türden burjuva kültürüne karşı mücadele edilmeden proletaryanın devrimci kültürünün geliştirilmesi, proletaryanın bilimsel ideolojisinin zaferi mümkün değildir. Emperyalist ve feodal kültürün tek alternatifi proletarya kültürünün geliştirilmesi olmadığı gibi, proletaryanın kültürü ancak her türden burjuva kültür ve yozlaşmayla mücadele edilerek geliştirilebilir. TİKP programı ise, proletarya kültürünü milli ve demokratik, esas olarak burjuva karakterde olan anti-emperyalist, anti-feodal kültüre indirgemektedir. Bu revizyonistlerin «revizyonist kültür» den anladığı da, burjuva kültürün bir türü değil; Türkiye üzerinde hakimiyet kurmaya, ülkemizin milli kültür ve değerlerini ayaklar altına almaya çalışan Rus emperyalizmi ve «beşinci kolları»nın gayrı-milli, emperyalist kültürüdür. Sadece proletaryanın asgari programı açısından milli ve demokratik olmayan kültürle mücadele edeceğini söylemekle yetinen, örneğin tutarsız olsa da milli burjuvazi de böyle bir mücadele verirken bundan farkını ve onun tutarsızlığının da eleştirisini kapsamayan bir proletarya kültürü öneren TİKP programı, sonuçta, burjuva ideolojisi

ve kültürünü eleştirmeyen bir programdır. Ve her türden burjuva ideoloji ve kültürünün eleştirisi temelinde yükselmeyen böyle bir programla ne sosyalizm ve proletaryanın sosyalist kültürü ile ideolojisinin ve ne de UDHD ile bütün halkın anti-emperyalist anti-feodal kültürünün geliştirilmesi ve zaferi kesinlikle mümkün olamaz. Bu program, kültürel alanda da proletaryayı burjuvazinin peşine takan, sosyalizmi ve sosyalist kültürün zaferini hedeflemeyen bir programdır.

Ekonomik-Sendikal Alanda Sosyalist Görevler ve TİKP Programı

İdeolojik ve kültürel alanın yanı sıra, proletaryanın sosyalist görevlerini yerine getirmekten kaçınamayacağı ikinci alan, ekonomik-sendikal mücadele alanıdır. Bu alanda yürütülen mücadelenin kendi başına proletaryayı kurtuluşa götürmeyeceği açık olmakla beraber, proletarya sendikal ve ekonomik hakları uğruna tüm burjuvaziyle karşı karşıyadır. Ve sendikalar ve sendikal mücadele, proletaryanın sınıf mücadelesinin ilk bilgilerini elde ettiği bir okul ve proletaryanın siyasi örgütlerinin ve iktidar mücadelesinin güçlü bir desteğidir.

TİKP Kuruluş bildirisi şöyle diyor :

«TİKP, işçi sınıfı içindeki baş düşman olan revizyonizme karşı 'kiralım revizyonist zinciri, sendikalar işçinin' şiarını yükseltecektir.» (s. 15)

Yine baş düşmanla yetinme anlayışı. Birakalım sosyalizm açısından proletaryanın düşmanlarını, burjuva demokratik devrim açısından bile proletaryanın tüm düşmanlarını hedef almayan bir anlayıştır bu. TİKP, faşist sendikacılığı bile revizyonist sendikacılığa tercih etmektedir. Reformist sendikacılığa gelince, onun açıkça dost olduğu belirtilmekte; genel olarak sendika ağalığına karşı mücadelenin tek sözü bile edilmeksizin, reformist sendikacılığın tüm girişimleri -örneğin Erdemir'deki göklere çıkartılarak- tümüyle desteklenmektedir. Revizyonist zincirin yanısıra faşist zincir ve reformist barikatlar tümüyle yok sayılmakta ve «sendikaların işçinin» olmasının tek engelini revizyonizm olduğu söylenmektedir. Tabii, revizyonist hakimiyetin kırıldığı her sendika -örneğin Erdemir'deki reformist yeni sendika- işçinin sendikası oluvermektedir! TİKP'nin ne genel olarak sendika ağalarına karşı mücadele edilmesi ve sendikaların sınıf sendikalarına dönüştürülmesi gibi bir perspektifi, ne de sendikalar ve sendikal mücadelenin Marksizm-Leninizm ve proletaryanın kurtuluş mücadelesinin okulu olduğu yolunda bir anlayış vardır. TİKP'ne göre Milli bağımsızlık mücadelesi esas görevdir ve esas tehlike Rusya'dan gelmektedir! Her türlü sınıfsal kaygu ve sınıf bakış açısı terkedilerek, buna uygun davra-

nılmalıdır! TİKP'nin miliyetçi bakış açısı proletaryanın sosyalist görevlerinin sendikal alanda da reddini getirmektedir.

«İşçi sınıfımızı bölen sendika rekabetine karşıyız. Türk-İş DİSK ve diğer bütün sendikalara üye olan veya sendikasız bütün işçilerin eylem birliğini savunuyoruz.» (Kurtuluş Bildirisi, s. 15)

İşçi sınıfının eylem birliğini savunmak elbette proleter devrimcilerin görevidir. Ama işçi sınıfının eylem birliği sözde «sendika rekabeti» ile karşı karşıya konulamayacağı gibi; bu birlik en ileri bir biçimde sınıf sendikalarında gerçekleşir ki, programda sınıf sendikalarından tek söz yoktur. Devrimci işçiler, elbette varolan çeşitli sendikaları sınıf sendikaları olarak yeniden örgütlemeye ve yeni sınıf sendikaları kurmaya yöneleceklerdir. Bu durumda sendika ağlarının kontrolündeki sendikaların sınıf sendikalarıyla «rekabet»e girişmesi ve bir «sendika rekabeti» ortaya çıkması kaçınılmazdır. Devrimci proletarya, bir yandan işçileri sınıf sendikalarında örgütlemeye çalışırken, diğer yandan bütün sendikalara üye işçilerin eylem birliği uğruna çalışacaktır. Ama devrimci proletaryanın perspektifi, şüphesiz, Türk-İş ve DİSK ile sınırlı olmayacak, o sendikal faaliyetlerinin merkezine sınıf sendikalarını koyacaktır. Sınıf sendikaları ile ilgili edecek lafı olmayan «sendika rekabetine karşıyız» diyerek, sınıf sendikaları kurulsa bile onların sendika ağlarıyla birliğini savunan, zaten şimdiden reformist sendika ağlarının kuyruğu rolünü oynayan TİKP, işçi sınıfına sendikal alanda da kölelik ve teslimiyet önermektedir. «Sendikalar işçinin» sözü ise, göz boyamaya hizmet etmektedir, laf-ı güzaftır.

Siyasi Mücadele Alanında Sosyalist Görevler ve TİKP Programı

Siyasi mücadele alanında yine TİKP proletaryanın sosyalist görevlerini inkar etmektedir.

«TİKP...işçi köylü ittifakına dayanan proletarya iktidarı altında devrimi devam ettirerek sosyalizmin kuruluşuna önderlik eder.» (Program, s. 18) demektedir program.

Yine Aydınlık yayınlarının reklam ettiği bir başka parti, TİİKP programında, «proletarya diktatörlüğü»nden söz ediyor. Bu sözler yalnız bu iki partinin programlarında değil, ülkemizdeki hemen hemen tüm revizyonist, oportünist partilerin programlarında yer alıyor, sadece bu da değil, örneğin bir Bulgaristan «Komünist» Partisi adlı revizyonist faşist partinin programının da baş köşesini işgal ediyor. Ve nasıl çeşitli revizyonist partileri revizyonist olmaktan kurtaramıyorsa, TİKP'i de kurtaramıyor.

Onların programlarında ne kapitalizm ile sosyalizm arasındaki

mücadelenin, ne de proletaryanın genel olarak burjuvaziye karşı yürüttüğü sınıf mücadelesinin izi vardır. Ne devleti ve orduyu değerlendiriyor, ne de burjuva devlet ve ordunun şiddete dayanan devrim yoluyla parçalanması meselesine yer veriyorlar. Şiddet ve şiddete dayanan devrimin «Ş» leri bile, TİKP programında bulunmadığı gibi, reklam edilen parti programında da bulunmuyor. Program, sanki genel olarak devlet (ve onun önde gelen baskı ve cebir aleti ordu) uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının ürünü ve hakim sınıfların egemenlik aracı değilmiş gibi; burjuva-feodal devlet, kapitalist ve feodal sınıf karşıtlıkları temelinde hayat bulmamış gibi (bazan lafta bunları kabul ediyorlar); bu cihazın, parçalanmadan, şiddete dayanan bir devrim olmadan yerini proletarya diktatörlüğüne bırakabileceği hayalini yayıyor.

TİKP revizyonistlerinin «devletlerin bağımsızlık mücadelesi» ni «üçüncü tarihi devrimci akım» olarak siyaset ve stratejilerinin merkezine koyduklarını biliyoruz. Onların «devrim»i, «üçüncü dünya ülkeleri»nin burjuva devlet cihazlarının yıkılmasını öngörmek ve devrimde proletarya hegemonyasını (önderliği) ve proletarya diktatörlüğünü hedef almak bir yana; komprador, feodal her türlü gericiliğin ve onların devletlerinin kalıcılığını ve varlığını devam ettirmesini esas almaktadır. Devletin önde gelen baskı aleti ordu konusunda, bol bol reklam edilen TİKP belgelerinde şunlar yazılıdır :

«TİKP ABD emperyalizminin Türkiye Ordusu üzerindeki denetimiyle her alanda mücadele eder. Ordunun sevk ve idaresinin, silahlanma, donatım, eğitim, istihbarat, strateji ve savaş planlarının **tam anlamıyla milli olmasını savunur.**» (abç)

«TİKP, Rusya'nın beşinci kolu revizyonistlerin ve ABD uşağı faşistlerin ordudan temizlenmesini talep eder, bunların bütün halk ve silahlı **kuvvetler içinde** yaymaya çalıştığı milli teslimiyetçiliğe, yıkıcılığa ve pasifizme karşı kararlı bir mücadele yürütür, milli bağımsızlık ve kararlı direniş ruhuyla **Milli Kurtuluş Savaşımızın devrimci geleneklerini canlandırmak için çalışır.**» (Aydınlık 83, sf. 29 - 30, abç)

Sosyalist devrim yolunda ilerleyebilmek için önümüzdeki devrimci adım burjuva karakterde olan UDHD'dir. Bu devrim burjuva karakterde bir devrim olmasına rağmen, eski tipte, burjuvazinin hegemonyasında yürütülen ve onun zaferini amaçlayan bir devrim değildir. Proletarya önderliğinde ve kesintisiz sosyalizme bağlanan yeni tipte bir demokratik devrimdir. Bu devrim, burjuva devlet cihazına dokunmamazlık etmeyecek, aksine, onu parçalayacak, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçiminden başka bir şey olmayan demokratik halk diktatörlüğüyle taçlanacaktır. Bu, demokratik devrimde proletaryanın gerçekleştirmeye çalışacağı sosyalist görevlerin en yüksek bir ifadesi olacaktır : Demokratik bir burjuva diktatörlüğünün değil de, proletarya dik-

tatörlüğünün özgül biçiminin kurulması ve kesintisiz sosyalizme ilerleme...

TİKP, demokratik devrimde burjuva devletin ve onun önde gelen kurumunun **niteliğinin**, burjuva, sömürgeci niteliğinin değiştirilmesini hedeflememektedir. Onlar, devlet ve ordunun burjuva niteliğine dokunulmadan, yalnızca biçiminin değiştirilmesi gerektiğini söylüyorlar. Emperyalizmin desteklediği, onun uşakları olan komprador-feodal sınıfların elindeki burjuva devlet ve ordu **millileşecek**, milli sınıfların, tabii ki milli burjuvazinin eline geçecek. Komprador, feodal devlet, milli burjuva devlet biçimiyle yer değiştirecek ! İşte onların anlayışının özü budur.

Yine bu reklamı yapılan partinin «Yurt Savunması Üzerine Karar»ında devlet ve ordunun burjuva niteliğinin muhafazası, bunların şiddete dayanan devrimle parçalanmasının inkarı öyle güzel formüle edilmiştir ki; açıkça «TİKP... silahlı kuvvetler içinde... yıkıcılığa... karşı kararlı bir mücadele yürütür.» denilebilmektedir. Bu «kararlı mücadele», şüphesiz, yıkıcılığın kararlı savunucusu devrimci proletaryaya karşı, burjuvazinin uşaklarının yürüttüğü bir mücadele olabilir. Gerçekten de onlar ordularını yıkılmaktan kurtarmaya çalışacaklardır. Bu revizyanist parti, militarizmin yere çalınmasından yana değildir. Osmanlı ordusunun kalıntıları üzerinde yükselen milli ordunun özlemini çekerek milli bir militarizm istemektedir.

TİKP revizyonistleri, sosyalizm ve proletarya diktatörlüğünü değil, T«K»P ile öz olarak aynı, ama değişik bir biçimde «İleri Demokratik Devrim» ve «İleri Demokratik» bir ordu istemektedirler.

Şiddetten arındırılmış proletarya diktatörlüğünü savunma şampiyonu (*) TİKP revizyonizmi, demokratik halk devrimi ve demokratik halk diktatörlüğü üzerine de şunları söylüyor :

«TİKP... işçi köylü ittifakına dayanan ve küçük burjuvaziye milli burjuvazinin katıldığı demokratik halk iktidarını gerçekleştirir.» (Prog. s. 19)

«Demokratik halk iktidarı... can ve mal güvenliğini... gerçekleştirecektir.» (Prog. s. 20)

Reklamı yapılan parti programı ise;

«Milli demokratik devrim... işçilere, köylülere, küçük burjuvaziye ve milli burjuvaziye demokrasi sağlayacak, bir avuç işbirlikçi burjuva ve toprak ağasına karşı diktatörlük uygulayacaktır.» (Aydınlık 83, s. 24)

Bu son aktardığımız program maddesinde söylenenler bile çok ileri şeylerdir bu revizyonistler için, muhtemelen sağ taraflarından kalktıkları bir gün yazılmıştır. D. Perinçek sonradan kitap olarak bastırdığı,

(*) Daha geniş bilgilenme için bkz: «Marksizmi Revizyonizmden Ayıran öz şiddet midir» Aydınlık sayı. 57

Halkın Sesi'nde yayınlanan «Doğru Eylem Nedir?» makalesinde, «demokratik halk iktidarı zenginler dahil herkesin can güvenliğini sağlayacaktır.» diye yazmıştı. Yani o zamanlar, o, tekci burjuvazi ve toprak ağaları dahil tüm gericilere, bütün «zenginler»e can güvenliği konusunda garanti veriyordu. Ama tabii proletarya diktatörlüğünü savunduğuna da toz kondurmuyordu.

Bu mesele bir yana bırakılırsa, milli burjuvaziyle ilgili söylenenler tam bir teslimiyet ve proletaryanın sosyalist görevlerinin reddi olduğu gibi; genel olarak demokrasinin, burjuva demokratik devriminin tamamlanmasının da karşısında yer almak anlamındadır.

Milli burjuvazi her şart altında demokratik halk diktatörlüğünde proletarya ile birlikte yer alacak bir sınıf mıdır? Bir asgari program maddesi olarak «milli burjuvazinin katıldığı demokratik halk iktidarı» formülasyonu yapılabilir mi?

UDHD'nin, burjuva karakterde bir devrim olduğu ve genel olarak kapitalizmi tasfiyeye yönelmediği, hatta belirli sınırlamalarla (tekelleşmesini vb. engelleyerek) milli kapitalizmin gelişmesine yolaçacağı bilinmektedir. Ama elbette, demokratik devrimin milli kapitalizmi geliştirecek olması ve UDHD programının milli burjuvaziyi tasfiyeyi amaçlanmamasıyla, milli burjuvazinin tek başına veya proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisiyle birlikte iktidarda bulunması arasında mutlak anlamda her zaman için geçerli bir eşit işareti konulamaz.

Milli burjuvazi, demokratik devrimi tutarlı bir şekilde sürdürme yeteneğinde olmayan bir sınıftır. O, emperyalizm ve feodalizmle bağlara sahip bir sınıftır ve bu bağlar milli burjuvazinin üst kesimlerine doğru güçlenir. Diğer yandan işçi sınıfının mücadelesinin ve bir işçi köylü devriminin yükselmesi milli burjuvaziyi korkutur, karşı devrim saflarına doğru yönelmesine neden olur. Saf, tümüyle milli, ve feodal özelliklerinden -örneğin tefecilikten- tümüyle arınmış bir milli kapitalizm ve milli burjuvazi olamayacağı gibi; özellikle emperyalizm çağında işçi ve köylülerin mücadelelerinden ürkmeyen, gericileşmeyen milli burjuvazi de yoktur. (*) Bu yüzden, o devrimle karşı-devrim arasında yalpalar bazan emperyalizme ve gericiliğe, bazan da işçi ve köylülere yanaşır. Bu, demokratik devrimin çeşitli özel evrelerinde çelişmelerin durumuna da bağlıdır.

Mao Zedung, devrimde milli burjuvazinin konumu üzerine şunları söylüyor :

«1. Çin milli burjuvazisi belli dönemlerde ve belli ölçüde emperyalizme ve feodal savaş ağalarına karşı mücadelede yer alacaktır. Çünkü söz konusu dönemlerde yabancı zulmü Çin'in maruz kaldığı en büyük zulümdür. Bu ba-

(*) Bak : Seçme Eserler, Mao Zedung, C 2, s. 350

kımdan, böyle zamanlarda proletarya milli burjuvaziyle bir birleşik cephe kurmalı ve bunu mümkün olduğu kadar sürdürmelidir.

«2. Farklı tarihi şartlar altında Çin milli burjuvazisi iktisadi ve siyasi zayıflığından ötürü yalpalayacak ve saf değiştirecektir. Bu nedenle Çin'in devrimci cephesinin bileşimi her zaman sabit kalmayacak ve değişmelere uğrayacaktır. Bazan milli burjuvazi bunun içinde yer alabilir, bazan da yer almayabilir.» (Seçme Eserler c 2, s. 289 - 290, abç.)

Yalpalayan, saf değiştiren, belirli şartlarda devrim cephesinde yer alabilmesine rağmen, bazan karşı-devrimin kuyruğu olan ve devrim cephesinin dışında kalan milli burjuvazi (veya bir kanadı) her şart altında -asgari program demokratik devrimin her şart altında geçerli görev ve özelliklerini formüle eder- nasıl olur da demokratik halk diktatörlüğüne katılabilir? O (tümüyle veya bir kısmı) karşı devrimle birleştiğinde, karşı-devrime hizmet ettiğinde; onunla birleşmeyi ve onun iktidara ortak olmasını savunmak, proletarya ile burjuvazi arasındaki farklılıkları yok saymanın yanında, karşı-devrime teslimiyetten başka ne anlama gelebilir?

Yine Çin milli burjuvazisinin devrime karşı tutumunu değerlendiren Mao Zedung; onun, demokratik devrimin Kuzey Seferi, Toprak Devrimi ve Anti-Japon Savaş dönemlerinde farklı konumlarda olduğunu belirtir.

«1924 - 27 devrimci savaşı, esas olarak uluslararası proletarya ile Çin proletaryasının ve onun partisinin, Çin milli burjuvazisini ve partilerini siyasi bakımdan etkilediği ve onlarda siyasi işbirliğine girdiği şartlarda sürdürülmüştü...

«1972'den günümüze kadar süren Toprak Devrimi Savaşı ise yeni şartlar altında sürdürülmüştür. Bu savaşta düşman, yalnızca emperyalizm değil, aynı zamanda büyük burjuvaziyle büyük toprak ağalarının ittifakıydı. Milli burjuvazi de, büyük burjuvazinin kuyruğuna takılmıştı.» (Seçme Eserler c 1 s. 226 - 227, abç)

«1927'den itibaren bir süre için Çin milli burjuvazisi de karşı devrimin peşine takılmıştı.» (S. E. C 2, s. 350, abç.)

Aynı konuda bu dönem için Stalin de şöyle diyor :

«Devrimin ikinci aşamasında, Çan Kay-şek ve milli burjuvazi karşı devrim kampına geçtikleri..., sırada proletaryanın müttefikleri köylülük, şehir yoksulları ve küçük burjuva aydınlardı...

«Böylece milli burjuvazi devrimin defterinden silindi. Bu devrim için kısmi bir kayıptı.» (MDD, s. 136, abç.)

Milli kapitalizmi ve milli burjuvaziye tasfiyeyi genel olarak hedeflemeyen UDHD programı, elbette bu dönemler içinde geçerlidir ve proletarya milli burjuvaziye karşı genel politikasını değiştirmeyecektir. Ama milli burjuvazinin (yada bir kanadının) karşı devrim safına geçtiği böyle dönemlerde milli burjuvazinin iktidara ortak olması savu-

nulabilir mi? Tersine proletaryanın önderliğinde halk diktatörlüğü karşı-devrimin peşine takılan herkesi cezalandıracak, onları da mülksüzleştirecek ve can güvenliklerini garanti etmeyecektir.

Yine Mao Zedung Anti-Japon Savaş döneminde demokratik devrimin özel programının -onun en önemli maddesinin- değiştirilmesi gereği üstüne şunları söylüyor :

«İşçi ve köylü cumhuriyetinin' yerine neden 'Halk Cumhuriyeti'ni koyuyoruz ?

«Hükümetimiz sadece işçi ve köylüleri değil, fakat bütün milleti temsil etmektedir. Bu anlam 'İşçi ve Köylülerin Demokratik Cumhuriyeti' sloganımızın içinde zaten mevcuttu... Partimizin Altıncı Milli Kongresinde kabul edilen On Maddelik Program (1928 de kabul edildi-PB) sadece işçi ve köylülerin değil, bütün milletin çıkarlarını kapsamaktaydı. Fakat şimdiki durum sloganımızı değiştirmemizi ve onu halk cumhuriyeti haline getirmemizi gerektirmektedir. Bunun nedeni ise Japon işgalinin Çin'de sınıf ilişkilerini değiştirmiş bulunması ve artık yalnız küçük burjuvazinin değil, **milli burjuvazinin de Japonya'ya karşı mücadeleye katılması olanağının doğmuş bulunmasıdır.** (S. E. C 1, s. 195 - 196, abç)

«Devrimin itici gücünü hala esas olarak işçiler, köylüler ve şehir küçük burjuvazisi meydana getirmektedir; fakat **artık milli burjuvazi de bunlara katılabilir.**» (Age, sf. 198, abç)

Her zaman ve genel olarak demokratik devrimin itici gücü olmayan, belirli şartlarda bu güçlere katılan milli burjuvazi; ancak yine bu belirli şartlarda devrimin temel itici güçleriyle birlikte iktidara ortak olabilir. Milli burjuvazi katılmadığında demokratik halk diktatörlüğünün bütün milletin çıkarlarını temsil etmeyeceğini sanmak, saflık değilse, burjuvaziye teslimiyet ve sınıf işbirliğidir ki, TİKP revizyonizmi de bununla malüldür.

Mao Zedung'dan bir pasaj daha aktararak milli burjuvazinin demokratik devrimde her şart altında iktidara katılması durumu olamayacağı gibi, proletaryanın zaman zaman karşı-devrimin kuyruğu olan milli burjuvaziye karşı da silahlı mücadele yürütmesi gerektiğini görelim :

«Eğer partimiz, belli dönemlerde burjuvaziyle birleşmesi gerektiğini anlamazsa, ilerleyemez ve devrim gelişemez... Eğer partimiz burjuvaziyle birliğini bozmak zorunda kaldığı zaman, **ona karşı sert ve kararlı bir silahlı mücadele sürdürmezse...** devrim yenilgiye uğrar. (S. E. C 2, s. 291-292, abç) (*)

Genel olarak burjuvaziye, komprador büyük burjuvazi ve onun peşinden giden milli burjuvaziye karşı belirli dönemlerde silahlı mücadele... Nasıl olacak da milli burjuvazi iktidarda, devrimci halk iktidarında yer alacak? Belirli dönemlerde kendisine karşı silahlı mücadele yürü-

(*) Aynı konuda bkz: Stalin, Milli Demokratik Devrim, sf. 95

tlmesi gereken bir sınıfın ya da bir kanadının) genel olarak demokratik halk diktatrlgne katılmasının mümkün olmadığı herhalde yeteri kadar açıktır.

Milli burjuvazinin iktidara katılması, genellikle milli çelişmelerin keskinleştiği, milli bağımsızlık mücadelesinin merkezi görev haline geldiği şartlarda mümkün olabilir. Milli bağımsızlık mücadelesini merkezi görev olarak tesbit eden TİKP revizyonizmi de bu noktadan hareket etmiş, ama bir an için tesbiti doğru varsayılsa bile, belirli bir dönemi ve onun özel programını genel olarak demokratik devrim (yani proletaryanın asgari programı) programıyla özdeşleştirmiştir. TİKP bu açıdan devrimi sözde yalnızca milli devrime, ama milli burjuvazi belirli dönemlerde komprador büyük burjuvazinin kuyruğu olduğu için karşı-devrime indirgemiiştir. Bu, onun milliyetçi bakış açısının ve burjuva sınıf tavrının doğal bir sonucudur. Bu sınıf tavrı, kaçınılmaz olarak milli burjuvazinin baştacı edilmesine, devrime karşı ıkrsa bile, bu karşı-devrimci unsurların can ve mal güvenliğinin garantrlgne götürmektedir.

Aynı burjuvaziye teslimiyet siyaseti ve tavrı TİKP'nin «Ecevit Hükümeti»ne karşı tutumunda görülmektedir :

«Ecevit Hkmetine karşı siyasetimiz hem dostluk hem mücadeledir. Hkmetin yurdumuzun bağımsızlığından yana olan ve halkın zgrlgne hizmet eden her davranışını destekleyeceğiz. Öte yandan iki süper devletle, özellikle Sovyetler Birliğiyle uzlaşan, faşizme taviz veren siyasetler izlediği her yerde hkmete karşı mücadele edeceğiz. Ecevit Hükümeti Kıbrıs'dan geri ekilmede, Yunanistan'la dostluk kurmada, nc Dünya ile birleşmede, kontrgerillanın üzerine yürümede cesur olmalıdır. O zaman halkın ve partimizin desteğini kazanacaktır.» (Kuruluş Bildirisi, s. 16)

Demokratik devrimde proletaryanın milli burjuvaziye karşı genel politikası olan dostluk ve mücadele politikasının arkasına gizlenerek Bildiri, Ecevit ve hükümetinin dayandığı milli burjuvazinin üst kesiminin emperyalizm ve faşizmle uzlaşmasını gözlerden kaçırmaya alışıyor. O, bu burjuvaziye karşı bugün esas olanın mücadele etmek olduğu gerçeğini unutturmaya çalışarak lafı yuvarlıyor. Emperyalizm ve i gericilik ile uzlaşan, devrime karşı çıkan reformist burjuvazinin kuyruğuunda TİKP, aynı glere teslimiyetin şampiyonudur.

Bu pasaj, aynı zamanda, devlet ve hükümet meselesi ve devrimci proletaryanın bu mesele karşısındaki tavrının yeni bir yozlaştırılması örneğidir. TİKP revizyonizmi, benzer gerekçelerle Kemalist diktatörlük ve hükümeti destekleyen ř. Hüsnü oportünizminin bayrak taşıyıcılığının hakkını gerçekten vermektedir.

Stalin,

«...Kemalist hükümet, işçi ve köylülere karşı mücadele hükümetidir. İçinde komünistlerin yer almadığı ve almasının da mümkün olmadığı bir hükümettir. Vuhan böyle nitelendirildikten sonra bundan sadece bir sonuç çıkartılabilir : Vuhana karşı kararlılıkla mücadele etmek. Vuhan hükümetini devirmek.» (MDD, s. 107) diyordu. Ama Ş. Hüsnü Kemalist hükümeti destekledi.

Şimdi aynı işi TİKP Ecevit hükümetiyle ilgili olarak sürdürüyor. Hem de sözde «dostluk ve mücadele» lafı ederek. Ecevit Hükümeti işçi ve köylülere karşı bir mücadele hükümeti değil mi? Asgari ücretlerin dondurulması girişimlerinden, kitle mücadelelerinin bastırılması çabalarına kadar yüzlerce örnek sayılabilir. Hükümet bunları işçi ve köylülerin dostu olduğu için mi yapıyor? Yoksa bu hükümette komünistler mi yer alıyor? Bu hükümet devrim hükümeti midir, devrimi mi ilerletiyor; yoksa karşı-devrime hizmet mi ediyor? Cevap verilmesi gereken temel soru bu değil midir? TİKP'ne bakılırsa, bir üçüncü yol tutturmuş: Millî burjuva diktatörlüğü yolu. Hem de bir yandan CHP'yi Avrupa taraftarı büyük burjuvazinin partisi olarak değerlendirirken.

Peki, bir millî burjuva hükümete karşı tavır ne olmalıdır? Devrimci proletarya katılmadığı bir burjuva hükümeti mi destekleyecek? Proletaryanın asgari program açısından millî burjuvaziye karşı politikasını ifade eden «dostluk - mücadele» formülünü karşı-devrime hizmet eden bir burjuva hükümeti desteklemek için kullanmak, onu yozlaştırmaktır. Komünizme, işçi ve köylülere düşman, komünistlerin katılmadığı, en önde gelen görev ve çabası burjuva devleti güçlendirmek ve faşizme güç katmak olan bir hükümeti desteklemek; sadece işçi sınıfına değil, bütün halka ihanettir. Dostluk ve mücadele siyaseti, burjuva hükümetlere kitleleri peşkeş çekmek için değil, devrimi geliştirmek için kullanılır.

Ecevit hükümetini desteklemeyi reddeden proleter devrimcileri «sahte solcular» olarak niteleyen TİKP revizyonizmi, proleter devrimcilerin «CHP hükümetini baş düşman ilan etmeleri» (Bildiri, s. 13) yalanını uyduruyor. Proleter devrimciler böyle bir «ilan» vermedikleri gibi, bildiğimiz kadarıyla bugün Türkiye'de hiç bir siyasi akım CHP Hükümetini baş düşman ilan etmiyor. TİKP'nin bu sözlerle karşı çıktığı aslında reformizme karşı mücadele edilmesidir. TİKP'ne göre, burjuva reformizmine karşı mücadele ve reformist hükümeti teşhir ederek işçi-köylü hükümetinin propagandasını yapmak «CHP Hükümetini baş düşman» ilan etmektir! Kapitalizmin ve işçi sınıfının geliştiği, burjuvazinin farklılaştığı, işçi-köylü hareketinin yükseldiği ülkemizde; TİKP, komünistlerin katılmadığı, işçi ve köylülere karşı mücadele hükümetleri olan burjuva hükümetlerini desteklemeyi görev bilmekte-

dir. Proletaryanın burjuvaziyle çelişmesi ve sosyalist görevleri mi? Bunlar hiç önemli değildir. Halkın büyük burjuvazi ve toprak ağalarıyla, onların destekleyicisi emperyalizmle ve bunları güçlendiren, bunlara hizmet eden her hükümetle mücadelesi mi? Bu demokratik görevlerin bile sözü edilmemelidir! Faşizme ve emperyalizme (ve sosyal-faşizme ve-sosyal emperyalizme) karşı reformizmle (ve onun destekçisi olduğu söylenen Avrupalı emperyalistlerle) birlik... Reformizme tapma... Bu, burjuvazinin hizmetkarlığıdır.

Asgari Program Demokratik Görevler ve TİKP Programı

Şimdiye kadar söylediklerimizden de anlaşılmış olacağı gibi, TİKP'in asgari programı tam bir milliyetçi-reformist programdır.

TİKP'in Komprador Burjuvaziyle Birlikte Yürüttüğü «Devrimcilik»

Başlı başına «Üç Dünya Teorisi»nin komprador burjuvaziyle birleşmeyi öngördüğü, hatta onları emperyalizme karşı mücadelenin temel ve önder gücü yaptığı bilinmektedir.

Bunun yanı sıra, TİKP programı komprador burjuvaziye karşı her hangi bir mücadele ve komprador kapitalizminin tasfiyesini önermemektedir. Program, yalnızca, «Ülkemizdeki bütün yabancı sermaye halkın mülkiyetine geçirilecektir.» (Program, madde. 5) demektedir. Her şeyden önce, bu, büyük bir yalandır. «İkinci dünya» denilen Avrupalı emperyalistleri sallantılı müttefik ya da yedek güç olarak gören bir strateji ile «bütün yabancı sermaye»ye el koymak mümkün değildir. Böyle bir iddia, stratejinin kendi kendisiyle çelişme halinde olması demektir; çünkü hiç bir devrim bütünüyle ara yedek güçleri tasfiyeye yönelmez. Hem birleşecek, hem tasfiye edeceksin... Bu olmaz.

Bütün yabancı sermayeye el koyma yalanı biryana bırakılırsa, TİKP yalnızca yabancı sermayeye el konulması, yani emperyalizmin tasfiyesi ile devrimin görevlerini sınırlamaya çalışmaktadır. O, emperyalizmin geliştirdiği, onun uzantısı; ama finans-kapitalin kendini Türkiye'de yeniden üretmesi temelinde geliştiğinden yabancı değil, yerli bir biçim alan komprador kapitalizmin tasfiyesi ve komprador tekelci sermayeye el koyma görevini bir kenara atmaktadır. Oysa bu kapitalizm, üretici güçlerin gelişmesinin engelidir. Ve Mao Zedung bu burju-

vazinin «komprador nitelikte olan... Doğrudan doğruya emperyalizme hizmet eden, onun tarafından himaye edilen... Bundan dolayı... daima devrimin hedefi» (S.E C - 2, s. 290) olan bir sınıf olduğunu söylemektedir. Yine Mao Zedung, «yabancı emperyalizmle, yerli toprak ağası sınıfı ve eski tipte zengin köylülerle yakından bağlantılı olan», «komprador, feodal, tekelci devlet kapitalizmi haline» (S. E. C - 4, s. 183) gelen tekelci kapitalizmin tasfiyesini öngörmekte ve şöyle demektedir :

«Çan Kay-şek, T.V Soong, H.H Kung ve Çen Ci-Fu'nun başında bulundukları tekelci sermayeye el koymak ve onu yeni-demokratik devlete devretmek.» (Age, s. 183)

Ve O, bunu, «Yeni-demokratik devrimin başlıca üç iktisadi siyaseti»nden biri olarak saymaktaydı.

TİKP'e gelince, o ülkemizde emperyalizmin uzantısı olan ve gelişmesi, varlığı ve kaderi ona bağlı olan sanayi ya da ticari sermaye temelinde değil, ama mali sermaye temelinde yükselen, tekelci komprador karakterde bir kapitalizmin varlığını reddetmektedir.

85. sayısında komprador kapitalizminin emperyalizmden bağımsız kendi başına bir üretim tarzı oluşturmadığı, komprador burjuvaziyi yükselen kapitalizm çağının burjuvazisiyle bir tutmanın yanlışlığı konusunda Halkın Birliği'ne görünüşte doğru eleştiriler yönelten Aydınlık; bu doğruların ardında komprador kapitalizminin varlığını reddetmeye çalışıyor. Ona kalırsa komprador kapitalizmi yoktur, yalnızca kompradorlar vardır. Bunlar da emperyalist burjuvazinin yardakçısı tüccarlar, ajanlardır. Basit aracılardır, ticari işlemlere katılır, bundan dolayı emperyalist burjuvaziden komisyon alırlar. Bu elbette safsata-dır, emperyalizm teorisini can alıcı noktalardan inkâr etmektir. Şunları iddia ediyorlar:

«... Onların (kompradorların-PB) kâr kaynağı emperyalist burjuvazinin ürettiği malların ülke içinde satılmasıdır.» (Aydınlık 85, s. 22)

«Komprador burjuvazi, emperyalizmle yerli pazar arasında bir aracıdan başka bir şey değildir.» (Agd. s. 21)

«(Kompradorlar-PB) Emperyalistlerin ülkemizde elde ettikleri kârdan belli bir komisyon alırlar.» (Agd, s. 21)

Kompradorlar, elbette basit ticari araçlar değildirler. Dünyayı ekonomik olarak paylaşmaya ve geri ülke ekonomilerini denetimleri altına almaya yönelen emperyalistler, bir yandan feodalizme dayanır ve onu desteklerler; diğer yandan, bu ülkelerde kendi uzantıları ve emperyalist sömürünün gerçekleşmesinin aracı ve dayanağı bir kapitalizm geliştirirler. Emperyalist burjuvazinin geri ülkeleri ticaret yoluyla, eşit

olmayan meta mübadelesi yoluyla soyduğu da bir gerçektir. Ama emperyalist sömürünün esasını, belirleyici etkenini ticarete görmek tam bir safsatadır. Kâr amacıyla üretimin metropollerde kaçınılmaz olarak oluşmasına yol açtığı «sermaye fazlası», «öteden beri dünya kapitalist çarkına kapılmış» olan, yani modern kapitalist sömürünün gerçekleşmesinin asgari şartlarının -meta ekonomisinin gelişmesi ve doğal ekonominin parçalanması, ticaret ve ulaşım elverişli yollar vb.- var olduğu özellikle geri ülkelere akar. «Geri kalmış ülkelerde kâr her zaman yüksektir; çünkü buralarda sermaye pek az, toprak fiyatı nispeten düşük, ücretler az, hammadde ucuzdur.» (Lenin, Emperyalizm, s. 73)

Sermaye ihracı emperyalizmin ayırdedici bir niteliğidir. «Eski kapitalizmin ayırdedici niteliği meta ihracıydı. Tekellerin hüküm sürdüğü bugünkü kapitalizmin ayırdedici niteliği ise sermaye ihracıdır.» (Age, s. 72)

Mali sermaye uluslararası bir sermayedir ve gittiği her ülkede kendini yeniden üretirken, buralara kaçınılmaz olarak kendi özelliklerini de götürür. Kendi ülkesinde yatırımla yetinmez. Metropollerde soyduğu işçilerin ürettiği ürünlerin geri ülkelere satılması ve bu satışı organize edecek ticari araçlar edinmekle yetinmez. O, doğrudan geri ülkeler ekonomisine sızar. Emperyalist burjuvazi, gerek doğrudan yatırımlar, gerekse kredi ve borçlarla geri ülke ekonomilerini ele geçirmeye çalışır. Ve işte, bankalarıyla, ticari ve sınai işlem ve işletmeleriyle geri ülkelere ihraç olunan mali sermaye bir yandan doğrudan emperyalistlerin elinde yatırılırken, özellikle devlet borçları ve krediler yoluyla yerli ama emperyalizmin uzantısı bir kapitalizmin de gelişmesine neden olur. Mali sermayeye dayanan komprador kapitalizmi, feodalizmin yanında, emperyalizmin içindeki ikinci dayanağını oluşturur. Öncele ri kapitalizmin gelişmemişliği, komprador burjuvazinin daha çok ticari aracılıkla uğraşmasını getirirken; ülkede mali sermaye temelinde üretimin emperyalist dünya sisteminin bir parçası olarak gerçekleşmesi, tekелci komprador kapitalizmini ortaya çıkarır. Böylelikle uluslararası mali sermayenin bir parçası ve eklentisi olan komprador tekелci sermaye ülke ekonomisinin can damarlarını emperyalizmle birlikte kontrol altına alır.

TİKP, komprador sermayeyi ticari bir sermaye olarak görmesinin doğal bir sonucu olarak Türkiye’de tekelleşmeyi de, komprador karakterde tekелci bir kapitalizmin varlığını da reddetmektedir. Ona göre, ülkemizde bırakın tekelleri, «tekelleşme süreci» bile görülmemektedir (*) Ona göre olsa olsa «feodal tekelleri» olabilir! TİKP, Türkiye’de iç dinamik yoluyla bir kapitalist gelişme ve tekelleşme olamayacağı ve ol-

(*) Bkz : Aydınlik 69, s. 7

madığı (eskilerde bunun da olduğunu savunuyorlardı) doğrusunun ardına gizlenerek komprador nitelikte bir tekelci devlet kapitalizminin varlığını ileri sürenlere saldırıyor.

Yukarıda Mao Zedung'un Çin'in komprador tekelci kapitalizmi üzerine sözlerini aktarmıştık. Ama TİKP, emperyalizmin işbirlikçiliğini ticari sermayenin tasarrufuna vermeye yemin etmiştir. Tekelci kapitalizmin kalbi olan bankaları, ülkemizde ticari kuruluşlar olarak görürken; sınai, ticari ve mali faaliyet ve işlemleri yöneten, ağlarını Türkiye dahil tüm kapitalist dünyaya yaymış bulunan ve sanayi sermayesiyle banka sermayesinin iç içe girmesiyle oluşan mali sermaye ve onun egemenliği gerçeğini yok sayıyor. Ayrıca ticari sermaye (tefeciler sermayeyi kastetmiyoruz), sınai sermaye vb. den söz ediyor.

«Yurdumuzdaki bankaların büyük bir kısmı ticari bankalardır.» (Aydınlık 85, s. 28)

TİKP, bunu diğer bankaların mali sermaye kuruluşları olduğunu belirtmek için söylemiyor. Ona göre, «büyük bir kısım» bankalar ticari işlemlerle uğraşırken, ancak küçük bir kısım sanayiye ve sanayinin gelişmesine katkıda bulunmaya yönelmektedir. Bankaları, serbest rekabetçi dönem bankaları olarak görürken sınai ve ticari sermayeye ve işlemlerini emperyalizm çağında birbirinden koparmakta, ticari (spekülatif) sermayeyi kötülerken, sınai (üretken) sermayeyi hoş tutmaktadır.

«Banka kredilerinin en büyük bölümü, 'ticari amaçlarla' verilen, kısa vadeli ve yüksek faizli kredilerdir. Bu kredileri, ancak kısa zamanda büyük vurgunlar vurma olanağı olan unsurlar alabilir ve ödeyebilir. Nitekim 'ülkemizde bütün banka kredilerinin yüzde 49'unu vurguncu tüccarlar ve tefeciler, yüzde 16'sını toprak ağaları almaktadır.'

«Yakın geçmişte sanayiciler, banka kredilerinin yüzde 10'unun 'sınai amaçlarla' (yani daha uzun vadeyle ve daha düşük faizle) verilmesi için mücadele etmişler ancak başarı kazanamamışlardır.» (Aydınlık 85, s. 28, abç.)

Bu aktardığımız pasajın atıf yaptığı savı «TİİKP savunması»nın da «işbirlikçisi sanayi burjuvazisi», «işbirlikçi sanayi tekelleri», «sanayi holdingleri vb. gibi tekelin ve mali sermayenin ne anlama geldiğinden habersiz; sınai, ticari ve banka sermayesini birbirinden ayıran safsatalarla uğraştığını hatırlatalım. Yukarıda söylenene göre de, «sanayiciler» «vurguncu tüccarlar»la «mücadele etmişler, ancak başarı kazanamamışlar»! sözü edilenler milli burjuvazi değildir, tekelci olmayan burjuvazi değildir. Ekonomik-mali süreci kendi çıkarına uygun kılma-ya çalışan egemen burjuvazidir. Söylenen, onun birbirine düşman parçalarıdır!

12 Mart sırasında da, bugün TİKP'i oluşturan grup, «sanayiciler»in «büyük ticaret burjuvazisi»ni, «spekülatyoncuları» tasfiye et-

mekte olduğunu söylüyordu. (*) Hatta bununla kalmıyor, onlara toprak ağalarını bile tasfiye ettiriyordu! Şimdi de aynı yoldalar. Mali sermaye egemenliğini reddederek, «büyük ticaret burjuvazisi, büyük burjuvazinin hâlâ en önemli kesimidir» (aydınlık s. 83, sf. 12, abç.) diyerek, burjuvaziyi serbest rekabetçi dönemdeki gibi sanayi ve ticaret burjuvazisi vs. diye kesimlere ayıran bir partiyi reklam ediyorlar.

Komprador kapitalizmi ne sanayi sermayesine, ne de ticari sermayeye dayanmaz. O, mali sermayeye dayanır. Milli nitelikte olmaması, aksine komprador nitelik taşıması, iç dinamiklerle gelişmemesi; onun mali, sermayeye dayanan tekeli bir kapitalizm olmasının engeli değildir. Çünkü o, emperyalizmin uzantısı olarak ve her yere kendi özelliklerini götüren uluslararası mali sermayenin ihracına bağlı olarak teşekkül etmiştir. Emperyalizm bu kapitalizmin gelişmesini engellemez, aksine onu kendi sömürüsünü gerçekleştirmenin aracı olarak geliştirir.

İşte TİKP revizyonizmi bu komprador tekeli kapitalizmi tasfiye, komprador sermayeye el koymayı programına almamıştır.

TİKP revizyonizminin yayınları bir yandan Halkın Birliği'ni en temel Marksist bilgileri kullanarak «Prusya yolundan» kapitalizmin geliştiğini idida ettiği için eleştirmektedir. Ama öte yandan emperyalizmin milli sermaye birikimini engellediğini; Türkiye'de bağımsız bir ulusal pazar oluşması ve milli kapitalist bir gelişme temelinde ülkenin feodalizmden arınmış bağımsız kapitalist bir ülke haline gelmesinin emperyalizm çağında imkansız olduğunu sözde ileri sürerken; ülkemizde kapitalizmin Prusya yolundan gelişmekte olduğu anlayışını temel alan görüşler ortaya atmaktadır. Marksist-Leninist hareket «Prusya yolundan» gelişme tezini önceden eleştirdi, ama ne özel olarak bu konuda, ne de genel olarak Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapı tahlillerinde Aydınlık - TİKP revizyonizmiyle birleşmedi.

Daha elli küsur sene önce, TİKP revizyonizminin bayrağını taşıdığını söylediği Ş. Hüsnü, Stalin'in Türkiye'ye ilişkin tespitlerinin aksine şunları ileri sürmüştü :

«Türkiye'nin toplumsal yapısı daha çok Balkan ülkelerine ve Sovyetler Birliği'ne benzemektedir. Türkiye yaklaşık olarak yirmi beş seneden beri (makale 1927'de yazılmıştır - PB) kapitalist gelişme yoluna girmiş bir ülkedir. Daha devrim sırasında bile (Milli Kurtuluş savaşı kastediliyor - PB) asgari düzeyde bir sanayi vardır». (Komintern Organlarındaki Yazı ve Konuşmalar, s. 138, abç)

Genel olarak Balkan ülkeleri ve Rusya'nın, kapitalizmin Prusya yolundan, hem de oldukça, geliştiği yerler olduğu bilinmektedir. TİKP

(*) Bak : PDA 21, Temmuz 1970 «Emperyalizm ve Türkiye Ekonomisi...»

revizyonizmi de bütün «Marksist» gözboyayıcılığa rağmen, ülkede gelişen kapitalizmin ve onun temsilcisi egemen burjuvazinin, emperyalizm ile şu veya bu ölçüde bağlara sahip olsa da esas olarak milli bir karakter taşıdığını düşünmektedir. Emperyalizmle belli bağlarının bulunmasına rağmen onun baskısı altında olan, dolayısıyla emperyalizm ile hem çatışan hem uzlaşan burjuvazinin, milli kapitalizmin temsilcisi milli sermayeye dayanan burjuvazi milli burjuvazi olduğu açıkken; onlar, genel olarak geri ülkeler burjuvazisinin, komprador burjuvazinin bu niteliklere sahip olduğunu iddia ettiler :

«Geri ülkelerde burjuvazi, bir bütün olarak gelişmesinin son aşamasına, yani tekelsizliğe varmamıştır. Emperyalizmin milli baskısı çeşitli durumlarda burjuvazinin bir kısmını ya da tamamını hedef alır... Bu ülkelerde hakim sınıflar emperyalizmle birleştiği ölçüde devrimin bir hedefi, emperyalizmle çatıştığı ölçüde devrimin müttefikidir.» (Aydınlık 78, s. 30, abç)

Önceden Mao Zedung'dan milli burjuvazinin ikili karakteri ve ona karşı alınması gereken ikili tavırla ilgili aktarmalar yapmıştık. Bunlar dikkate alınınca, TİKP yayın organı, bu ülkeler ve özel olarak Türkiye hakim sınıflarının tam da milli burjuvazi ve tabii onun temeli olarak Türkiye'de egemen kapitalizmin de milli kapitalizm olduğunu söylemiş olmuyor mu? Ya bu ülkeler hakim sınıflarının «emperyalizm ile çatıştığı ölçüde devrimin müttefik» olduğunu iddia eden, böylece onları yalpalayan, sallantılı ara güçler olarak değerlendiren TİKP revizyonistlerinin dilleri «Halkın Birliği emperyalizmin yanı sıra komprador burjuvaziyi de, feodalizmi tasfiye eden, ülkemizde kapitalizmi ve üretici güçleri geliştiren bir sınıf olarak gösteriyor.» (*) demeye nasıl varıyor? Emperyalizmle bağları olsa ve zaman zaman onunla birleşse de, onunla çatışan ve devrimin sallantılı müttefiki olan, dolayısıyla ancak milli bir burjuvazi olabilecek böyle bir burjuvazi ve onun temsil ettiği milli kapitalizm demokratik devrim aşamasında bulunan ülkemizde üretici güçlerin engeli olabilir mi? TİKP revizyonizmi hiç bir kaçamak yapamayacak şekilde «burjuvazinin.. tamamı» emperyalizmin milli baskısı altındadır dediğine göre, bir yandan bu burjuvaziyi üretici güçlerin engeli görmezken; Halkın Birliği'nin revizyonizmi güçlendiren zaafı karşılarında, 'hak komprador burjuvaziyi üretici güçleri geliştiriyor diye gösteriyorlar' demek tam bir sahtekarlıktır.

TİKP revizyonizmi verdiği bu açığın farkında olarak «düzeitme» yoluna gitti. Ama daha beter bir batağa battı. Son ileri sürdükleri tez, öz bakımdan eskisinden değişik olmayan «hakim sınıfların tamamı komprador değildir» tezidir. Onlar, böylelikle «milli büyük burjuvazi» diye bir sınıf da türetiyorlar.

«...büyük burjuvazinin hepsi komprador mudur? Ülkemizde milli burjuvazi, sadece orta burjuvaziden mi ibarettir?» (Aydınlık 85, s. 22)

(*) Aydınlık 85, s. 21, abç.

Bu sorulara olumsuz cevaplar veriyorlar. Milyonlarca proletarya üreten oldukça gelişmiş kapitalizm şartlarında, emperyalizmin uzantısı olarak oluşan ve onunla bir blok oluşturan büyük burjuvaziye, milli burjuvaziyi de katıyorlar. Nispeten gelişmiş kapitalizm şartlarında «büyük»lük, tekelcilik demektir. Ve ülkemizde büyük burjuvazi, varlığı ve gelişmesiyle emperyalizme bağlı tekelci komprador burjuvazidir. Ama zaten tekelleşme olgusunu reddeden TİKP revizyonizmi, bugün Türkiye'yi hala kapitalizmin hiç ya da hemen hiç gelişmediği, proletaryanın da olmadığı ya da yok denecek kadar az olduğu, feodal parçalanma ve sınıf farklılaşmasının hemen hemen hiç görülmediği, burjuvazinin de kendi içinde -uzlaşıcı ve devrimci olarak- ayrışmadığı ya da bundan biraz daha ileri bir ülkeye benzetmektedir. Çünkü ancak emperyalizmin yeni yeni sızmakta olduğu, kapitalizmin ve burjuvazinin ayrışmasının çok geri bir düzeyde bulunduğu ülkelerde, milli burjuvazi, bu şartlarda henüz daha esas olarak emperyalizmin ticari aracısı olmaya devam eden kompradorların yanında, onunla birlikte büyük burjuvaziyi oluşturur. Bugün ülkemizde işç, kapitalizmi emperyalizmin güdümünde oldukça gelişmiş ve burjuvazi ayrışmıştır.. Uzun yıllar önce teslimiyetçi ve devrimci (küçük burjuvazi) olarak esasta ayrılan burjuvazinin teslimiyetçi üst kesimi emperyalizmle bağlarını sıkılaştırıp palazlanmış ve kompradorlaşmıştır. Bu, emperyalizmin sermaye ihracına bağlı olarak, uluslararası mali sermaye ağlarının ülkemizi de pençesine alması şeklinde gerçekleşmiştir. Stalin, Hindistan örneğiyle bu durumu şöyle belirtir :

«Hindistan gibi sömürgelerin varlık koşullarında temel ve yeni olan şey sadece milli burjuvazinin devrimci ve uzlaşmacı olmak üzere iki kanada ayrılmış olması değil, her şeyden önce bu burjuvazinin uzlaşıcı kanadının emperyalizmle esas olarak birleşmiş olmasıdır... Burjuvazinin işte bu kanadı... emperyalizmle bir blok oluşturur.» (MDD, s. 15)

TİKP revizyonizmi, milli burjuvazinin orta burjuvaziden ibaret olmadığını, bir de büyük milli burjuvazi bulunduğunu ileri sürerken; muhtemelen Mao Zedung'un «esas olarak milli burjuvazinin meydana getirdiği orta burjuvazi» (*) tespitiyle dayanmayı düşünüyor. «Esas olarak» kelimeleri kullanıldığından, milli burjuvaziyle orta burjuvazinin özdeş olmadığını, öyleyse «büyük» milli burjuvazi de olabileceğini ve olduğunu varsayıyor olmalı. Oysa hem Stalin ve hem Mao Zedung, orta burjuvazinin dışında, kapitalizmin gelişmesi ve emperyalizmin hakimiyeti ile birlikte büyük değil, küçük burjuvazinin, onun özellikle üst kesimlerinin milli burjuvazinin diğer katmanlarını oluşturduğunu belirttiler.

Sömürge, yarı-sömürge ülkeler milli burjuvazisinin, devrimci ha-

(*) Seçme Eserler, C - 1, s. 12

reketin gelişmesine bağlı olarak ikiye ayrıldığını tespit eden Stalin şunları söylüyordu :

«...bu gibi ülkelerin milli burjuvazisi iki kısma ayrılıyor : devrimci (küçük burjuvazi) ve uzlaşıcı (büyük burjuvazi).» (MDD, s 12)

Küçük burjuvazinin (özellikle onun üst kesiminin) milli burjuvaziye dahil olduğunu gösteren bu pasaj; öte yandan uzlaşıcı milli burjuvazinin büyük burjuvazi olduğu, emperyalizmin yeni yeni girdiği ve kapitalizmin nispeten geri bir düzeyde bulunduğu geri ülkeler için doğrudur. Emperyalist sızmanın, kapitalist gelişmenin ilerlediği, burjuvazinin ayrışmasını esas olarak tamamlayarak onun üst kesiminin süreç içinde kompradorlaşarak emperyalizmle birleştiği ve blok oluşturduğu şartlarda; artık, rekabetçi, sanayi ve ticaret sermayesine dayanan milli burjuvazi, tekelci komprador burjuvazinin karşısında büyük burjuvazi olmaktan çıkar.

Milli burjuvazinin küçük ve büyük (devrimci ve uzlaşıcı) burjuvazi olarak bölünmesinin örneği ülkemiz tarihinde de görülmüştür. 1908 sıralarında Rumeli'de ortaya çıkmaya başlayan bu ayrım, Milli Kurtuluş Savaşı sırası ve sonrasında belirli bir ölçüde varlığını hissettirdi. Milli büyük ticaret burjuvazisinin, tefeci-tüccar sermayesine dayanan burjuvazinin teşkil ettiği uzlaşıcı milli burjuvazi bu iki devrimin de önderliğini yaptı. Ve Kurtuluş Savaşıyla iktidarı toprak ağalarıyla birlikte eline geçiren bu burjuvazi giderek emperyalizmle uzlaşmasını geliştirdi, süreç içinde uluslararası malî sermayenin tamamlayıcı bir parçası haline gelerek kompradorlaştı.

TİKP revizyonizminin yayın organı Aydınlık ise, bayrağını kaldırdığı Ş. Hüsnü oportünizmi gibi, Kurtuluş Savaşına önderlik eden burjuvaziye, lafta ne derse desin, küçük burjuvazi olarak değerlendiriyor. Ş. Hüsnü'nün ultra-oportünist görüşlerini (*) biraz törpülemekle birlikte, Aydınlık, Kurtuluş Savaşı öncesi ve sırasında, bu savaşa önderlik eden burjuvazinin emperyalizmle uzlaşma içinde olmadığını iddia ediyor. Stalin, «Kemalist devrim bir üst tabaka devrimidir, milli ticaret burjuvazisinin devrimidir» (MDD, s. 78) diyerek, bu devrimin milli burjuvazinin üst, uzlaşıcı kanadının devrimi olduğunu belirtiyordu. Oysa Aydınlık'a göre, devrime önderlik eden burjuvazi ancak savaştan sonra emperyalizmle uzlaşma içine girmiştir. Reklam ettikleri partinin bir kararında şöyle deniyor :

«Kemalist burjuvazi Milli Kurtuluş Savaşından sonra emperyalizmle adım adım uzlaştı. Toprak devrimine girişmedi ve feodallerle ittifak kurdu.» (Aydınlık 83, s. 31, abç)

(*) Bkz : 58 Yıllık Sol Hareketin Değerlendirilmesi II - III, Parti Bayrağı, 2 - 3

Devrime önderlik eden burjuvazi milli burjuvazinin üst kesimiydi ve baştan beri uzlaşmacıydı. Çünkü o, tefeci-tüccar sermayeye dayanıyordu. Sanayi sermayesine dayanan bir burjuvazi olmadığı gibi, toprak devrimi ve sanayiın gelişmesinden çıkarı olan köylülükte temsilcisini bulan bir burjuvazi de değildi. Tefeci-tüccar şebekesi öteden beri emperyalizmin dayanağı olmuştı ve esas olarak milli ekonomi ve üretimin değil, emperyalist genişleyen yeniden üretimin gerçekleşmesine ve emperyalist ekonomiye hizmet eden bir aracıydı (*) Tefeci niteliği ve henüz feodalizmin bağrından yeni çıkmakta oluşu, ona, feodal-burjuva bir karakter veriyordu. Emperyalizmle olduğu gibi feodalizmle de güçlü bağları vardı. Ve bu burjuvazi baştan beri feodallerle ittifak içindeydi. Yoksa bu ittifak savaştan sonra kurulmadı. (**) Ve Kemalist burjuvazi savaştan sonra emperyalizmle uzlaşmak ve feodallerle ittifak kurmakla kalmadı. «Yeni olan şey», onun «emperyalizmle esas olarak birleşmiş olması»ydı.

Bütün bunlara karşın, emperyalist ve komprador tekелci sermayenin ekonomi ve maliyenin kilit noktalarını elinde tuttuğu, milyonlarca proletaryanın var olduğu 1970'ler Türkiyesinde TİKP revizyonizmi bir «büyük» milli burjuvaziden, «büyük burjuvazinin belli kesimlerinde de (emperyalizmin - PB) iktisadi ve siyasi baskı uygula»dığından dem vurmaktadır. Korkuluk hazırdır, yoksa «burjuvazinin bütünü emperyalizmle aynı kefeye konuyor» demektir! Aydınlik şöyle yazıyor:

«Türkiye gibi ülkelerde ise, emperyalizm sadece işçi ve köylüleri ezmekle kalmaz. Aynı zamanda, büyük burjuvazinin belli kesimlerine de iktisadi ve siyasi baskı uygular. Dolayısıyla bizde, işçisi, köylüsü ve milli burjuvazi de dahil olmak üzere, millet ile emperyalizm karşı karşıyadır. Bu nedenle büyük burjuvazinin belli kesimleri, belli koşullarda ve belli bir süre emperyalizme karşı mücadeleye katılabilir. Milli demokratik devrimimizin özelliklerinden bir tanesi de budur.» (Aydınlik 85, s. 23, abç.)

(*) İşlerine geldiğinde tefeci-ticaret burjuvazisinin (Kemalistler bu burjuvazinin temsilcisiydiler) emperyalizmle bağlarını ve uzlaşmasını reddeden TİKP revizyonistleri, tersi gerektiğinde, bunu da söylemekten geri kalmıyorlar. Emperyalizmle ortak bir temele, finans-kapital temeline sahip olan ve bu temelde emperyalizmin geri ülkelerde geliştirdiği komprador tekелci kapitalizmin «uzantısı» bir kapitalizm olduğu gerçeğini çarpıtırabilmek, komprador burjuvaziyi ticaret burjuvazisi olarak gösterebilmek için TİKP revizyonistleri, emperyalizme (ve komprador kapitalizmine) bağlanan tefeci-tüccar sermayenin «emperyalist burjuvazinin iç pazarımızın en ücra köşelerine kadar sızan ajanı ve uzantısı» (Aydınlik 85, s. 28) olduğunu söyleyebiliyorlar. Halbuki tefeci-tüccar sermaye mali sermaye değildir. İkisi de rantıye, asalak nitelikte olmasına rağmen mali sermaye modern kapitalist üretim temelinde ortaya çıkmıştır. Feodal bir niteliğe sahip olan tefeci-tüccar sermaye ise, emperyalizm çağında mali sermayeye bağlanmasına karşın uzantısı olamaz en fazla ona hizmet edebilir ve eder.

(**) Bilgi için bkz : PARTİ BAYRAĞI, «Halkın Yolu Platformunun Eleştirisi»

Belli bir emperyaliste usaklık eden komprador burjuvazinin belli kanadının, devrimin sivri ucu bir başka emperyalist saldırgana yöneldiğinde geçici bir süre için devrime katılabilmesini konu dışı bırakıyoruz. Çünkü TİKP'in ileri sürdüğü bu değildir. Genellikle devrime katılan «büyük» milli burjuvaziye (!) gelince, onun niteliği nedir? Sanayi sermayesine mi, mali sermayeye mi, yoksa ticari sermayeye mi dayanıyor? Aydınlik bu konularda tek laf etmemektedir. Ama onlar, ülkemizde tekelliliği tümünden reddetliklerinden, bu burjuvazi mali sermayeye dayanmıyor olmalıdır. Bunlar, olsa olsa «vurguncu tüccarlar» ve bankalarla «mücadele eden» «sanayiciler» olabilir. Peki sanayi sermayesi ya da her ne ise, tekellci sermaye yanında «büyüklük»ü nasıl elde ediyor? Komprador karakterde bir tekellci kapitalizmin temsilcisiyle serbest rekabetçi kapitalizmin temsilcisi bu «milli büyük burjuvazi» nasıl bir arada «büyük» olabiliyor? Halkın Birliğı'ne serbest rekabetçi dönemle emperyalist dönemin farklılıkları üzerine ders veren Aydınlik'ın kendisi sınıfta kalmıştır. Emperyalizmin iktisadi ve siyasi baskısının milli burjuvaziye de yöneldiğı bir gerçektir; ama bu milli burjuvazi büyük burjuvazi olmadığı gibi, rekabetçi bir burjuvazidir de.

Bu noktada şu belirtilmelidir ki, TİKP revizyonizminin «Prusya yolundan kapitalist gelişme» tezine karşı çıkması tam bir sahtekarlıktır. Çünkü o, emperyalizmin iktisadi ve siyasi baskısı altında olan bir burjuvazinin, tekellci komprador burjuvaziyle birlikte, «büyük», yani «ekonomik bakımdan egemen» bir burjuvazi olduğunu düşünmektedir. Türkiye ekonomisini de esas olarak milli bir ekonomi olarak gören TİKP revizyonizmi, kaçınılmaz olarak, bu ekonomiye milli kapitalizmin damgasını bastığını kabul etmiş olmaktadır. Ekonomik iktidarın, bir başka sınıfla paylaşılsa bile, milli burjuvazinin (büyük (!) olanının) elinde olması Prusya yolunun hem de gerçekleşmiş olmasından başka ne anlama gelir? TİKP, bu açmazdan, ülkemizi 1920'ler Türkiye'sine benzetererek, kapitalist gelişmeyi küçümseyip feodalizmin gücünü abartarak kurtulmaya çalışıyor. Ona göre, feodalizm ne kadar hakim ve kapitalizm ne kadar az gelişmiş olursa, hakim sınıflar o kadar milli, olacağından «büyük» milli burjuvazi o kadar hakim sınıf olacağından; Türkiye'de feodalizm ile iç içe geçen emperyalizmin uzantısı komprador kapitalizminin varlığı bile reddedilmelidir! Böylelikle kapitalizmin ve feodalizmin unsurlarının iç içe geçmesi ve bir arada bulunmasının oluşturduğu yarı-feodal yapıda genel olarak kapitalizmin ağır bastığı; Türkiye'nin, iç dinamiklerle değil, ama dış dinamiklerle gelişen kapitalizmin hakim olduğu, geri, yarı-feodal bir ülke olduğu gerçeğinden kaçıyorlar. Yoksa ne desteklenecek «emperyalizme karşı mücadele edebilen» «milli büyük burjuvazi» diye bir hakim sınıf, ne göklere çıkarıla-

eak bir «milli ekonomi», ne de «Üç Dünya Teorisi»nin aydınlattığı (!) yol kalacak ortada. Bütün amaç, oportünizme tarihi ve teorik temel yaratabilmektir.

«...19. yüzyılın başından beri iç pazarımız talan ediliyor ve yaklaşık yüzyıldır yarı-sömürge durumdayız; bağımsız bir sermaye birikimi gerçekleşmedi.» (Aydınlık 85, s. 30)

Doğrudur bu. Peki bağımsız (milli) bir sermaye birikimi gerçekleşmediğine ve emperyalizm iç pazarımızı talan ettiğine göre, yine emperyalizm iç pazarı meta mübadelesini değil de sermaye ihracını esas alarak ve bu talanının aracı komprador karakterde bir kapitalizm yaratarak sömürdüğüne göre; milli kapitalizmin gelişmesini aynı zamanda bu kapitalizm de engellerken nasıl oluyor da milli burjuvazi, komprador burjuvazinin yanında ve onunla birlikte hakim sınıf ve «büyük» burjuvazi oluyor? Bu, yalnızca büyük burjuvaziyle birleşme ve sınıf işbirliği ve **milli ihanet siyasetine** giydirilmek istenen bir kılıf değil midir?

İşte bütün bunlardan dolayı, TİKP, komprador sermayeye el konulmasının programına almamıştır. Çünkü ona göre, Türkiye kapitalizmi milli kapitalizmdir, hakim sınıfları esas olarak milli burjuvazi oluşturmaktadır.

Türkiye kapitalizmini milli kapitalizm, milli burjuvaziye de büyük burjuvazi olarak hakim sınıf varsayan TİKP yayınları, yine hakim sınıfları genel olarak emperyalizmin özellikle de iki süper devletin uşakları olarak değil, onlarla uzlaşan sınıflar olarak değerlendiren bir parti merkez komitesi raporunu reklam ediyor. Rapor şöyle diyor :

«Kıbrıs topraklarının bir kesiminde asker çıkaran ve Ege'de Yunanistan'a karşı düşmanca bir siyaset izleyen hakim sınıflar, ister istemez süper devletlerden birine muhtaç duruma düşüyorlar.» (Aydınlık 83, s. 13, abç.)

Hakim sınıflar şu veya bu siyaseti izledikleri için emperyalizme muhtaç duruma düşmezler. Onlar, zaten milli karakterde değildir. Hakim sınıfların yaptıkları şey, emperyalizme muhtaç olup da onunla uzlaşmak değil, varlığı ve gelişmesiyle emperyalizme bağlı olduğundan onun dümen suyundan gitmek ve onun safında yer almaktır. Emperyalizmle hakim sınıflar arasında bir çelişme olmakla birlikte, bu, uzlaşmaz bir çelişme değildir ve «toprak ağaları sınıfıyla, komprador sınıfı tamamen uluslararası burjuvazinin bir parçası...» (*) olduklarından, esas olarak bağlı bulundukları emperyalist mihrakın siyasetini izlerler. Yoksa kendi kendilerini açmaza aldıkları için, emperyalizmle ezilen halklar arasında kendi bağımsız çıkarları ve bu temelden kaynak-

(*) Seçme Eserler, Cilt : 1, Mao, sf : 12

lanan sözde «üçüncü yol»cu siyasetlerini kesin başarıya ulaştırma imkanından yoksun milli burjuvazi gibi emperyalizme muhtaç duruma düşüp teslim olmazlar. Onlar, zaten uşak olarak doğmuşlar (komp-radorlar), ya da toprak ağaları gibi emperyalizme bağlanarak uşaklaşmışlardır.

Bu milliyetçi anlayıştan hareketle TİKP Kuruluş Bildirisi, «işbirlikçi hükümetlerin teslimiyet politikası»ndan söz ediyor. Üzerinde durdukları, Ecevit Hükümeti gibi teslimiyetçi milli burjuva hükümetler değil, **doğrudan** komprador burjuvazi ve toprak ağalarının siyasetini izleyen MC Hükümetleri gibi hükümetlerdir. Şöyle diyor belge :

«Türkiye, emperyalist işbirlikçisi hükümetlerin teslimiyet politikası yüzünden iki süper devlet arasındaki hakimiyet mücadelesinin girdabına sürüklenmiştir.» (K. Bildirisi, s. 8)

Sözde «emperyalist işbirlikçisi» ama yalnızca «teslimiyet politikası» izleyen hükümetler. Onlar hep «işbirlikçi» terimini, milli, ama, uzlaşma içinde olan sınıf, hükümet vb. unsurları nitelemek için kullanıyorlar. Milli ama, emperyalizmle belli bağları olan, onunla uzlaşan «büyük burjuvazi» (!) Milli ama emperyalizmle uzlaşan «işbirlikçi hükümetler» (!) vs..

Türkiye emperyalizmin girdabına MC veya başka hükümetlerin uzlaşmacı politikaları yüzünden değil, daha yüzyılımızın başında mali sermaye ağları içine düşerek sürüklendi. Kemalist hükümetin uzlaşmacılığı bunda bir etkendi. Ama bunlar tarih oldu. Artık emperyalist işbirlikçisi hükümetler, esas olarak, emperyalizm (ve sosyal emperyalizm) özelde de şu veya bu emperyalist efendinin siyasetini izliyorlar. TİKP revizyonizmi, uzlaşmacılığını sözde eleştirmekle birlikte (sözde, çünkü yalnızca sosyal emperyalizmle uzlaşmasını «eleştiriyor»), MC hükümetlerine bile «milli hükümetler» diyecek kadar milli ihanet siyaseti izleyen milliyetçilikle malüldür. Teslimiyetçi milliyetçi terimi tam da TİKP revizyonistlerine uygundur. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarına gelince, onlar, esas olarak, bağlı oldukları emperyalist efendinin (Türkiye'de Amerikan emperyalizminin) siyasetini izlerken; diğer emperyalistlere (örneğin Sovyet sosyal emperyalistlerine) karşı da teslimiyetçi bir siyaset yürütürler. Bunu, hem diğer emperyalistlerin uşakları hakim sınıf klikleri zorlar. Aynı zamanda geri ülke hakim sınıflarının hangi emperyaliste uşaklık yapacağını tayin eden emperyalistler arasındaki çelişmedir ve onlar şu veya bu emperyaliste uşaklık edebilirler. Onların hükümetleri de böyledir.

Baş Çelişme, Merkezi Görev ve Milli Bağımsızlığı «Koruma» :

Uzun boylu tartışılmış olan bu meseleler üzerinde pek fazla dur-

maya gerek yok. Özellikle Halkın Kurtuluşu Yayınları arasında çıkan «Halkın Birliği'nin Baş Çelişme, Faşizm ve ittifaklar Anlayışının Eleştirisi», «Halkın Yolu'nun Baş Çelişme Anlayışının Eleştirisi» broşürlerinde konu etraflıca tartışıldı.

TİKP revizyonizmine gelince, o, emperyalizmin en tehlikeli düşman olmasından hareketle, onun her zaman baş düşmanlar içinde yer alacağını ve aldığını ileri sürüyor. Bu, devrimi ilerletmek için kavranması gereken halkayı tespit demek olan baş çelişme tespitini yine devrimin hemen önündeki düşmanların tespiti demek olan baş düşmanların tespitini gerekli görmemek anlamına gelir. TİKP her zaman milli çelişmenin baş çelişme ve emperyalistlerin de baş düşman olduğunu, dönem dönem baş düşmanlar arasına hakim sınıfların -o da bir kesiminin- katıldığını düşünmektedir. Anlaşılacağı gibi bu revizyonistler yalnızca içinde bulunduğumuz dönemde baş çelişme ve baş düşmanları yanlış tespit etmekle kalmıyorlar. Hakim sınıfları milli sınıflar olarak gördükleri için (milli kapitalizm de esas olarak üretici güçlerin gelişmesinin engeli olmadığından) onları düşmandan saymıyorlar. Dolayısıyla TİKP'in baş düşman ve baş çelişme anlayışı milliyetçi bakış açısından kaynaklanmaktadır.

Onlar, ne ülkenin doğrudan bir emperyalist saldırı veya benzeri bir durumla karşı karşıya olup olmadığına, ne iç ve dış çelişmelerin birbiriyle ilişkili olarak gelişme düzeylerine, ne de başka bir şeye bakmadan milli çelişme baş çelişmedir diyorlar. Devrimin gelişmesini tayin edenin iç çelişmeler mi dış çelişmeler mi olduğu, emperyalizmin iç gericiliği desteklediği mi yoksa devrimin bastırılmasına aktif olarak katıldığı mı, dolayısıyla devrimin sivri ucunun iç gericiliğe mi yoksa doğrudan emperyalist güçlere mi yöneldiği TİKP'e göre önemsizdir.

Merkezi görevi de bu anlayışla tespit ediyorlar. Türkiye ekonomisini milli bir ekonomi, hakim sınıfları da milli sınıflar olarak görüp «milli bağımsızlığı savunma» ya da «koruma» görevini baş görev olarak kabul ediyorlar.

«...halkımızın bağımsızlık ve demokrasiye kavuşması, her şeyden önce iki süper devlete karşı mücadeleden geçmektedir. Bugün önümüzde çözmemiz gereken düğüm, Türkiye'nin dış meselesidir.» (Kuruluş Bildirisi s. 8)

Nereden başlamalı sorusuna cevapları açıktır: İki süper devlete karşı mücadeleden!

TİKP revizyonizmi, milli çelişme gerçekten baş çelişme olsa bile, sınıf işbirliği ve milli ihanet batağına gömülüdürler.

Her şeyden önce iki süper devlete karşı mücadeleyi merkezi görev olarak göstermeleri büyük bir yalandır. Çünkü onlar yalnızca Rus emperyalizmini sözde baş düşman olarak görüyorlar. Amerikan emperya-

lizmi silahlanması gereken (örneğin nötron bombası imalatını geciktirmemesi gereken) bir «barış faktörü»dür! TİKP revizyonizmi, savaşa karşı hazırlık görevini de merkezi görev arasına katmaktadır. Ama onun ne devrimlerle savaşı önlemeye, ne de savaş önlenmezse, onu iç savaşa çevirmeye niyeti vardır. Savaşı «ikinci ve üçüncü dünya» hakim sınıfları ve özellikle silahlanma vb. alanlarda gerilemez ve dengeyi korursa Amerikan emperyalizmi önleyecektir! ABD gerilemektedir ve gerilemeye devam etmesi Rusyayı saldırganlaştırmakta ve savaşı kıskırtmasına yol açmaktadır! Savaşın panzehiri iki süper devlet arasındaki dengedir! Uluslararası proletarya, sosyalist ülkeler ve ezilen halklar ve milletleri sosyalizm ve barışın güçleri olmaktan çıkaran anlayışın, emperyalistler ve gericiler arasındaki çelişmeleri temel alması; hem dünya devrimini hem de savaşın ertelenmesini emperyalist ve gerici güçlere bırakması kadar doğal bir şey olamaz. Sonra savaş çıkarsa, onu iç savaşa dönüştürme «akıllarını başlarına toplamış» (*) bu revizyonistlerin işi değildir. Rusya'nın başlatacağı bir savaşa karşı her yerde «anavatan savunması» gündeme girecektir. Açıkça söylüyorlar.

«... böyle bir savaş, iki süper devlete karşı bağımsızlığını savunacak üçüncü ve ikinci dünya ülkeleri açısından haklı bir savaştır.» (Aydınlık 83, 5. 29)

Açıkça emperyalist savaşı meşrulaştırmaya çalışıyorlar. Nispeten güçsüz ve denetim altında olsa da, örneğin Avrupalı emperyalistleri akılıyorlar, «üçüncü dünya ülkeleri» dedikleri çeşitli ülkelerin gericiliğini akılıyorlar. Onların emperyalistler ve gerici uşakları olarak, kendi çıkarları için ve iki süper devlet arasındaki büyük kavgaya bağlı olarak, birinden birinin müttefiki olmaya ya da tarafsız kalmaya çalışarak dolaylı ya da dolaysız bir biçimde emperyalist savaşa karışacaklarını gizlemek çabasındalar. Lenin şöyle demişti :

«Savaş gerici ve emperyalistse, yani emperyalist, aç gözlü soyguncu, gerici burjuvazisinin iki grubu arasında yapılıyorsa, her burjuvazi (en küçük ülkedeki bile) yağmaya katılır. O zaman devrimci proletaryanın bir temsilcisi olarak benim görevim bir dünya kasaplığının dehşetinden korunmanın tek yolu olduğu için, dünya proleter devrimini hazırlamaktır.» (P. I ve II. Kautsky, s 142 - 143, abç)

Yoksa bu savaş «gerici burjuvazinin iki grubu arasında» yapılmayacak mı? Yoksa, örneğin Avrupa ülkelerinin emperyalist burjuvazileri gerici değil de ilerici'ler mi, yağmaya katılmayacaklar mı? Bu ülkelerde «anavatan» kavramı tarihi açıdan ölmedi mi, oralarda kapitalizm hâlâ yükselme dönemini mi yaşıyor? Emperyalist «anavatan» savunuculuğudur bu.

(*) Bilindiği gibi, TİKP şefi D. Perinçek «iç savaş hayranları akıllarını başlarına toplasınlar» buyurmuştu, (Aydınlık, 5 Nisan 978, Başyazı)

«Üçüncü dünya ülkeleri» ve ülkemiz açısından anavatan savunmasına geçmeden, TİKP revizyonizminin sözde milli bağımsızlık mücadelesinin hedefi olarak yalnızca Rusya'yı gördüğünü belirtelim. Zaten «barış faktörü» olan Amerikan emperyalizmi «bugün on parmağının altında on pireyi tutmaya çalışmaktadır. Bu yüzden o, Doğu Akdeniz ve Ege'de tek bir parmağını dahi oynatamaz duruma düşmüştür.» (Aydınlık, 3 Nisan 78, Başyazı)

ABD, «Kıbrıs ve Ege'de barışçı bir çözüm isteyen politika» (Agy) izlemektedir. Türkiyenin dış politika meselesinde barışçı bir politika izlenmesi yanlış olmayan Amerikancı faşist Türkes bile, bu yüzden Rus yanlısı olabilmektedir! «Sovyetler Birliğiyle Türkes'in politikası birleşmektedir»! (Agy) «ABD'nin Türkiye ile Yunanistan'ı birbirine kışkırtmak diye bir politikası olmadığı açıktır. Tam tersine ABD, rakibi Sovyetler Birliğinin yayılmasını önlemek için Ege ve Doğu Akdeniz'de barış istemektedir»! (Agy) Onlara kalırsa ABD ne bu ülkelerde yıkıcılık yapmakta, ne müdahalede bulunmakta ve ne de savaşa hazırlanıp savaş kışkırtmaktadır. Savaşın esas kaynağı Rusya'dır. Amerika aynı İkinci Dünya Savaşı öncesindeki gibi savaş istememektedir (!) (bu anlayış Parti Bayrağı - 2'de eleştirildi.)

İşte yalnızca Rus tehdidine karşı «milli bağımsızlık» (!) çizgisini savunan TİKP, bunu sözde «iki süper devlete karşı mücadele» çizgisi olarak lanse ediyor ve şöyle diyor :

«TİKP...45 milyonluk Türkiye halkını iki süper devlete karşı sınıksız birleşmeye, milli bağımsızlığımızı ve devlet egemenliğimizi savunmaya çağırmaktadır.» (Kuruluş Bildirisi, s. 12, abç)

«İki süper devlet» lafı etmesine rağmen, TİKP yine de yalnızca Rus emperyalizmine karşı milli savunma görüşünü ileri sürmekten çekinmiyor :

«Yurdumuzun... yeni Çarlara karşı kararlı bir dış politikaya ve milli savunmasını güçlendirmeye ihtiyacı var.» (Agy, s. 11)

TİKP revizyonizmi bir yandan bir süper devlete ve genel olarak emperyalizme dayanarak öteki süper devlete karşı mücadele öneriyor, diğer yandan bunu perçinleyen, emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin tahakkümü altındaki, milli bağımsızlığı ayaklar altına alınmış Türkiye'nin milli bağımsızlığının kazanılmasını değil, korunmasını, savunulmasını öngörüyor.

TİKP Türkiye'nin milli bağımsızlığının başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere emperyalizm tarafından ayaklar altına alınmış durumundan yanadır. O, statükoyu, Amerikanın hegemonyası altında yarı-sömürge bir Türkiye'yi savunmaktadır. (*) Devrime tabi kılınma-

(*) TİKP öylesine Amerikan hegemonyası yanlısıdır ve bu durumu o kadar gizlemeye çalışmaktadır ki, Amerikan emperyalistleriyle hakim sınıflar ara-

yan bir bağımsızlık mücadelesi; yarı-sömürgeleşme kader gören, Türkiye hakim sınıflarında yükselttiği «üçüncü tarihi akım», «devletlerin bağımsızlık» mücadelesi bayrağı altında birleşme ve hem sınıf işbirliği hem milli ihanet anlayışı. Bu yine, ülkemizi milli kapitalizm temelinde milli ekonomisine ve milli bağımsızlığına sahip bir ülke olarak değerlendiren milliyetçi anlayışın sonucudur. «Teslimiyetçi hükümetler» milli bağımsızlıktan tavizler vermişlerdir, ama Türkiye buna rağmen esas olarak milli bağımsızlığına sahip bir ülkedir, bakış açısı budur.

Bu bakış açısıyla onlar, bugünkü komprador-feodal devleti ve onun güçlerini esas alarak bir «yurt savunması» öneriyorlar. Programlarında halk savaşının lafı bile edilmemektedir. Halk Ordusunun gerekliliğinden de bahsedilmemektedir. Reklamını ettikleri bir partinin belgeleri de, «Milli bağımsızlığımızın, kararlı yurt savunmasının... gerçek güvencesi halkın genel silahlandırılmasına dayanan halk ordusudur» (*) denmesine rağmen bu bir aldatmacadır. Çünkü bu belgelerde de, UDHD'nin zaferi, bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin kurulması için halk savaşı ve halk ordusunun gerekli olduğuna dair tek kelime yoktur. Halk Ordusu, zafere ulaşan UDHD sonucu kurulacak demokratik halk iktidarının zaferden sonra kuracağı bir ordu olarak gösterilmektedir: «Demokratik halk iktidarı hakim sınıfların muhafızlığını meslek edinmiş olan orduyu kaldırarak, halkın genel silahlandırılmasına dayanan halk ordusunu örgütleyecek ve böylece halk iktidarının korunmasını, milli bağımsızlığımızı ve yurt savunmasını gerçek güvencesine kavuşturacaktır.» (Ayd. 83, s. 24) Yani halk ordusu, ancak, devrimin zaferinden sonra kurulacaktır! O zamana kadar, zaten yarı-sömürge yapıyı parçalamayı hedeflemeyen, bu yapıyı muhafaza etmeyi, emperyalizmin sınırları içinde «en saldırgan Rusya»nın emellerini önlemeyi amaçlayan «milli bağımsızlığı ve devlet egemenliğini savunma» görevi faşist orduya bırakılmalıdır! Bu, elbette, kendi içinde tutarlı bir anlayıştır. Yarı-sömürge yapının savunucusu şüphesiz faşist ordu olabilir. İşte böyle bir «yurt savunması»ni temel aldıkları için sözde Semih Sancar'ı eleştirirken şunları kayıtsızca söyleyebiliyorlar:

sındaki uzlaşmaz olmayan çelişkiler ve temelde hakim sınıfların temsilcilerinin ABD'ye yönelttikleri uşakça eleştirilere bakarak şefin ağzından şunu söylemektedir: «Bugün Türkiye'de en özgür bir şekilde yapılan iş, ABD emperyalizmine hücum etmektir.» (Aydınlık, 4 Nisan 1978 Baş yazı) Yarı-sömürge yapıyı ve Amerikan hegemonyasını baştan kabullenen hücumlar elbette özgürdür, ama bir de halkçı eleştiri ve hücumu dene bakalım! TİKP şefinin bu tarakta bezi yoktur, ama türlü müdahale ve baskıları, iç dayanakları vs. ile ABD emperyalizmini eleştirmek ve bu eleştirileri sonucuna vardırmak başlı başına bir devrimci savaş ve devrim meselesidir.

(*) Aydınlık 83, s. 29

«Yurdumuzu, vatanını seven, halkını seven, iki süper devlete karşı mücadelele cesareti gösterecek komutanlara ihtiyacı var» (Ayd. 3 Nisan 78, s. 5)

Yine onların bu aynı bakış açıları Türkiye - Yunanistan ilişkileri üzerine görüşlerinde de yansıyor. Onlar, Amerikanın güdümünde Türkiye ile Yunanistan arasında Ege ve Kıbrıs'ın bölüşülmesini, «üçüncü dünya»nın birliği adına onaylıyor ve «Amerikancı Çözüm» teriminden hoşlanmıyorlar. TİKP'e göre, Türk - Yunan savaşını yalnızca Rusya kışkırtmaktadır. Ona alet olunmak istenmiyorsa, «Amerikancı Çözüm» kabul edilmelidir. (Bak: Aydınlık 3 Nisan, 78, başyazı)

TİKP, Yunanistan ile Türkiye sanki milli ekonomilerine sahip milli devletlermiş, sanki iki ülke de Amerikan emperyalizminin hegemonyası altında ve esas olarak onun dikte ettiği siyasetleri izlemiyorlarmış gibi, ikisinin anlaşması ya da hırlaşmasını Amerikan emperyalizminin etkisinden tümüyle soyutluyor. ABD «barış meleşti»dir! Yunanistan ve Türkiye'yi katiyen denetleyememektedir!

Elbette Türkiye ile Yunanistan arasında bir savaş ya da barış durumu, dünyanın paylaşılması çerçevesinde ortaya çıkan, emperyalistler, özellikle de iki süper devlet arasındaki çelişmelerin yansıması ve emperyalist talanın sürdürülmesinin şu veya bu biçimi olarak ortaya çıkabilir ve çıkmaktadır. Yoksa, Türkiye ile Yunanistan arasındaki çelişmeler, iki ülkede veya birisinde yükselen kapitalizme (milli kapitalizme) bağlı olarak meseleler şekillenmemektedir. Ama TİKP'e gelince, ona göre Amerikancı, emperyalist barışı esas alan bir çözüm, savaş ihtimaline karşı savunulmalıdır. Hatta her şey buna tabi olmalıdır. Çünkü «Türkiye'nin önünde iki yol vardır. Ya Yunanistanla ve başta Orta Doğu ve Balkan ülkeleri olmak üzere bütün üçüncü dünya ülkeleriyle dostluk ya da Rus sosyal emperyalistlerine teslimiyet.» (K. Bildirisi, 9) Yani devrim ertelenmiştir. Türkiye'nin önünde bir devrim, bir devrim yolu yoktur! Ya Amerika'nın ya da Rusya'nın başını çektiği kamp. Bu ikisinden birine katılmalı, Amerikancı ya da Rusçu çözümler kabullenilmelidir!

Oysa proleter devrimciler, genel olarak dünyada olduğu gibi, Türkiye ile Yunanistan arasında da bir savaş devrimle engellemeye çalışırlar. TİKP'in mest olarak iddia ettiği gibi, proleter devrimciler savaş kışkırtıcılığı yapmazlar, yapmadılar. Ama bir savaş patlak verirse de, bundan proleter devrimi ve UDHD için yararlanırlar. Amerikancı çözüm önerirken, Türkiye'nin yarı-sömürge yapısının korunmasını esas alan düşünceleriyle TİKP revizyonistleri, bir Türk-Yunan savaşının devrime yol açmayacağını, çünkü iki «üçüncü dünya ülkesi» arasında çıkacağını ve özellikle Rusya'yı güçlendireceğini söylüyorlar. İddialarının temeli, «milli ekonomilerin» tahrip olmasının devrime yol açmayacağıdır. Onlar, böyle bir muhtemel savaşın emperyalist politikanın bir sonucu olarak, milli ekonomiler değil, emperyalist ekonomi temeli üzerinde cere-

yan edeceği gerçeğini çarpıtıyorlar. TİKP'e göre, Türkiye ve Yunanistan ekonomileri emperyalist ekonominin tamamlayıcı bir parçası, onun uzantısı değil, millidir! Hani Türkiye «yaklaşık yüzyıldır yarı-sömürge durumunda» (*) idi? Türkiye ile Yunanistan'da bir emperyalist savaşın derinleştireceği buhran, milli ekonominin değil, emperyalizmin ve onun uzantısı ekonominin buhranı olacaktır. Ve buhran yeteri kadar derinleşir ve diğer şartlar (subjektif şartlar) yeterince olgunlaşmış olursa, böyle bir savaş, kaçınılmaz olarak devrime yolaçar.

Bu savaşın Rusya'nın işine yarayacağı ve bu yüzden onun tarafından kışkırtıldığı iddiasına gelince (biz Amerikan emperyalizmini de katıyoruz), bütün gerici savaşları, kendi çıkarları için, gericiler ve emperyalistler kışkırtmıştır. Ama tarih böylesi savaşların devrime yolaştığını göstermiştir.

Rusya'ya karşı her şeyi savunma, Rusya'ya karşı herkesle birleşme; «milli ekonomi» ve «milli» hakim sınıflar tahlillerinden hareket ederek yarı-sömürge yapıyı, emperyalizmin sınırlarını savunma... Devrimi red ve bunlara kılıf olarak milli çelişmeyi baş çelişme, milli bağımsızlık («savunmayı» esas alarak) görevini merkezi görev alma... Milliyetçi-teslimiyetçi TİKP çizgisinin özü budur. Bu, aynı zamanda sınıf işbirliği çizgisidir.

TİKP'in Demokrasi ve Faşizm Anlayışı Üzerine :

«Partimiz halkın özgürlüğü ve demokrasi için mücadele ediyor. Türkiye halkı 141-142. Maddeleri, bunları icad eden Mussolinilerin yanına gönderecektir. 146. Maddenin sonu da farklı olmayacaktır. Baştan aşağı anti-demokratik bir kanun olan Siyasi Partiler Kanunu kaldırılmalıdır...» (Kuruluş Bildirisi, s. 14)

Proleter devrimciler şüphesiz 141-142 gibi maddelerin kaldırılması için mücadele ederler. Ama proleter devrimciler bu mücadeleyi devrime tabi kılarlar. Programına demokrasi ile ilgili olarak yalnızca bu ve benzeri maddelerin kaldırılmasını koyan TİKP ise, demokrasi mücadelesini bu maddelere karşı mücadeleye indirgemektedir. Bu, anayasal-reformculuktur ve TİKP Kadetlerin izini sürmektedir.

TİKP'in Demokratik halk diktatörlüğü ile ilgili karmakarışık görüşleri üzerinde durmuştuk. Şimdi de öyle anlaşıyor ki, «devrim»i ve «halk iktidarı»nı varolan anayasa temelinde gerçekleştireceklerdir! Sayılan bütün kanunların, boşlukları olsa da, anayasada daynağı vardır. Ama onlar, eskilerden beri (özellikle 71 öncesi açıkça «demokratik anayasayı savunma» çizgisini izliyorlardı!) «devrimci» faaliyeti anayasa sınırları içinde yürütmeye özen gösterdiler. Yine bilmem kaçınıcı ceza kanu-

(*) Aydınlık, 85, s. 30

nu maddelerini (Ceza Kanununu da değil!) sözde kaldırmayla yetine-
rek ve bunu esas alarak anayasaya dokunmama yanlısıdırlar. Sözde «de-
mokrasinin temeli olarak köylünün toprağa ve özgürlüğe kavuşmasını»
(*) görüyorlar ve «toprak devrimi»nden söz ediyorlar; ama, bundan da
kasıt, anayasanın öngördüğü «toprak reformunun» gerçekleştirilmesi
olsa gerek (eskiden bunu da açıkça söylüyorlardı!) Yurt savunmasını
faşist orduya teslim eden bir programın anayasal çerçeveyi esas alma-
ması düşünülemez bile.

TİKP, varolan anayasal düzeni faşizme karşı mücadele açısından
da esas almaktadır. Onların faşizm konusunda belli başlı tezlerinden bi-
ri, geri ülkelerde faşizmin uluslararası planda faşist kampa bağlı olarak
ortaya çıktığıdır. Ve faşizmin hakim sınıfların «en gerici, en saldırgan»
vs. kesimlerinin eğilimi ve diktatörlüğü olduğunu söylüyorlar. Bu hesap-
ça hakim sınıflara «dahil» olan milli «büyük» burjuvazi faşizme karşı
olmaktadır! Faşist diktatörlük, hatta, onun üzerinde de bir diktatörlük-
tür! Devletin biçiminin değişmesi, örneğin demokratik diktatörlüğün
yerini faşist diktatörlüğün alması, onun sınıf niteliğini ve dayandığı sı-
nıfları değiştirmez. Ama TİKP, eskiden beri aksini iddia eder durur.
Eskiden «tekelci burjuvazinin faşist diktatörlüğü yalnız halka karşı de-
ğil, aynı zamanda sömürücü sınıfların parlamenter düzene bel bağlayan,
çıkarlarının parlamenter bir çerçeve içinde en iyi temsil edileceğine ina-
nan kesimlerine de karşıdır.», «Faşizm hakim sınıfların çeşitli kesimleri
arasındaki barışın da yok edilmesi, tekelci büyük burjuvazinin diğer sö-
mürücü sınıf ve zümrelerle kendisi arasındaki menfaat çatışmalarını zor
yoluyla çözümülemesi demektir» (**) diyorlardı. Yani faşist diktatörlük,
onlara göre, toprak ağaları vb. gibi hakim sınıfların bazılarının ve diğer
bazı kesimlerinin üzerinde de bir diktatörlüktür! Bu görüşlerini değişt-
tirmediler.

Faşist diktatörlüğü hakim sınıflar arasındaki çelişmeler temelinde
ele alıyor, anayasal ve parlamenter düzenin varlığıyla bağdaşmadığını
düşünüyorlar. Faşizmi, sosyal devrimler çağında devlet egemenliği teh-
likeye giren tekelci burjuvazinin (yarı-sömürgelerde yanı sıra toprak
ağalarının) son egemenlik sistemi, burjuva devletin alacağı son anti-de-
mokratik biçimi olarak görmüyorlar. Onlara göre, faşist diktatörlük
emekçi halkın yükselen mücadelesini bastırmak üzere, sosyalizm ve de-
mokrasi için mücadele eden halk ile hakim sınıflar arasındaki çelişme-
nin keskinleşmesinin bir sonucu olarak değil; hakim sınıflar arasındaki
çelişmelere bağlı olarak kurulur! Yıkılması ya da gerilemesi de böyle-
dir!

Bu yüzden onlar, bizzat kendilerinin de emperyalizm ve feodalizmle

(*) Kuruluş Bildirisi, s. 15

(**) Aydınlık 21 Ocak 1971, s. 177 - 178

uzlaştığını söyledikleri, halk hareketine dayanmayan -öğrenci gençliği belli ölçüde peşine takmıştı- örgütlenişi ve mücadelesiyle de İnönü'nün başını çektiği komprador-feodal kliğe yaslanan ve emperyalizmle iç gericiğin at değiştirmesinden başka bir şeye yolaçmayan reformist hareketin 27 Mayıs darbesiyle faşist diktatörlüğü yıktığını savunuyorlar. Bu yoldaki görüşleri reklam ediyorlar. (*) Böylelikle hakim sınıflar arası çatışmalar ve onlarla uzlaşan, halk hareketine dayanmayan cuntalar yoluyla demokrasi meselesini çözüme ulaştırıyorlar!

Faşizm konusunda sağcı revizyonist görüşlerinin temelinde faşizmi bir hükümet biçimi olarak gören anlayış yatmaktadır. Bu anlayışa göre, faşist diktatörlük, tekelci burjuvazi (ve toprak ağalarının) son devlet biçimi değil, bazı kesimlerinin «diktatörlüğü», yani hükümetidir! Nitekim TİKP Kuruluş Bildirisi, faşizmi ve faşist diktatörlüğü hakim sınıflardan soyutlayıp Kontrgerilla ve MHP'den ibaret görerek şunları söylüyor :

«Bugün halkın can güvenliğini ve özgürlüğünü sağlamanın, böylece milleti birleştirmenin yolu, Kontrgerillaya ve MHP'ye karşı geniş halk yığınlarını mücadeleye sevk etmek ve faşizmle kesin bir hesaplaşmaya gitmektir.» (S. 13)

Özgürlük ve demokrasi mücadelesinin hedefi faşist diktatörlük değildir! Daha doğrusu TİKP revizyonizmi, bugün ülkemizde «gerileme içinde» olmasına rağmen faşist diktatörlüğün hüküm sürdüğünü söylediğine göre, «özgürlük ve demokrasinin hedefi olan kontrgerilla ve MHP» faşizmi temsil etmektedir! Devlet mi? Bırakın canım, bu maceracılıktır!.

Böyle bir demokrasi ve faşizm anlayışının kaçınılmaz sonucu da, faşizme karşı mücadele ve faşist diktatörlüğün yıkılmasını devrimin zafarından koparan reformculuktur. Ve bu revizyonistler şimdiye kadar hiç değiştirmedikleri şu görüştedirler :

«Anti-faşist mücadelenin amacı, devrimci iktidarı kurmak değildir.» (Aydınlık, sayı. 27, Ocak 971, s. 186)

12 Mart öncesindeki faşist diktatörlüğün kurulmadığını iddia ettikleri şartlarda «devrimci güçler, faşist kliğe karşı mücadelenin bu safhada amacının faşizmin iktidara gelmesini (yani hükümet olmasını-PB) önlemek olduğunu unutmamalıdır» (Agy) diyorlardı. Yok, faşist diktatörlüğün hüküm sürdüğünü söylüyorlarsa (bugünkü gibi!), o zaman, örneğin «MC Hükümeti yıkılsın» ya da MC Hükümeti de yıkılmışsa, Kontrgerilla ve MHP'ye karşı mücadele yoluyla «faşizmin hükümete gelmesini önlemek» ve bu şekilde «faşizmle kesin bir hesaplaşma» siarlarıyla reformizm bayrağını yüceltmişlerdir. Faşizmi soyut bir siyaset

(*) Bak : Aydınlık 83, s. 11

ve hükümet biçimi sayan, daha doğrusu gösteren TİKP, demokrasi mücadelesini de hakim sınıfların, özellikle «milli büyük burjuvazi»nin eline bırakmıştır.

Gençlik Terörizm ve TİKP Programı

TİKP'e göre, gençlik tümüyle sınıflardan bağımsız bir kategoridir; ne halk gençliği vardır, ne hakim sınıflara tekabül eden gençler! Bunu, sözde en geniş gençlik kitlelerini birleştirmek için ileri sürmektedir. Ama o, işçi ve köylü gençliği dikkate almadan, yalnızca öğrenci gençlik ile uğraşmaktadır. TİKP Programı, işçi ve köylü gençlikle, çıraklarla ilgili bir talep ileri sürmemekte, işçi, köylü, öğrenci gençliğin örgütlenmesi ve mücadelesini öngörmemekte; ama öğrenci gençlik içinde faşistlerle birliği savunmaktadır. Faşizmle birleşmeli, faşistlerin kolaylıkla uyurabileceği bir öğrenci kimliği onların, okullarda halk gençliğine kan kusturmasına yetmeli; ama öğrenci gençliğin işçi ve köylü gençlikle birleşmesine boş verilmelidir. Devrim hedefi bir kenara atıldı mı başka bir şey mümkün değildir. Bunları şöyle formüle ediyor Kuruluş Bildirisi:

«Hangi görüşte olursa olsun ('Hangi örgüte kayıtlı olursa olsun' da diyorlardı - PB) cebinde öğrenci kimliği olan herkes can korkusu olmadan okuluna serbestçe gidebilmeli ve öğrenim görebilmelidir. Bütünüyle yurtsever olan gençlik kitlelerini bölen politikaların karşısındayız... Bütün gençliği can güvenliği, öğrenim özgürlüğü (örneğin işçi gençliğin iş güvenliği vb. talepleri nerede? - PB), demokratik bir eğitim ve iki süper devlete karşı sınıfsız birleşmeye çağırıyoruz.» (s. 14)

Öte yandan bugünlerde TİKP revizyonizminin baş düşmanı, faşizm vb. de değil, maceracılık olmuştur. Ve çeşitli maceracı örgütler TİKP'in halka ve devrimcilere azgınca saldırması için şahane fırsatlar sunmaktadırlar. Onlarda, kapitalizmin buhranının derinleşmesine değil de, dış meselelere, özellikle Rusya'nın faaliyetlerine bağladıkları anarşi üzerine bolca soytarılık yapıyorlar. Duvarlara afiş asılması ya da yazı yazılmasını dahi «anarşizm» olarak gören TİKP, küçük-burjuva, özellikle aydın sınıf temelinden kopardığı «anarşizm» korkuluğunu sallayıp duruyor. TİKP şefi D. Perinçek'e göre en büyük anarşist devlettir! O, «Ülkü Ocaklarının, revizyonistlerin.. yarattığı anarşi»den dem vuruyor. Bunlar faşist ve düzen yanlısı, otorite vb. yanlısı degiller midir? Ona göre, «Türkiye'de en çok anarşi ve kargaşalık yapanlar da devletin polisi ve jandarmasıydı», «en büyük anarşist devletin kendisiydi» (Aydınlık, 5-6 Nisan 78, Baş yazı) Bunlar elbette medrese yobazlığıdır. Devlet faşisttir, anarşist değil. «Anarşi», «anarşist», «anarşizm» sakızlarını öyle çiğnemektedir ki, D. Perinçek'in gözü anarşiden başka bir şey görmemektedir ve hakim sınıfların ağzıyla konuşmaktadır. Sınıf mücadelesi ve devrimci şiddet mi? Bunlar da anarşizmdir. Bu yüzden

programda devrimci şiddet, halk savaşı, halk ordusu vb. ile ilgili tek kelime yoktur. Bunların reklamı dahi yapılmamaktadır. Yine sanki kabahat, yanlış hedeflere yönelmek, zamansız, yersiz hareket etmek, kitle mücadelesini esas almamak vb. değil de, bizzat belli bazı eylem biçimlerindeymiş gibi, silahlı eylemler tümüyle reddedilmektedir. Oysa Marksistler hiç bir eylem biçimini ilke olarak reddetmezler, ama masa başında icad etmeye de kalkışmazlar. Yeni eylem biçimlerini kitlelerin mücadelesi yaratır. Bu da, ekonomik, politik buhranın derinleşmesine bağlı olarak ortaya çıkar. Ve Marksistler «başı bozuk maceracılığın, bireyci terörün kesinlikle karşısındayız» diye her eylem biçimini lekeli görmezler. Marksist-Leninistler bir yandan kitle mücadelesini reddedip, bireysel terörü esas eylem biçimi olarak gören, dostu düşmanı şaşırان 71 karikatürü maceracılığa karşı mücadele ederken; maceracılığın sırtından ahkam kesmeye çalışan barışçıl eylem biçimlerini tek eylem biçimi olarak gören TİKP revizyonistleri gibi revizyonistleri de amansızca teşhir edeceklerdir. İç savaşa da açıkça karşı çıkmak cüretinde bulunan bu parti, TİP gibi, programına «barış içinde geçiş» maddesini de eklemeliydi. Şimdilik çekiniyor, ama bunu ya da benzerini de yapacak. Oysa halkın silahlanması olmadan, şiddete dayanmadan devrim olmamıştır olmaz. Ve halk savaşı kalem efendilerinin işi değildir.

Sonuç :

«Üç Dünya Teorisini» ve bütün gereklerini yerine getirerek burjuvaziyle birliği esas alan TİKP, proletaryanın azami hedefini, sosyalizm ve sınıfsız toplum için mücadelesini; asgari hedeflerini, demokratik devrimde proletaryanın sosyalist görevleri ve önderliğini reddetmektedir. Kitle mücadelesinin ortaya çıkardığı ve çıkarmakta olduklarıyla değil, şefin kafasına yatan eylem biçimleriyle diğerlerini ilke olarak da reddederek «devrimci» mücadele yürüttüğünü ilan eden TİKP, teorisi ve pratiğiyle karşı-devrimin hizmetinde sınıf işbirlikçisi ve milli teslimiyetçi bir partidir. Varlık şartını sadece milli burjuvaziyle değil, komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla da birleşmekte görmekte; başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere emperyalizme ve faşizme hizmet sunmaktadır. Bu parti, sahte bir «işçi» partisi, bir aydın partisidir.

Demokratik Devrim Sürecinde Devrimci Proletaryanın Sosyalist Görevleri ve Oportünizm

GİRİŞ :

Marksizm-Leninizmin ışığında ülkemizin somut durumunun incelenmesi bize, önümüzdeki devrimci adımın ulusal-demokratik nitelikte bir halk devrimi süreci olduğunu gösterdi. UDHD, özü bakımından burjuva demokratik bir muhteva taşımakla birlikte, dünya sosyalist devriminin bir parçası olması, proletaryanın öncülüğünde gerçekleşmesi, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olan işçi-köylü diktatörlüğü ile sonuçlanması ve kesintisiz olarak sosyalizme ilerlemesi gibi temel özelliklerle eski tipte burjuva demokratik devrimlerinden ayrılır.

Çağımızın, emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olarak beliren niteliği, genel olarak ulusal kurtuluşun tam olarak gerçekleştirilmesini bir köylü - toprak devrimiyle feodalitenin bütünüyle tasfiyesini ve sosyal kurtuluşun sağlanmasını hedefleyen böyle bir devrimde, işçi sınıfı ve proleter devrimci siyasi harekete, karmaşık ve çok yönlü görevler yüklenmektedir.

Devrimci proletarya, emperyalizm, komprador kapitalizm ve toprak ağalığı karşısında, işçi sınıfı ve onun demokratik devrim sürecindeki müttefiki diğer halk sınıf ve tabakalarının en acil ekonomik ve demokratik taleplerinin savunulması ve gerçekleştirilmesi uğruna mücadele edilmesini kapsayan **demokratik** görevlerle ve diğer yandan da genel olarak bütün faaliyetinin merkezini teşkil eden ve demokratik görevlerin kendisine tabi olarak ele alınacağı **sosyalist** nitelikte görevlerle yükümlüdür. Bu görevler, en genel hatlarıyla, bilimsel sosyalizmin öğ-

refilerinin yaygınlaştırılması ve etkin kılınması, proleter sınıf bilincinin geliştirilmesi, proletaryanın bağımsız siyasal bir güç olarak örgütlenmesi ve devrimde proletaryanın hegemonyasının sağlanması gibi devrimci proletaryanın dünya çapında tarihsel görevini belirleyen temel gelişmeyi - kapitalizm ile sosyalizm arasındaki uzlaşmaz gelişmeyi- çözmekte dayanacağı temelin ve başlıca silahlarının hazırlanmasını kapsar.

Bu yazıda UDHD sürecinde sosyalist faaliyet ve görevlerle, bunun karşısında beliren oportünist - revizyonist tutum konusunu inceleyeceğiz.

Bugün ülkemizde devrimimizin aşamalı ve kesintisiz bir karakter taşıması gerektiği konusunda, birçok siyasi hareketin, görünürde bir itirazı yoktur. Fakat sorun bununla sınırlı kalmıyor. Çünkü bir siyasi hareketin sınıf karakteri; devrimin bu özelliği karşısındaki tavrında değil, esas olarak aşamalar arasındaki ilişkiyi ele alıştır ve asgari-azami programlarının muhtevasında olduğu kadar, her aşamadaki görevlerin niteliği ve farklı nitelikteki görevler arasındaki ilişki hakkındaki anlayışlarda ve tavırlarında somutlanıyor. Devrimin niteliği gereği, devrime katılan sınıflar ve tabakalar hayli çeşitlidir ve bu yüzden farklı devrim anlayışlarının, farklı eylem ve düşünce tarzlarının bulunması kaçınılmazdır. Bu durum, proleter olanla olmayanın ayırd edilmesinde sağlam ölçütlere sahip olunması ihtiyacını kuvvetlendirmektedir.

Türkiye'de genel sol hareketin üzerinde şekillendiği ve kendisinden kaçınılmaz izler taşıdığı elli küsur yıllık sağ oportünist ve revizyonist «temel», bugün Marksist - Leninist hareket tarafından derin bir eleştiriye tabi tutulmakta ve kesinlikle aşılmaktadır. Hareketin bu evresinde bugüne kadar özellikle sağ oportünist - revizyonist, teslimiyetçi ve kuyrukçu bir çizgi izleyen her boydan ve cinsten anti-proleter akımı bir de sosyalist faaliyet ve görevler açısından teşhir etmek ve bunlar karşısında Marksist - Leninist tavrı ana hatlarıyla da olsa somutlaştırmak gerekiyor.

Temelde sosyalizme sınıfsal bakımdan karşı olan bu akımlar, sosyalist faaliyet ve görevler konusunu hiç bir zaman gerçek anlamda gündemlerine almamışlar, pratik faaliyetlerinin merkezi, esas yanı olarak kavramak gereğini duymamışlardır. Bu, Bir yandan da onların proletaryayı bir yedek güç, kendi burjuva, küçük-burjuva hareketleri için bir kitle tabanı olarak görmeleri ve bunun dışında proletaryanın devrimci potansiyelini ve mevcut hareketini kuşku ve korku ile karşılamış olmaları ile ilgilidir. «Devrim» perspektifi her zaman burjuva demokratik bir muhteva ile (çoğu zaman da en pespaye reformist taleplerle) sınırlı kalmış ve ekonomizmi, parlamenterizmi ya da en fazlasından burjuva darbeciliğini başlıca eylem biçimi olarak benimsemiş bu akımların baş-

lica propaganda ve ajitasyon faaliyetleri de, burjuvazinin şu ya da bu kesiminin «kurtarıcılığı», «anti-faşistliği» üzerine hayaller yaymak temelinde inşa edilmiştir. Yine bu akımların, reformizme karşı mücadeleyi «sol» sapma olarak ilan etmeleri, revizyonizmle Marksizm-Leninizm arasındaki mücadeleyi, uzlaşmaz sınıf karşıtlığı temelinde kavramamaları gibi özelliklere sahip oluşları da aynı sınıf yapısından kaynaklanmaktadır.

Kısacası, sosyalist faaliyet ve görevlerin pratik faaliyetin merkezi olarak kavranması ve bu yolda tavizsiz bir mücadele sürdürülmesi, proleter devrimci siyasetin egemen ve etkin kılınması mücadelesinin temelidir. Marksist-Leninist hareket, gerek oportünizme ve revizyonizme karşı mücadelesinde, gerekse kendi hatalarına karşı mücadelesinde bu halkayı başarıyla kavramıştı, bundan sonra da aynı tavrı daha kararlılıkla ve daha etkin ve yaygın olarak sürdürecektir.

Şimdi artık aşarı sağcu yüzü kesin bir şekilde açığa çıkarılmış bulunan «Üç Dünya Teorisi»nin bütün devrimci saflardaki son kalıntılarının da temizlenmesi bakımından, sosyalist faaliyet konusunda düşünmek ve bilgilerimizi tazelemek ayrıca önemlidir.

I. PROLETARYANIN SINIF MÜCADELESİNİN ÜÇ TEMEL BİÇİMİ VE SOSYALİST FAALİYET

Lenin, Rus Marksistlerinin sosyalist faaliyetlerinin kapsamı ve temel konuları hakkında şunları söylüyor :

«Sosyal - demokratların sosyalist faaliyetleri, bilimsel sosyalizmin öğretilerinin propaganda yoluyla yayılmasını, günün sosyal ve ekonomik sisteminin temellerinin ve gelişmesinin, Rus toplumunun içindeki çeşitli sınıfların arasındaki ilişkilerin, bu sınıflar arasındaki mücadelenin, bu mücadele içinde işçi sınıfının rolünün, çöken ve gelişen sınıflara ve kapitalist sınıfın geçmişi ve geleceğine karşı olan tavrının, enternasyonal sosyal-demokrasi ve Rus işçi sınıfının tarihi görevlerinin neler olduğunun, işçiler arasında doğru olarak anlaşılmasının sağlanmasını kapsar. Propaganda ile ayrılmaz bir biçimde birleşmiş olan işçiler arasındaki ajitasyon... işçi sınıfı mücadelesinin bütün kendiliğinden gelme direnişlerinde, işçilerle kapitalistler arasında işgünü, ücretler, çalışma şartları vb. nedeniyle doğacak bütün çelişkilerde sosyal - demokratların da yer alması demektir. Görevimiz, faaliyetlerimizi işçi sınıfının yaşamının pratik, günlük sorunlarıyla birleştirmek, işçilerin bu sorunları anlamalarına yardımcı olmak, işçilerin dikkatlerini, en önemli yolsuzluklara çekmek, işverenlere karşı ileri sürdükleri taleplerini, daha kesin ve pratik olarak formüle etmelerine yardımcı olmak, işçiler arasında dayanışma bilincini, enternasyonal proletarya ordusunun bir bölümünü oluşturan Rus işçilerinin birleşmiş işçi sınıfı olarak ortak çıkar ve ortak davasının bilincini geliştirmektir. İşçiler arasında çalışma hücreleri örgütlemek, bunlarla sosyal demokratların merkezi grubu arasında

özel ve gizli bağlantılar kurmak, işçi sınıfı literatürünü basmak ve yaymak, işçi sınıfı hareketinin bütün merkezlerinden gelen haberleşme raporlarını düzenlemek, ajitasyonel broşür ve bildiriler basmak ve yaymak, tecrübeli ajitatörler grubu yetiştirmek, bunlar daha geniş anlamda Rus sosyal-demokrasisinin sosyalist faaliyetlerinin görünümüdür.» («Sosyal-Demokratların Görevleri»—s, 16 - 17 Ulusal Kurtuluş Yayınları)

Bütün bu söylenenler, gerçekte bilimsel olarak saptanmış bir çerçeve içinde, proletaryanın sınıf mücadelesinin değişik alan ve biçimlerinde özelleştirilmiş, fakat birbiriyle sımsıkı birleştirilmiş bir faaliyetin ana hatlarıdır. Özellikle de Rusya devrimci proletaryasının somut pratiği içindeki sorunlar temel alınarak formüle edilmiştir; ama kesinlikle evrensel bir mantığı, uluslararası çapta proleter mücadelenin tarihi deney birikiminin özümlemesiyle elde edilmiş bir genellemeyi de ifade etmektedir. Bu yüzden de eğer kendi ülkemiz için faaliyetimizin kapsamı konusunda bir çerçeve arıyorsak, onu Lenin'in sözlerinde bulabiliriz.

Fakat sorunun kavranması için Engels'in proletaryanın sınıf mücadelesinin üç temel biçimi konusunda yaptığı ayrımı gözönüne almak zorunluluğu vardır.

Lenin, S. I. Gusev'e yazdığı bir mektupta, bu ayrıma değiniyor :

«...Engels, proletarya mücadelesinin üç temel biçimini ayırmaktadır. **Ekonomik, politik ve teorik** - yani sendikal, politik ve teorik (bilimsel, ideolojik, felsefi)...» (Sendikalar Üzerine - s, 255)

Bu ayrıma dayanmak zorunluluğu vardır. Çünkü Lenin'in açıkladığı şekliyle, sosyalist faaliyetlerin, her bir temel biçim için özelleştirilmiş bir kapsamı olmalıdır.

A — Sosyalist Bir Faaliyet Olarak Teorik Mücadele ve Teorik Mücadelenin Kapsamı :

Lenin, sosyalist faaliyetin propaganda alanına ilişkin kapsamı konusunda başlıca üç nokta üzerinde duruyor. (*)

I. Bilimsel sosyalist öğretinin kavranması ve yaygınlaştırılması yolunda propaganda ve eğitim.

II. Devrimin üzerinde cereyan edeceği alanın tanınmasına ilişkin inceleme ve araştırmalarla bunların sonuçlarının işçiler tarafından kavranması ve işçiler arasında yaygınlaştırılması yolunda propaganda.

III. Sınıf mücadelesinin esasları ve yönelimleri, yani sınıflar arası çatışmanın maddi muhtevası, sınıf mücadelesinde işçi sınıfının durumu

(*) Propaganda, ajitasyon faaliyetinin temelini teşkil ettiğinden ve ajitasyon konusunu somut pratiğimiz ve geçmiş yayın deneylerimiz açısından incelemeyi gerekli gördüğümüzden bu yazımızda esas olarak propaganda faaliyeti üzerinde duracağız.

ve rolünün, çöken ve gelişen sınıflar karşısındaki tavrının kavranması, enternasyonal proletarya hareketiyle ulusal işçi sınıfı hareketi arasındaki bağ ve işçi sınıfının dünya çapındaki tarihsel rolü hakkında sistemli bir propaganda faaliyeti.

Bunlar içinde Lenin, sosyal ve ekonomik yapıyla ilgili araştırma ve inceleme çalışmaları ile bunların sonuçlarının sistemleştirilmiş bir bilgisinin işçi sınıfı hareketiyle Marksizmin birleştirilmesi görevine hizmet edecek tarzda ortaya konmasını, **teorik faaliyet** kategorisine sokuyor. (Bkz. Lenin «Marks-Engels-Marksizm» s, 108)

Teorik faaliyetin başlıca önemi, yine Lenin'in belirttiği gibi, proletaryanın kendi mücadelesinin boyutları ve hedeflerini tam olarak kavramasına yardımcı olmasından ve böylece siyasal önderlikle sınıf arasında sağlam bir ilişki kurulabilmesinin temellerinden birini oluşturmaktan gelmektedir.

Ülkemizde, elli küsur yıllık sağ oportünist-revizyonist çizginin kötü bir mirası olarak ve günümüz sol hareketinin hakim küçük burjuva sınıf yapısı dolayısıyla bu görev esaslı surette savsaklanmış; diğer yandan da ya kötü bir araç olarak kullanılarak sınıf işbirliğine ve reformizme hizmet edecek bir şekilde «yerine getirilmiş» (!), veya «sol» bir anlayışla, tepki duyulması gereken entellektüel ve boş bir çaba olarak karalanmıştır.

Devrimci teori, bir eylem kılavuzu olarak değil, şu ya da bu biçimde çarpıtılmış, «sivri» yönleri törpülenmiş bir tarzda «barış», «sosyal adalet», «toplumsal ilerleme», milli müdafaa» vb. gibi gerici, düzen mantığı içinde kalan uzlaşmacı sloganların süsü haline getirilmiştir. Ya da daha yaygın bir geçersizleştirme yolu olarak, teori «toplumbilimsel bir yöntem» haline indirgenmiştir.

Proleter devrimci hareket, bütün bu gerici girişimlerin temelinde, Marksizm-Lenizim ile devrimci sınıf arasında hiç bir bağ gözetmemek, ve devrim düşüncesinden yoksun olmak şeklindeki burjuva sınıf özelliğinin yarattığını tespit ediyor.

Örneğin bir H. Kıvılcımlı, Osmanlı Tarihi'ni ya da Türkiye'de kapitalizmin gelişmesini incelerken, bunu faşist devletin askeri gücünün «devrimci» olduğunu «kanıtlamak», bunun «geleneksel köklerini ortaya çıkarmak» gibi gerici bir amaç uğruna yapıyordu. Mihri Belli ve Aydınlık revizyonizmi, milli kurtuluş savaşı üzerine «inceleme» ve «araştırma»larını, «küçük burjuva radikalizmini yeni bir kurtuluş savaşına tahrik etmek» veya şimdi olduğu gibi, «kırk beş milyonu müdafaa-i hukuk ruhuyla birleştirmek» amacına uygun bir tahrifat temelinde yürüttüler. Bir küçük burjuva devrimci çizginin temsilcisi olarak M. Çayan, bütün bu sağcı, anti-proleter tavırlar karşısında, hepsini «entellektüel gevezelik», «bizantizm» olarak ilan etti. Ama bunların karşısına,

elbette sınıfsal yapısı gereği, Marksizm-Leninizmi koymak çabasını değil, teorik faaliyeti toptan inkar etmek yolunu seçti. Çünkü, gerçekte onun «devrim» perspektifi de işçi sınıfını ve emekçi halkı dışarıda bırakan bir anlayışın ürünüydü.

Oportünizm ve revizyonizm, devrimci proletaryanın bu alanda da alt etmesi gereken ilk düşmanlarıdır. Onlar, ülkenin sosyo-ekonomik ve sınıfsal yapısı üzerine kafa karıştırıcı, devrimci eylemi baltalayıcı grev kırıcı, sınıf işbirliğini vaazeden sonu gelmez «tahliller ve incelemeler» hazırlıyorlar. Revizyonizmin ülkenin «sosyalist devrim aşamasına gelmiş kapitalist bir ülke» olduğu yolundaki «tahlili»; PDA sağ oportünizminin «gerileyen ve fevkalade pasif ABD emperyalizmi» değerlendirmesine bağlı olarak getirdiği «gerileyen faşizm» anlayışı, vb. esasta mücadeleyi bastırmanın, ertelemenin aracı olarak proletaryanın karşısına dikilmiş engellerdendir.

Devrimci proletarya, bu görüşlere karşı özellikle işçi sınıfı içinde amansız bir mücadele vermelidir. Bunu, kendi inceleme ve tahlillerini, bunların pratikte kanıtlanmış, sınanmış sonuçlarını, yaşanan örneklerini ve bilimsel temellerini açıklayarak usanmadan ve ara vermeden yürüteceği bir propaganda faaliyetinin bir parçası şeklinde kavrayarak yapar.

Proleter devrimci hareket UDHD konusundaki görüşlerini açıklarken; gerek uluslararası planda, gerekse ulusal planda, sosyo-ekonomik yapı ve sınıf mevzilenmesi hakkındaki araştırmaları, sağlam bir devrim perspektifinin temeli halinde ortaya koyarken, oportünizm ve revizyonizmle arasındaki sınıfsal farkın da bir yanını açıklamış oluyordu.

Bununla birlikte proleter devrimciler, ilke planında açıkladıkları bu doğruları, ayrıntılı bir şekilde ele almak ve derinleştirmek göreviyle karşı karşıyadır. Fakat bunu yaparken, Lenin'in belirttiği gibi, teorik faaliyetin önemini tamamen, kesinlikle kabul etmekle birlikte, bu çalışmanın pratik faaliyetin önüne geçirilmemesi gerektiğinin de bilincindedir. Çünkü «birinci olarak teorik çalışma, yalnızca pratik çalışmanın öne sürdüğü sorulara yanıt sağlar...» (Lenin- «Marks, Engels, Marksizm, s, 109)

Burada bir diğer anti-proleter anlayışa da değinmek gerekiyor. Bir kısım sağcı hizipçi unsur, bir yıl kadar önce, teorik bir temel olmaksızın pratik faaliyette bulunulamıyacağını, ayrıntılı tezler ve tahliller gerçekleştirildikten sonra pratik faaliyete geçilmesi gerektiği yolunda bir «muhalefet» şiarı ortaya attılar. Fakat geçen bir yılın sosyal pratiği, hiç bir devrimci teorik faaliyetin fildişi kuleler içinde yürütülemeyeceğini göstererek Lenin'i ve onun yolundan gidenleri doğrularken, hayatın diyalektiği karşısına mekanik-subjektivizmi koymaya çalışanları yıkıntıya götürdü.

Sosyo-ekonomik yapının kavranması yolunda pratikle sınımsı birleştirilmiş bir teorik faaliyet, devrimci eylemin temel ihtiyaçlarından biridir. Çünkü, insan toplumunun, üretime, siyasete, kültüre, devlete vs. ilişkin sayısız örgütlenişi, her zaman kendi özel koşullarından doğan bir farklılık, bir özellik gösterir. Bu yapı, diğer her şey gibi, kendi içinde çelişen, çatışan ya da uzlaşan sayısız unsuru barındırır. Genel olarak bir yapının değiştirilmesi, ya da dönüştürülmesi demek, o çelişme, çatışma, ya da uzlaşmalardan bir veya birçoğunun nitelik ya da özelliklerinin değiştirilmesi demektir. Devrim böyle bir eylemdir. Lenin, devrimi tanımlarken, onun eski siyasal üstyapıyla yeni üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin bir sonucu olarak doğduğunu vurgular. Görüleceği üzere, burada, yeni üretim ilişkilerine uygun yeni bir siyasal üstyapı kurulmasının gereğinin yol açtığı bir çelişmeden kaynaklanan bir yıkma-yeniden kurma işlemi söz konusudur. Demek ki bir devrimin yapılabilmesi için gerekli temel bilgilerden biri de devrimin cereyan edeceği alana-ülkeye ilişkin, ülkenin sosyo-ekonomik yapısına, yani eski siyasal üstyapıyla yeni üretim ilişkileri arasındaki bağın niteliğine, bu her bir yapının özelliklerine ilişkin bilgidir.

Ülkenin tarihi, sosyal yapısı, ekonomisi, kültürü, siyaseti vs. Marksist-Leninist yöntemlerle incelenerek, geçmişi, bugünü, geleceği bütün yönleriyle bir eylem alanı olarak kavranır ve buna uygun strateji ve taktikler, ittifaklar tespit edilirse, devrimci proletarya planlarını bu temel üzerine kurarsa sınıf mücadelesine doğru bir temelde önderlik edilir.

Lenin, Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi adlı eserinin ikinci baskısına yazdığı önsözde, araştırmanın yazıldığı tarihten o güne kadar geçen süre içinde vardığı sonuçların önemli bir bölümünün sosyal pratik tarafından doğrulandığını ve eserinin Rusya'daki birçok sosyal olgunun temelini gösterdiğini belirtiyordu.

«Bu yapıtta, iktisadi bir araştırmaya ve istatistiklerin eleştirel çözümlemesine dayanılarak sunulan, Rusya'nın toplumsal ve iktisadi düzeninin ve dolayısıyla sınıf yapısının tahlili, bugün, devrimin ilerlemesi içinde, bütün sınıfların açık siyasal faaliyeti ile doğrulanmıştır.» (Lenin-Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi - s, 21)

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, bu ve benzeri araştırmalar temelinde yükseldi ve zafere ulaştı.

— Bilimsel Sosyalizmin Öğretilerinin Yayılması :

İşçi sınıfının sosyalist bilinçle silahlandırılması, proleter devrimci hareketin daimi ve uzun vadeli başta gelen bir görevidir. İşçi sınıfı saf-larında Marksizm-Leninizmin öğretilerinin yayılması ve geniş bir şekilde kavranması, proletaryanın kendi sınıf ideolojisi ile eğitilerek devrim yoluna çekilmesi için önemli bir subjektif etkindir. Bundan dolayı bu

görev, devrimin şu ya da bu aşamada olmasıyla ya da proletaryanın sayısal durumuyla vs. ilintili olarak reddedilemez, ertelenemez.

«...Burjuva iflah olmazlar da gelip, 'madem ki siz komünistler, sosyalist sistemi daha sonraki bir aşamaya ertelediniz, öyleyse... şimdilik komünizminizi rafa kaldırın' diyorlar.

«Komünizm, hem proleterya ideolojisinin bütünsel bir sistemi, hem de yeni bir toplumsal sistemdir. Herhangi bir diğer ideolojiden ya da toplumsal sistemden farklıdır. Ve insanlık tarihinin en eksiksiz, en ileri, en devrimci ve en akla uygun sistemdir... **Komünizm, Çin demokratik devrimine yol göstermezse** bu devrimin zafere ulaşması, bir yana, bir sonraki aşamaya geçmesi bile imkansızdır.» (abç) (Mao Zedung - Seçme Eserler C II. s, 362-363)

Bu sözlerden anlaşılacağı üzere, işçi sınıfı içinde Marksizm-Leninizm öğretilerinin, içinde bulunduğumuz UDHD aşamasında da yayılması ve kavratılmaya çalışılması meselesi, **devrimin ve proleter devrimci hareketin kaderi meselesidir**. Bunun için devrimci proleterya, bir yandan işçi sınıfı mücadelesinin her alanında ona somut durumun ayrıntılı bir tahlilini ve eyleminin hedef ve anlamını açıklayan Marksist-Leninist propagandayı ulaştırmalı; diğer yandan da hayatı, sömürü sistemini ve sınıf mücadelesini bir bütün olarak kavraması ve bunlar karşısında «kendisi için bir sınıf» olarak davranması konusunda ona sürekli bir yol göstericilik yapacak olan Marksizm-Leninizm öğretilerini ulaştırmalıdır. Yani, devlet, iktidar, sınıf mücadelesi, emperyalizm, sosyal-emperyalizm, diyalektik ve tarihi meteryalizm, proletara diktatörlüğü vb. konulardaki bilgiler (bu her biri «ancak aydınların uğraşabileceği» sanılan konuların bilgisi) işçilere bütün ayrıntılarıyla ulaştırılmalıdır. Marksizm-Leninizmin işçiler tarafından anlaşılamayacağı, meselelerin işçilere «hafif bir tarzda» anlatılması gerektiği yolunda görüşler, burjuva görüşlerdir. Çünkü Marksizm-Leninizm hayatın kendisinden çıkmıştır. Dolaylı, karmaşık ve idealist felsefelerden bu bakımdan tamamen farklıdır. İşçi sınıfı tarafından anlaşılmaz, üzerinde düşünülmeğe değmez olarak görülen ideolojiler, gerçekten öyle olan idealist metafizik felsefe ve düşüncelerdir.

Devrimci mücadele, her şeyden önce siyasi bir mücadeledir. Her alanda egemen sınıfların siyasi hakimiyetine son vermek meselesidir. Çağımızın esas niteliği, devrimci mücadelenin bir anlamda siyasi mücadelenin içeriğini ve yöntemlerini de belirlemekte, ve onu esas olarak burjuvaziyle proleterya, kapitalizmle sosyalizm arasındaki bir mücadele olarak ortaya koymaktadır.

Bu açıdan teorik ve ideolojik mücadelede, Marksizm-Leninizm öğretilerinin yayılması, savunulması ve geliştirilmesi, büyük bir öneme sahiptir. Ve aynı zamanda emperyalizmi, ve iç gericiliği devirme mücadelesinin önemli cephelerinden birisidir.

İşçi sınıfının devrimci mücadele tarihi, kapitalizm ve emperyalizmin kendi varlık mücadelesini, Marksist-Leninist teoriye karşı mücadeleyle sınıksı bir birliktelik içinde gördüğünü gösteriyor. Onlar bu «bilinçle» proleter ideolojiye, Marksist-Leninist öğretilere iftira, yalan ve kışkırtma dolu saldırılarını bir an bile kesintiye uğratmadan, bu tek bilimsel öğretinin militan savunucularını kan ve işkenceye boğarak susturmaya çalışıyorlar. Ote yandan revizyonizm, oportünizm Marksizm-Leninizmin devrimci özünü ve onun sınıf karakterine saldırıyor. Onu bölmeye, etkisiz hale getirmeye çalışıyor. Sınıf mücadelesinin bir cephesi de Marksizm-Leninizmin bu çok yanlı saldırılara karşı militanca savunulması, onlara karşı egemen kılınmasıdır.

Lenin,

«...ya burjuva ideolojisi, ya da sosyalist ideoloji. İkisi arasında bir orta-yol yoktur. Çünkü insanlık üçüncü bir ideoloji yaratmamıştır ve ayrıca da sınıf karşıtılarıyla parçalanmış bir toplumda, sınıf dışı ya da sınıf üstü bir ideoloji olamaz.» (Lenin, «Ne Yapmalı» s. 54)

diyordu. Ve sosyalist ideolojinin küçümsenmemesinin, «ona birazcık olsun yan çizilmesinin» burjuva ideolojisini güçlendireceğini belirtiyordu. Bugün işçi sınıfı içindeki faaliyetle devrimci proletaryanın ön cephesi, ideolojik mücadele cephesidir.

İşçi sınıfı, tarihsel rolünün ve devrimde öncülüğünün bilincine, ancak Marksist-Leninist bir bilince sahip olarak ulaşabilir. Aksi halde işçi sınıfı, burjuvazinin ve gerici güçlerin yönettiği bir yığın haline gelebilir.

Bugün modern revizyonizmin ve reformizmin işçi sınıfı üzerindeki etkinliğinin kırılması acil bir görev olarak önümüzde duruyor. Proleter devrimci hareket, bu konuda yoğun bir propaganda, ajitasyon faaliyetini siyasi teşhir temelinde ve kitlelerin kendi deneyleriyle öğrenmesi ilkesi ışığında sürdürmektedir. Gittikçe artan imkanları ve gücüyle orantılı olarak daha da etkin bir biçimde sürdürecektir. Bu alanda başlıca dayanağı, Marksizm-Leninizmin yenilmez öğretisidir.

— Sınıf Mücadelesinin Kapsamı ve Boyutları İle İlgili Propaganda, Sosyalist Faaliyetin Bir Diğer Yanıdır :

Sınıf mücadelesinin tarihi ilerleten esas güç olduğu, Marksizmin temel önermelerinden biridir. Fakat bu gerçeğin soyut bir tanımlama olarak değil, hayatın bizzat kendisinin yaşanan anın somut bir kavranışı olarak işçi sınıfının bilincinde yer alması, devrimci eylem bakımından önemlidir. Sınıf mücadelesinin tesadüfi ve geçici bir olgu olmadığı, toplumun ayrılmaz bir unsuru olduğu ve kapitalizmle sosyalizm arasındaki mücadele kesin olarak çözümleninceye kadar devam edeceği, bilim-

sel sosyalizm örgütlerinin kavranılmasına ilişkin faaliyetin bir parçası olarak, sosyalist propaganda içinde sürekli olarak yer almalıdır.

Yalnızca bir fabrika içindeki mücadele, ya da aynı meslek ve işkolundaki işçilerin kendi işverenlerine karşı mücadelesi, sınıf mücadelesinin sadece zayıf başlangıçlarıdır. İşçiler, ancak birleşmiş bir sınıf olarak hareket etmeleri gerektiğini kavradıkları, tek işçiler olarak yalnız «kendi» işverenine karşı değil, tümüyle kapitalizme, sınıf olarak burjuvaziye ve onun devlet iktidarına yönelmiş bir mücadelenin gereğine inandıkları zaman gerçek anlamda sınıf mücadelesi biçiminden sözedilebilir.

Ekonomik taleplerle ve kendi çevresiyle sınırlı bir mücadele, sadece, kendiliğinden bilince ilişkindir. Ve sendika bilinciyle sınırlı kahr. Bu yapısıyla mücadele her zaman yozlaştırılmaya, yanlış hedeflere yönltilmeye yatkındır. Kendiliğinden bilinç, ancak **ekonomik mücadelenin dışından** verilebilecek olan sosyalist bilince yerini bıraktığı zaman, işçi sınıfının mücadelesi devrimci bir özellik taşır. İşçilerin sınıf mücadelesi konusundaki eğitimi yalnızca kendi sınıflarının mücadelesinin bilgisiyile de sınırlı kalmamalıdır. Bu esasen, siyasi içerikli bir mücadele anlayışıyla da uyummadığından, ekonomist, kendiliğindenci bir «eğitimin» sınırlı hedefi olabilir. Sosyalist bilinci amaçlayan bir çalışma; işçi sınıfına yalnızca kendi sınıf mücadelesinin bilgisini veren bir çalışma değildir. Her devrimin esas karakterini teşkil eden siyasal özün bir ifadesi olarak, işçi sınıfının toplumdaki bütün sınıfların, tabakaların ve grupların, azınlık milliyetlerin, «eza gören din veya mezheplerin» mücadelesine destek olacak, onlar üzerindeki baskı ve zulme sosyalist nitelikte bir tepki gösterecek tarzda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi, devrimin hayati görevlerindendir. Ancak böylece işçi sınıfının sosyalist bilincinden sözedilebilir. (Bkz. Ne Yapmalı - s, 89 vd.)

İşçi sınıfının ülkemizde ulaştığı nitel ve nicel güç, çeşitli siyasal akımların onu kendi etkisi altına alma gayretini hızlandırıyor. Konumuz bakımından bunun tipik bir örneği, Ecevit'in, «işçiler, köylülerin mücadelesini desteklemelidir» sözünde ifadesini bulan anlayıştır. Bu söz, kendi başına, «sosyalist» nitelikli gibi görünüyor. Ancak Ecevit, şöyle devam ediyor : «Çünkü işçiler kurtulmuşlardır, kurtulmak sırası köylülerdedir. İşçiler onlara yol göstermelidir.» İşçilerin kapitalist sömürüyü yere çalmadan kurtulabilecekleri, üstelik kapitalizm devam ederken ve feodal sömürüyle el ele köylülüğü ezerken, köylüleri de kurtarabilecekleri yolundaki bu demagoji; işçi sınıfı mücadelesinin yolunu saptırmakta önünü karartmakta, bir burjuva ideolojisi olarak reformizmin yüzünü göstermektedir.

Aydınlık revizyonizmi ise, «milli bağımsızlık merkezi görevi»ne bağlı olarak, işçi sınıfına Amerikancı generallerin silahlarını yağlayarak,

çizmelerini parlatarak Rus sınırına yolcu etme görevini yüklüyor.

TKP'nin «ileri demokratik düzen» sloganı, işçi sınıfını CHP'yi destekleme ve iktidar yapmakla yükümlü tutuyor.

Bütün bu burjuva akımların gerçekte, işçi sınıfını devrimden başka hedeflerle nasıl oyalamaya çalıştıkları üzerinde uzun boylu durmaya gerek yok. Meselenin özü, yukarıda kısmen özetlediğimiz Lenin'in şu ünlü sözündedir :

«Eğer işçiler, hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun zorbalık, baskı, zor, ve suistimalin her türlüüne karşı tepki göstermeye eğitilmemişse ve işçiler bunlara karşı başka herhangi bir açıdan değil de sosyal-demokrat (Mark-sist - PB) açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse, işçi sınıfı bilinçli, gerçek bir siyasal bilinç olamaz.»

Bu konuda olumlu bir örnek olarak şunu inceleyebiliriz : Halkın Kurtuluşu gazetesi, 2. sayısında, «her yeni saldırıda, her yeni katliamda bir saat işi bırakmak için ileri» sloganını attı.

İşçi sınıfına; «...biz ki, halkın en örgütlü, en ileri kesimiyiz. Açıkcası onun önderiyiz. Bizim kararlı mücadelemiz halka cesaret verecektir. Bizim sınıf birliğimiz halka örnek olacaktır. Faşizmin her yeni adımında, her yeni katliamında, her yeni saldırısında, mümkün olan her işyinde işi bir saat bırakalım.» çağrısını yaptı.

İşçi sınıfına doğrudan siyasal bir hedef göstererek, işçilerin yalnız kendileri için değil, halkın diğer kesimleri, köylüler, öğrenciler vs. üzerindeki baskılar karşısında da direnmeleri çağrısında bulundu. Bu çağrı, siyasal bilinç konusunun Leninist tarzda kavranmasına olumlu bir örnektir.

İşçilerin sınıf bilinci nasıl bir fabrika ya da bir işkolu ile sınırlı kaldığı sürece ancak bir başlangıç sayılıyorsa; yalnızca bir ülke içinde sınıf birliği anlayışı ile çerçevelenmiş bilinç de tam ve sosyalist bir bilinç sayılamaz. İşçi sınıfının sosyalist bilincinin en önemli unsuru, sınıf mücadelesinin dünya çapında kavranmasıdır, komünist toplum hedefinin berrak bir ifadesi olan **proleter enternasyonalizmidir**. İşçi sınıfı, ulusal plandaki devrimci göreviyle birlikte uluslararası plandaki devrimci görevlerini birlikte ele almalı, ulusal görevlerinin enternasyonal görevinin bir parçası, bir unsuru olduğu bilincini edinmelidir.

Ancak böylece, Marksizm dışı akımların ve burjuvazinin «sen kendini kurtarmaya bak, ücretini arttır ve karnını doyur, gelecek kuşaklar ve diğer halklar için mücadele senin neyine» türünden propaganda-sına ve reformizmin saldırısına **temelli** bir karşı koyuşu gerçekleştirebilecektir. İşçiler, sınıf mücadelesini, «kendisinin» değil, sınıfının ve insanlığın kurtuluşunun bir yolu ve gereği olarak kavramalıdır. Çünkü onun «kendi» kurtuluşu tüm insanlığın kurtuluşu davası ile tamamen birleşmiştir.

Son olarak, sınıf mücadelesi, proleter örgütlenmenin en ileri biçimi olan Marksist-Leninist parti önderliğinde yürütülmelidir. Sınıf mücadelesinin esas kapsamı olan siyasi mücadele, ancak proletaryanın öncü bir sınıf olarak örgütlenmesi demek olan Marksist-Leninist partiyle başarıya ulaşabilir.

B — Sendikal - Ekonomik Mücadele'de Sosyalist Görevler :

«Sosyal demokratlar, proletaryaya, ülkemizdeki devrimin bütün halkın devrimi olduğunu söylüyorlar. En ileri ve devrimci sınıf olarak siz; bu devrimde salt etkin rolü oynamaya çalışmakla kalmamalı, aynı zamanda ona önderlik etmeye de çalışmalısınız. Bu yüzden, temelde sendikal hareket olarak anlaşılan sınıf mücadelesinin dar bir anlayışla çizilmiş sınırları içinde kalmakla yetinmemelisiniz. Tersine sınıf mücadelenizin sınırlarını ve içeriğini yalnızca tüm halkın katılacağı bugünün Rus devriminin bütün amaçlarını değil, daha sonraki sosyalist devrimin amaçlarını da kapsayacak şekilde genişletmelisiniz. Bundan ötürü sendikal hareketi ihmal etmeksizin, ya da legal olanakların en küçüğünden bile yararlanmayı reddetmeksizin devrimci bir dönemde halkın çarlık üzerindeki kesin zaferinin demokratik cumhuriyetin ve gerçek siyasi özgürlüğün gerçekleştirilmesinin tek yolu olarak ayaklanma, devrimci bir ordu ve devrimci bir hükümet kurma görevlerini ön plana getirmelisiniz» (İki Taktik - s. 137 - 138)

Proletarya mücadelesinin diğer bir biçimi, sendikal-ekonomik mücadeledir. Sendikalar, işçi sınıfının sermaye ile günlük mücadelelerinin kaçınılmaz sonucu olarak doğmuş örgütlerdir. Bundan dolayı, geniş işçi kitlelerini barındırmak, mesleki olmak gibi özellikleri kaçınılmaz olarak taşırlar. Bu haliyle sendikalar, proletaryanın en ileri örgütlenme biçimi olan partiden temelde farklıdır. En geniş işçi çevrelerini, politik görüş ayrımı yapmaksızın çatısı altında toplaması, partiden farklı olarak, sendikalar için gereklidir ve iyidir. Çünkü bir yandan sendikalar, temelleri «sınıflararası iktisadi mücadele» olarak işçi sınıfının en acil ekonomik sorunlarının çözümü için bir araçtır; diğer yandan işçi sınıfı ile proletarya partisi arasında, aşağıda değineceğimiz görevler yerine getirilmek şartıyla, bir bağ görevi görürler.

Fakat sendikalar, ekonomik mücadelenin dolaysız örgütleri olarak tek başlarına sermayenin gücünü kırmada kesin başarılı olamazlar. Çünkü Marks'ın dediği gibi, «salt ekonomik mücadelede, sermaye emekten daha kuvvetlidir.» Fakat işçilerin ekonomik mücadeleyi örgütlü olarak yaşadıkları bir çatı oluşundan dolayı, sendikalar hem kendilerini eğitmek ve geliştirmek için bir araya gelebildikleri bir yerdir; hem de «kurulu düzenin değiştirilmesine ve örgütlü kuvvetlerini, emekçi sınıfın kesin kurtuluşu, yani ücretliliğin kesin olarak kaldırılması için bir kaldırıcı olarak kullanacakları» (Marks) bir yapıdır.

Bu özelliklerden dolayı, sendikalar, devrimci proletaryanın başlıca faaliyet alanlarından birini oluşturur. Lenin'in dediği gibi,

«Teori bize öğretmektedir ki, ancak güçlü ve geniş bir sendikal örgüt; çağdaş proletaryanın çıkarlarını, yani işgücünün satıcısı olarak çıkarlarını ele aldığı zaman, proletarya kapitalizme karşı sınıf mücadelesini başarıyla götürebilir.»

Böyle bir başarı, özü, «ekonomik mücadeleyle siyasi mücadeleyi sıkı birleştirmek» eyleminde ifadesini bulan bir dizi faaliyet ve görevin yerine getirilmesi ile sağlanabilir.

«Biz hepimiz, sendikaların taraftarıyız: fakat onların bugün tek başına sermayenin gücünü kırmayı başarabileceklerini hayal etmiyoruz. Sermaye, kendi alanında yenilgiye uğratılamaz. Onun ellerini kamu iktidarından ayırmak gerekir. Bu ise ancak, siyasal bir mücadele yoluyla olur.»

— Parti Sendika İlişkisi :

Sendikalar, devrimci proletaryanın siyasi örgütüne «bağlı» olmadıkları zaman, işçi sınıfının nihai hedefi bakımından «dar» bir nitelik gösterirler. Bunun giderilmesi ve sendikaların sosyalizm hedefine ulaşmada proletaryanın sağlam araçları haline getirilmesi için, sendikaları Marksist-Leninist «içerik ve propagandayla doldurmak» ve onları devrimci proletaryanın bütün eylemlerine çekmek gerekmektedir. (Bkz. Lenin, S. I. Gusev'e Mektup Sendikalar Üzerine, s. 256)

Bu görevlerin yerine getirilmesinde temel şart, proletaryanın siyasi partisinin kurulmasıdır. Bugün ülkemizde, proletarya, devrimci partısından şimdilik yoksun olmakla birlikte, partileşme sürecini yaşayan proleter devrimci hareketin görev ve faaliyetleri, proletarya partisinin ilkelerine, çalışma tarzına ve hedeflerine uygun olmalıdır.

Leninist görüş, sendikalarla parti arasındaki ilişkide partiye öncelik tanır. Bu işçi sınıfının tam kurtuluşunun, örgütlenmesinin en üst biçimli olan partisi aracılığıyla gerçekleşeceği, bu görevi başka hiç bir örgütün yerine getiremeyeceği demektir. Fakat bu kavrayış, partiyle sendikaların birbirine alternatif oldukları, birinden birinin tercih edileceği anlamını içermez. Zira öte yandan, parti de sendikaların gerçekleştirmekle yükümlü olduğu kimi görevleri yerine getiremez. Eğer işçilerin kapitalizme karşı ekonomik mücadelesi kaçınılmaz ise sendikalar da kaçınılmaz olarak gereklidir. Eğer işçi sınıfının tam kurtuluşu siyasi mücadelenin sonucu olacaksa, bu da partinin gözardı edilemez bir şart olduğunu gösterir.

Bunun yanı sıra, sendikalarla proletarya partisi arasında «dolaysız bir ilişki» olmalıdır. Sendikaların görevlerini yerine getirebilmelerinde bu «bağ» birinci derecede önem taşır.

Ülkemizde revizyonizm, parti-sendika ilişkisinin bir yanını ele alırken belirsiz bir «uyum» kavramı getiriyor. Onlar «Sendikaların işçi sınıfı partisinden bağımsız» olması gerektiğini, aksi halde sendikaların

kitlesel niteliğine zarar verileceğini iddia ediyorlar. Sendika ile parti arasındaki bağ meselesini, kendi parlamenter anlayışının bir sonucu olarak, bir taraflılık-tarafsızlık sorunu olarak ele alıyorlar.

Bu anlayışa göre, sendikalı işçi, seçimden seçime oyunu «işçi sınıfı partisine» (!) verirse, sendika - parti «uyumu» sağlanmış olacak! Devrim ve sosyalizm anlayışından tamamen yoksun olan revizyonizm, sendikal faaliyet, işçileri oy sürüsü olarak toparlayacak bir faaliyet olarak bakmaktadır. İşçi sendikalarının aşağıda değineceğimiz görevleri, bağ ve doğrudan ilişki kavramlarının içeriğini; parlamenter-revizyonist, reformist bütün burjuva yaklaşımlar ise, «uyum» kavramının sınıfsal yabancılık, belirsiz bir ittifak vs. gibi ancak iki farklı sınıf arasında olabilecek türden bir ilişkinin içeriğini oluşturuyor.

Lenin, sendikaların kitlesel ve sınıfsal ikili niteliğine ilişkin tespiti uygun olarak devrimci proletaryanın görevlerine işaret ederken, şunları söylüyor :

«Sendikalara, 'parti ile ilgili görüşlerine bakılmaksızın (...) mümkün olan en geniş işçi çevrelerinin katılması' sağlanmalı, fakat, 'bu örgütlerdeki sosyal - demokratlar, parti grupları halinde teşekkül etmeli ve derinleşmeli, sistematik faaliyet göstererek bu örgütlerle sosyal - demokrat parti arasında en sıkı bağların sağlanması için gayret gösterilmelidir.» (Legal Derneklerde Çalışma Sendikalar Üzerine .s, 316)

— Sendikalar İçinde Sosyalist Faaliyet ve Görevler :

Devrimci proletaryanın sendikalardaki sosyalist faaliyet ve görevleri; Marks ve Lenin tarafından, «işçilerle kapitalistler arasındaki, işgünü, ücretler, çalışma şartları vb. nedenlerle doğacak bütün çelişmelerde» yer almanın yanı sıra, ve esas olarak, «sendikalara bağlı işçilerin geniş bir sınıf mücadelesi anlayışına ve proletaryanın sosyalist amaçlarına göre eğitilmeleri» olarak gösterildi.

Lenin'e göre bu görev, partili sendikaların «eylemleriyle bu sendikalarda gerçekten yönetici bir durum kazanmaları» ile birbirine sıkıca bağlıdır. Devrimci proletarya partisi, sendikalar içindeki örgütlenmesini, bu hedefleri gözeterek ve sendikaların işçi sınıfı ile parti arasında bir bağ oluşturmalarını sağlamak için yürütür. Bu, «proletaryayı, devrimin bilinçli önderliği için hazırlamak ve örgütlemek ana görevine tamamen uygun» (Lenin) olmalı, ve bu temelde yürütülecek diğer bir dizi faaliyetin merkezini oluşturmalıdır. Lenin'in deyişi ile bu, «bütün kitle örgütlerinde parti hücreleri kurmak, bu örgütlere proletaryanın militan görevlerinin ruhuyla, devrimci sınıf mücadelesi ruhuyla önderlik etmek» olarak özetlenebilecek bir faaliyettir.

Sendikaların, işçilerin geniş kitleler halinde çatısı altında toplanırları örgütler oluşu, buralardaki sosyalist propaganda, ajitasyon gö-

revinin önemini yükseltmektedir. Çünkü politik görüşleri oldukça farklı olabilen işçi yığınlarının adım adım parti saflarına kazanılması, ancak sistemli, derinlemesine ve sürekli bir sosyalist propagandayla sağlanabilir. Diğer yandan sendikalar, ancak sosyalizmin teorisi ile silahlanmışsa işçilerin kurtuluşuna ilişkin faaliyette kendi üzerine düşen görevi yerine getirebilir. Faaliyetin bu yönü bir yandan genel olarak, her türlü burjuva ideolojisine karşı mücadeleyi, diğer yandan reformist-revizyonist sendikacılığa karşı mücadeleyi içerir. Burjuva, reformist-revizyonist sendikacılığa karşı mücadele, yalnız sendikalar içinde değil, yalnız sendikalı işçiler arasında değil, sendikalara katılmamış işçiler arasında da yürütülmelidir. Bu, hem reformist-revizyonist sendikacılığın teşhir edilmesi yolunda işçi kitlelerini siyasal bir kavrayışa yöneltmek bakımından, hem de sınıfsal devrimci sendikaların ve sendika hareketinin yaratılması ve güçlendirilmesi bakımından önemlidir.

İşçi sınıfı içinde bilimsel sosyalist öğretinin etkinlik kazanması yolundaki faaliyet, proleter devrimci-komünist siyasetin kavratılması ve etkinlik kazanması yolundaki faaliyetle birlikte yürütülmelidir. Çünkü işçi sınıfının «tek bir program, tek bir taktik ve tek bir sınıf örgütü» çatısı altında birleştirilmesi, bütün halk yığınlarının devrim yolunda tek bir önderlik altında birleştirilmesi mücadelesinin bir parçasıdır ve gerçekten temelidir.

Reformist, revizyonist sendikacılığın işçi sınıfı hareketini saptırmak, uzaklaştırmak, sınıf işbirliğine «barışa» yöneltmek yolundaki çabalarının kırılması; işçi sınıfının tarihsel görevinin yerine getirilmesi yolunda devrimci proletaryanın ilk aşacağı engellerden birini oluşturuyor. Çünkü sendika ağalarının bu faaliyeti, diğer yandan buhranın yükünü işçi sınıfı üzerine yıkmak yolunda çaba gösteren burjuvaziye ve sömürü ve baskı düzeninin «bir gün fazla» ayakta kalmasına hizmet ediyor. Gerek Türk-İş gerekse DİSK ve diğer konfederasyonların başındaki sendika elebaşlarının başlıca eylemi böylece özetlenebilir.

Ancak yalnız revizyonist-reformist sendika ağalarının egemenliğine karşı değil, sendikalar içinde revizyonizme, reformizme ve oportünizme karşı ideolojik mücadele, burjuvazi ve emperyalizmi devirme mücadelesinin en önemli cephelerinden birisi olarak sendikalardaki mücadelenin de esasını oluşturuyor. Devrimci proletarya, sosyalizmin propagandası ve Marksizm-Leninizmin öğretilerinin tavizsiz savunulması temelinde propaganda ve ajitasyonun merkezine işçi sınıfının nihai hedefi komünizmi koyarak mücadeleyi yürütür. Revizyonizm, reformizm ve oportünizm böylece alt edilir.

Çarpıcı bir örnek olması bakımından Aydınlık revizyonizminin sendikalardaki «mücadelesinde» bu konuya nasıl yaklaştığına kısaca değinelim : Aydınlık «milli müdafaa» merkezi görevine bağlı olarak, sen-

dikalar içinde -revizyonizme karşı değil- «Rus beşinci koluna karşı» mücadele ediyor! Gerçekten, revizyonistlik ve Rus ajanlığı aynı kişilerde cisimleniyor olsa bile, bu ikisi birbirinden farklıdır ve bu fark, sağ oportünizmin sosyalizmin, komünizmin lafını edememesinde belirler. Sağ oportünizmin apaçık tespit ettiği ve «gereğini yaptığı» (!) «milli bağımsızlık siyaseti», elbette revizyonizmin ideolojik muhtevası ile onun Marksizm-Leninizme yani dolaysız olarak işçi sınıfına düşman oluşu ile uğraşmıyor; yapının bir yanı olan Rus ajanlığı ile boğuşup duruyor. Çünkü sonuçta, eğer bir burjuva ideolojisi olarak revizyonizm ile uğraşır ve ona karşı Marksist-Leninist temelde savaşırsa (elbette kimse Aydınlık revizyonizminden bunu beklemiyor), «milli birlik ve beraberliğe» hanel gelebilir, burjuvazi korkabilir ve bu da onun milli cephesini bozar ve Rusya Türkiye'yi yutar. Aydınlık sınıf işbirlikçisi siyasetini «bir Rus ideolojisi olan revizyonizme» karşı «mücadele» ile gizleyebileceğini sanıyor. «Revizyonist» ve «Rus» sözcüklerini birbirine çağrıştıracak şekilde sıkca kullanıyor. Böylece yola çıkarak revizyonizm düşmanlığını (!) Rus düşmanlığına (*) tabi kılıyor. Bir anlamda, (çok yozlaşmış bir biçimde) ulusal görevleri, sosyalist görevlerin önüne koyuyor.

Sağ oportünizm önündeki devrim adının ulusal ve demokratik nitelikte bir halk devrimi oluşunu, sendikalar içindeki pratik faaliyet konusunda da demagojisinin temeli haline getirmeye çalışıyor.

Sağ oportünizm, «merkezi siyasi görev»ini «milli bağımsızlık mücadelesi» olarak tespit edince, ideolojik, siyasi, örgütsel bütün çalışmasını esas olarak buna tabi kılan anlayışını iyice temellendirmiştir. Böylece artık kimsenin kendisine «nerede senin sosyalistliğin» diye soramayacağı hesabındadır. Onlar «Milli bir dava güdülüyorsa, milletten biri gibi davranacaksın!» demek istiyorlar.

Halkın Kurtuluşu daha 1976'da «Halkın Sesi'nin Reformist Sendikalar Siyasetinin Eleştirisi» adlı broşüründe şunları söylüyordu :

«...Proletaryanın görevi, bağımsızlık ve demokrasi ile sınırlı değildir. Proletarya, sosyalizm hedefini, bir an bile gözardı etmeden bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini yürütür.» (s. 43)

«Ülkemiz gibi burjuva demokratik devriminin tamamlanmamış olduğu ülkelerde, proletarya, sosyalist görevlerle, ulusal ve demokratik görevleri ikincisini birincisine tabi kılarak birleştirir.» (s. 44)

Diğer yandan Aydınlık revizyonizminin, «Rus beşinci koluna karşı

(*) Aydınlık, revizyonizme karşı mücadeleyi, ilkel bir Rus düşmanlığına indirgemıştır. Bundan olacak, gazeteleri Beethoven'i ölüm gününde anarken, Stalin'in ölüm gününde, ondan tek satır olsun söz etmemiştir. Belki Stalin'in Rus değil de bir Gürcü olduğu akıllarına gelseydi, anabilirlerdi diye düşünmenin gereği yok. Aydınlık, bu milliyetçi gazete, Stalin'e bir komünist olduğu için düşmandır.

mücadeleyi» reformist sendikaların kuyruğuna yapışarak sürdürmesi ayrıca ilgi çekicidir. Aydınlık, burjuva akımların şu ya da bu biçimde belirenleri arasında esastan ve çok önemli farklar bulunduğu görüşünde... Benzeri sorunların çıktığı her durumda Aydınlık, «her şeyi birden mi devirelim, hepsine birden mi saldıralım» yaygarasını koparıyor. Biz, «önce reformizmin kanadı altında 'Rus beşinci kolunun' hesabını görelim, sonra da reformizmin canına okuruz» türünden «kurnazlıklara» yabancıyız. Proleter devrimciler olarak apaçık ve kesinkes Marksizm-Leninizmi uygulayacağız. Söz konusu olan burjuvazinin siyasi hakimiyetine ideolojik planda karşı koymak, onu bu alanda, konumuzla bağlı olarak sendikalar içinde tasfiye etmektir. Bu ise burjuvazinin bir kesiminin kanadı altında diğerine karşı mücadele şeklinde yürütülemez. Bir burjuva kesime dayanarak diğeri ile mücadele edilemez. (*) Bu, bütünüyle teslimiyetçi, sınıf işbirlikçisi siyasetin, uluslararası planda bir emperyaliste dayanarak ve destek olarak diğerine karşı «mücadeleyi» kafaya takmış bulunan teorinin vardığı mantıki sonuçtur.

Sendikalar konusunu kapamadan önce, proletarya partisi ile sendikalar arasındaki ilişkinin devrim sonrasında alacağı biçim üzerinde de kısaca duralım.

Lenin, sosyalist devrimden sonra sendikaların sınıfsal-ekonomik temellerinin ortadan kalktığına, fakat sınıfsal olmayan bir iktisadi mücadele ile karşı karşıya bulunduklarına, sosyalist inşa dönemine ilişkin olarak «Sovyet mekanizmasının bürokratik bozulmaya uğramasına karşı savaş yönünde bu mekanizmanın başvuramayacağı yöntem ve yollarla emekçi halkın maddi ve manevi çıkarlarını korumak anlamında bir mücadele» için hala gerekli olduklarına dikkat çekiyordu.

Sendikalar aynı zamanda bir okul olma niteliklerini, devrimden sonra da sürdürürler.

«Proletaryanın politik iktidarı ele geçirmesi, bir sınıf olarak proletarya için dev bir adımdır. Ve parti, her zaman olduğundan daha çok ve yalnız eski biçimde değil, yeni bir biçimde de sendikaları eğitmeli ve yönetmelidir. Parti aynı zamanda sendikaların vazgeçilmez bir okul, proletaryayı diktatörlükleri uygulamak için eğiten bir hazırlık okulu olduğunu akılda tutmalıdır.» (Lenin)

Enver Hoca Yoldaş, Arnavutluk Sendikalar Örgütü'nün 8. Kongresine selam mesajında bu konuya şöyle değindi :

«Parti, 'sendikalar örgütü komünizmin okullarıdır' şeklindeki yüce Le-

(*) Bununla örneğin UDHD sürecinde burjuvazinin bir kesimi olarak orta ya da küçük burjuvaziyle ittifak yapılamayacağı - bir anlamda ona dayanılamayacağı-şekilde bir iddia ileri sürmüyoruz. Bu ayrı bir konudur, ve temelden farklı bir bakış açısının ürünüdür.

nin'in ögütlerini gözönünde bulundurarak, onun baş görevlerinin emekçilerin komünist eğitimi olduğunu ve böyle kalmaya devam ettiğini her zaman belirtmiştir. Sendikalar örgütü, emekçilerimizin genel ideolojik siyasi, kültürel ve mesleki bakımdan yükselmesine paha biçilmez katkılarda bulunmuştur ve bulunmaya devam etmektedir... Sendikalar örgütü, işçi sınıfının tarihi görevinin yüceliğinde durmak için işçi sınıfını eğitmek büyük görevine sahiptir. Komünist partisinin önder rolü, büyük bir ilke meselesi, proletarya diktatörlüğünün kurulması ve güçlendirilmesinde güvencedir.»

C — Politik Mücadele, İşçi Sınıfı Hareketinin Temel Mücadele Biçimi ve Önde Gelen Sosyalist Görev Alanı :

Marks, devrimin siyasi (politik) bir eylem olduğunu söylemişti. «Genel olarak devrim, -var olan egemen erkin devrilmesi ve var olan toplumsal ilişkilerin çözülmesi- siyasal bir eylemdir» var olan toplumsal ilişkilerin çözülmesi siyasal bir eylemdir». Bu tanım, devrimin bizzat kendisinin ve devrim sürecinin temel mücadele alanının siyasal nitelikli oluşunu açıklar. Ve Marksist-Leninistler, siyasi faaliyetin kapsamını çağımızda bir devrimi sonuna kadar götürmeye muktedir tek sınıf olarak proletaryanın örgütlenmesi ve işçi sınıfı hareketinin «dağınık», «yönlendirici bir fikirden yoksun olmak» gibi geri özelliklerine bir son verilmesi şeklinde tespit ederken, hareket ettikleri nokta budur.

Proletarya mücadelesinin siyasal alandaki en önemli aracı, bağımsız siyasi örgüttür, partidir. Proletarya partisi hakkında söylenecek olanlar, daha özel bir yazının konusu olacaktır. Burada siyasal örgütlenmenin sosyalist nitelikte bir görev oluşuna kısaca değinmekle yetineceğiz.

«Bizim başlıca ve temel görevimiz, işçi sınıfının politik örgütlenmesi ve politik gelişimini kolaylaştırmaktır. Bu görevi arka plana itenler, mücadelenin her türlü özel metodlarını ve diğer bütün görevlerini buna tabi kılmayı reddedenler, yanlış bir yol izlemekte ve harekete ciddi zararlar vermektedirler.» (Lenin Kitle İçinde Parti Çalışması - s. 12)

Lenin böyle diyor. Proletaryanın devrimci mücadele tarihi, parti konusunda açık düşmanlığa imkan tanımayacak kadar somut deneylerle doludur. Bugün apaçık anarşizmi seçmiş bulunanlar dışında, hiç kimse revizyonistler ve sağ oportünistler dahil, parti kavramına karşı açık bir tavır alamamaktadır. Ancak Leninist parti anlayışının tahrifatı ve tahrip edilmesi şeklindeki karşı devrimci faaliyet, şu ya da bu gerekçenin, tarihi, sosyal, ekonomik vb. üzerine sözde «tahlillerin» ardına gizlenilerek sürdürülüyor.

UDHD'nin bir halk devrimi oluşu, halk kavramının sınıfsal bileşiminin gözlerden saklanabilmesi, tek bir sınıftan sözedilircesine halktan sözedilebilmesi yolunda oportünist görüşlere bahane teşkil edebiliyor. Buradan kaynaklanan oportünist sağcı tavırlar, proletarya partisi yerine -yalnız adıyla değil, içeriği ve işlevi ile de- bir soyut sınıflarüstü

halk partisi anlayışını geliştirmeye bunun pratiğini yapmaya koyuluyorlar. Böylece bir yandan halk kavramının sınıf tabiatını ve onun içindeki sınıf mücadelesini inkara zemin hazırlıyorlar, diğer yandan da proletaryanın devrimi başarmakta en başta gelen silahı olan parti kavramını yozlaştırıyorlar. Yaşadığımız günlerin açıkça gösterdiği gibi, sağ oportünizmin bu yoldaki eylemi, yalnızca teorik bir hata olarak kalmıyor, fakat sınıf işbirliğinin de ötesinde bir ihanet akımının pratiği haline geliyor.

Proletarya partisi, - komünist partisi - şartlar ne olursa olsun, bir sınıf partisidir. Bir kitle, halk partisi değildir. Modern revizyonistlerle Marksist-Leninistler arasındaki çatışmanın somutlandığı noktalardan biri de bu değil mi?

Fakat Aydınlik, özünde modern revizyonizmle tamamen aynı siyasi-ideolojik yapıya sahip olduğunu, modern revizyonizmle «kayıpmasının» kardeşler arasındaki «gereksiz» müzakerelik olduğunu bir de böyle göstermek ister gibidir.

Sağ oportünizm, proletaryanın bağımsız siyasi örgütlenmesine ilişkin sosyalist görevi; yani proletarya partisinin ideolojik ve politik bağımsızlığının korunması ile ilgili «değişmez, sürekli ve mutlak» (Lenin) görevi reddediyor.

Bütün yayınlarında apaçık görüleceği üzere bütün faaliyetlerin merkezine konulması gereken bu görevi, onlar bu nedenle milli bağımsızlık siyasetine tabi kılmıştır. Milli bağımsızlık uğruna «Mücadelenin», burjuvazinin düzeninin ve devletinin savunulması «mücadelesi» olduğu anlayışı, doğal olarak parti anlayışını da Marksizm-Leninizmi dışlayan temeller üzerine oturtmuştur. Parti, burjuvazisinin kanatları altında, onun yasalarına, çıkarlarına ve amaçlarına uygun, şekilsiz, kemiksiz ve karmakarışık bir siyasetin ve burjuva ideolojisinin takipçisi bir örgüt; olsun da nasıl olursa olsun» anlayışı ile kurulabilecek birşey olarak ortaya çıkarılmıştır.

Tüzük ve programında legalizm uğruna proletarya diktatörlüğü kavramına yer vermeye cesaret edemeyen - gerçekte proletarya diktatörlüğünden bir korkunun ifadesidir bu-bir partinin işçi sınıfı ile ve halkla da en küçük bir ilgisi yoktur. O, böylece proletarya diktatörlüğünü savunmaktan, bunun için çalıştığını ilan etmekten dolayı gelebilecek her türlü «bela»ya karşı koymak şerefine layık olmadığını kabul etmiş bulunuyor. Onların partisi, (tıpkı matbaaları gibi) mülk sahibi sınıflardır devletin bir aracıdır. Legal parti, ihtilal yolunda yeni ve daha yaygın bir imkan, bir araç olarak değil, proletarya ve halkı boyun eğmeye çağırmanın bir örgütlenişi olarak getirilmiştir.

Devrim sürecinin kimi aşamaları, proletaryayı diğer halk sınıf ve tabakalarıyla kaçınılmaz ittifaklara yöneltir. Bu durumda proletarya

kendi ideolojik, siyasi, örgütsel bağımsızlığını esas alarak, ittifaklarını parti dışında, parti aracılığıyla kurar. Parti, ancak kendi sınıf saflığını koruyarak müttefiklerine önderlik edebilir ve onları eğitebilir, yönetir ve seferber edebilir.

Marksist-Leninist parti, ancak işçi sınıfına sağlamca dayanan ve onu yöneten örgütlü öncü müfreze ve öncü sınıfın örgütlenmiş kurmayı olarak halk devriminde müttefiklerini yönetmek görevini yerine getirebilir.

Marksist - Leninist parti, «teorik ve siyasi bir kurmay» olarak devrimin güçlerini ve karşı güçlerini tespit etme, devrimci strateji ve taktikleri hazırlayıp uygulamakla yükümlüdür. Bütün bu görevlerin merkezine Marksist-Leninist ideolojiyi ve komünist toplum hedefini koyarak hareket eder. Aksi halde emperyalizme ve gericiliğe karşı mücadelesinde parti, proleter olmayan müttefiklerinin bocalamaları ve kaypaklıklarıyla gerektiği gibi mücadele edemez.

İttifaklar konusunda da Aydınlık aynı ilkesiz ve Marksizm dışı tavrını sürdürüyor. Proletarya, ittifak durumunda da sınıf tavrını korur. Koluna girdiği sınıfla benzeşmeye çalışmaz, «arabasına bindiğinin düdüğünü çalmaz». Ve hele özellikle Aydınlık'ın yaptığı gibi kendi bağımsız hedefini bir an bile gözardı etmez. Yakın hedefler uğruna ilkelerden taviz vermek, kendini bir demokrat ya da milliyetçi olarak sınırlamak, proletaryanın tavrı değildir.

«...tüm sosyal demokratlar, Rusya'daki siyasal devrimin peşinden sosyalist devrimin geleceği inancındadırlar. Otokrasiyle mücadele etmek için, şimdilik sosyalizmi bir kenara bırakarak bu tabakaların tümüyle birleşmek mi gerekmektedir? Otokrasiye karşı verilecek mücadelede bu tutum gerekli midir?»

«...İşçilerle muhalefette bulunan belli sosyal tabakalar arasında kurulacak dostluğa değinirken, sosyal demokratlar, işçileri diğer sınıf ve tabakalardan ayırmalıdır. Bu dostluğun her ne şekilde olursa olsun, geçici ve koşullara bağlı olduğunu vurgulamak, bugün beraber olduklarıyla yarın mücadele etmek gerekeceğini açıklamak ve özgürlük bayrağını ancak proletaryanın taşıyabileceğini belirtmek, sosyal demokratların görevidir. Biz, 'bu tür hareket, politik özgürlük mücadelesini zayıflatabilir diyenler olacaktır. Biz ise karşılık olarak bu tür hareketin özgürlük mücadelesini hızlandıracağını ileri süreceğiz. Sınıfların gerçek çıkarlarının bilincinde olduğuna güvenenler güçlü mücadelecilerdir. Ve yaşadığımız toplumda son derece etkili olan sınıf çıkarlarını ön plana almayan herhangi bir girişim, sadece bu mücadeleyi zayıflatmaya yarayacaktır. Bu birinci noktadır. İkinci noktaya gelince, otokrasiye karşı verilen mücadelede işçi sınıfı kendini diğer tabakalardan ayıracaktır. Çünkü o, otokrasinin kesin ve en büyük düşmanıdır. Otokrasi ile işçi sınıfı arasında bir anlaşma söz konusu olamaz... Halkın diğer tabaka ve grupların otokrasiye karşı düşmanlıkları koşullara bağlıdır, bunların demokrasileri geriye dönüş yapabilir.» (Sosyal Demokratların Görevleri - s. 23, 24 - 25)

Proleter devrimci hareket, Türkiye'de ittifaklar siyasetinin temelini, her zaman devrimle karşı-devrim arasındaki ilişkinin ve sınıflar mevzilenmesinin somut durum için yapılmış özel tahlillerini koydu. Bu konuda Marksizm-Leninizmin rehberliğinden şaşmadı. Böylece siyasetin üzerinde, oportünizmin ya da zahiri görüntülerin, demagojilerin etkisini önlemeyi başardı. Aydınlik revizyonizminin ve onun «titrek kopyalarının» ortaya attığı, örneğin bazı emperyalistlerin demokrasi ve barış yanlısı olduğu şeklindeki devrime zarar veren iddia ve «tahlillerle» mücadele etti, ve ediyor. İttifaklar alanında, genel sosyalist tavır hakkında Lenin şunları söylüyor :

«...Devrimci burjuva demokratların çeşitli gruplarıyla yapılan... geçici anlaşmaların özellikle yerinde olacağı açıktır. Ama diğer yandan, bu noktada proletarya partisinin sınıf kişiliğini dirençle korumalıyız. Ve bir an olsun burjuva müttefiklerimize yönelttiğimiz sosyal demokrat eleştiriciliği terk etmemeliyiz. Diğer yandan, bugünkü demokratik devrim aşamasında yürüttüğümüz ajitasyon, ileri devrimci bir slogan ortaya atmazsak, ileri sınıfın partisi olarak görevimizi beceremeyiz.» («1905 Devrimi Üzerine Yazılar» - s. 165)

Aydınlik için, «proletarya partisinin sınıf kişiliğinin dirençle korunması» diye bir sorun, -büyle bir parti olmadığı için- yok. «Burjuva müttefikleri»ne yönelttiği eleştiri ise, ancak II. Enternasyonal sosyal-demokratlarının eleştirisi düzeyinde kalıyor. «İleri bir devrimci slogan ortaya atmak» denince, «müdafaa-i hukuk» masalları anlatıyorlar. Görüleceği üzere, önemli olan, bir işin yapılması ya da yapılmaması değil, işin mahiyeti ve sınıf karakteridir.

Leninist ittifaklar anlayışı, ittifak kurulan sınıf ya da tabakaların «nabzına göre şerbet» vermeyi reddeder. Proletaryanın ilkelerinin ve hedeflerinin sınıfsal karakterinin bozulmasına, çarpıtılmasına izin verilemez. İttifaklar uğruna komünizm hedeflerinden vazgeçilmez. Hele vazgeçilmiş gibi bir görüntü hiç verilemez.

Proletaryayı burjuva demokrat, reformist, milliyetçi karakterde hedeflere mahkum etmeye çalışan, onun önünü, hem de ittifakları ve devrimin aşamalarını bahane ederek karartmaya çalışan bütün siyasi akımlar; her birliğin yeni bir mücadele alanı olduğu yolunda derin bir tahlili içeren Marksist halk kavramının inkarı ve yozlaştırılması temelinde oluşturdukları örgütlenme ve politik mücadele anlayışında yakayı ele veriyorlar.

Lenin, «halk» kavramının Marks tarafından kullanılışında sınıf farklılıklarının örtülmediği, «devrimi sonuna kadar götürebilecek belirli unsurların birliğinin» kastedildiğini açıklıyor.

Halk kavramının muhtevasının bu kavranışı, sağ oportünizmin parti ve ittifaklar anlayışının eleştirilmesi ve teşhir edilmesinde önem

taşımaktadır. Bu kavrayış, UDHD sürecinde proletaryanın sosyalist faaliyet ve görevlerinin temellerinden biridir.

UDHD, proleter olmayan sınıf ve tabakaların da katıldığı ulusal ve demokratik nitelikte, özü burjuva demokrat olan bir devrimdir. Bundan dolayı, UDHD sürecinde devrimci proletaryanın sosyalist faaliyet ve görevlerinin ayırdedici bir önemi vardır. Sosyalist faaliyet ve görevler, proletaryanın diğer devrimci-demokrat sınıf ve tabakalardan farklı bir sınıf oluşunun, tarihi bakımdan farklı bir hedefe sahip oluşunun ifadesidir. Sosyalist faaliyet ve görevlerin içeriği ve niteliği, bu anlamda, devrimci proletaryanın kimliğinin ortaya konulmasıdır. Böylece, devrimci proletarya, yalnızca diğer halk sınıf ve tabakalarından daha ileri ve farklı hedeflere sahip olduğunu belirtmekle kalmaz, aynı zamanda siyasi akım olarak hem diğer yurtsever-demokrat devrimci akımlarla, hem de oportünist, revizyonist, reformist akımlarla farkını açıklığa kavuşturur.

Her proleter devrimci siyasi akım, sınıfsal karakterinin bir ifadesi ve pratik çalışmasının temeli olarak sosyalist görevlerini yerine getirmek ve ulusal demokratik devrimci faaliyetini buna tabi kılmak zorundadır. UDHD sürecinde sosyalist faaliyet ve görevlerin başarıyla yürütülmesi, devrimin zaferini güvence altına alacak, kesintisiz olarak sosyalizme ve komünist toplum hedefine doğru ilerleyecek olan devrimci proletaryanın mümkün ve muhtemel bütün engelleri yerle bir etmesinde dayanacağı granit temeli yaratacaktır.

II. SOSYALİST NİTELİKTEKİ GÖREV VE FAALİYETLERİN GÜNÜMÜZDEKİ TEMELLERİ :

— Çağımızın Niteliği :

Marksizm-Leninizm, modern revizyonizmin ve onun eski-yeni bütün diğer biçimlerinin karşısında, devrim ve sosyalizm davası için büyük öneme sahip olan çağımızın niteliği ve esas yönelimi hakkındaki Leninist tahlili, mücadelesinin temeli olarak ele aldı.

Çünkü bütün anti-proleter akımlar, emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olan çağımızın bu niteliğinin değiştiği yolundaki bilim dışı birçok safsatayı, demagoji ve tahrifatlarının temeli haline getiriyorlar.

Devrimin temel sorunları hakkındaki bütün çatışmalar, özünde şu sorunun nasıl cevaplandırılacağı üzerinde şekilleniyor : Bugün proletarya devrimi ve halkların kurtuluş mücadelelerinin tamamen mümkün ve aynı zamanda zorunlu olduğu bir aşamada mı bulunuyoruz; yoksa, bunların yerine evrimci yöntemlerin, reformların konulmasını, proletaryanın ve halkların devrimci hareketinin yerine sömürücü sı-

nıfların «hareketinin» geçirilmesini, ya da tek bir heyulanın dehşeti karşısında bütün devrimci-demokratik hareketin sindirilmesi ve ertelenmesini gerektiren büyük değişiklikler ve gelişmeler döneminde miyiz ?

Günümüzde menşevizmin başka kılıklardaki uzantıları, özellikle -demokratik ya da sosyalist- bir devrim söz konusu olduğunda, ya açık bir tarzda ya da «ustaca» gizlenmiş sözler ve «tahlillerle» «merkezi görev» konusundaki tesbitlerine «başka başka emperyalistlere bağimli hakim sınıf klikleri arasındaki gelişmelerin belirlenmesine» göre vs. bu konuda neresinden bakılırsa bakılsın bir devrimi hedef göstermeyen benzer oportünist cevaplar getiriyorlar.

Devrimci proletaryanın, sosyalist faaliyet ve görevlerle demokratik devrim sürecinde de yükümlü bulunduğunu gerçekten kabul edip etmemek, bu temel önemdeki sorun karşısındaki sınıf tavrının niteliği konusunda esaslı bir ölçüt olarak beliriyor.

Çağımız, emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır ve bu anda, «dünya, halkların devrim ve milli kurtuluş davasının sadece bir emel ve geleceğe ait bir imkan değil, çözülmek için ele alınmış bir mesele olduğu bir safhada bulunmaktadır.» (Enver Hoca)

Sosyalist faaliyet ve görevleri zorunlu kılan unsurlardan biri budur. Marksist-Leninist hareket, bütün faaliyetinin merkezine bu Leninist tahlili koymuştur ve bu yoldan şaşmamakta kararlıdır.

— En Devrimci Sınıf Olarak Proletarya :

İkinci olarak, son sınıflı toplum, kapitalizm yokedilinceye ve dünya komünist bir dünya olarak dönüştürülünceye kadar, proletarya en devrimci sınıf olarak kalmaya devam edecektir. Onun tarihsel rolü ve bunun gereği olan görev ve faaliyetler, hiç bir şekilde bir başka sınıfa maledilemez ve başka bir sınıfın damgasını taşıyamaz. Bunun aksine geliştirilen bütün teoriler, devrim ve sosyalizm davasının karşısındadır.

Çağımızın niteliğine ilişkin temel tespit, uluslararası ve ulusal planda üretim ilişkilerinin ve sınıf çatışmalarının bugünkü esas durumu, gelişmesinin yönü ve ulaşacağı sonuç bakımından incelenmesi temeline dayanmaktadır. Çağımızda devrimci mücadelenin kapsamının gelişmesi, ve ilerletilmesinin anlamının yüklediği görevleri, bunlar karşısında iki ana sınıfın -burjuvazi ve proletaryanın- tutumu da bu tespitle açıklığa kavuşmaktadır. Tespitin konumuzu ilgilendiren en önemli yanı, çağımızda bir devrime önderlik edebilecek ve onu bütün insanlığın gerçek kurtuluşu olan sınıfsız topluma kadar götürebilecek tek devrimci sınıf olarak proletaryayı çağın merkezine koyan içeriğidir.

Proletaryanın Devrimci Niteliğinin Sosyal, Ekonomik Kökenleri :

Kapitalizm, proletaryayı devrimci bir sınıf olarak somutlaştıran etkenlerin ortamıdır. Büyük çapta modern sanayi, bir yandan artan sayıda bir proleter kitlesinin oluşmasına yol açarken burjuvazinin karşısındaki diğer bütün sınıfların çürümesine ve sonunda da ortadan kalkmasına zemin hazırlamaktadır. Bundan dolayı, «modern sanayinin özel ürünü ve esas ürünü proletaryadır» (Marks-Engels)

Kapitalizm aynı zamanda yeni bir mülk edinme biçimini, mülkiyetin yaratılması alanında yeni bir yolun gelişmesini getirir: Ücretli emek.

Diğer yandan, bu temelde mülksüzleşme olgusu da yeni bir muhteva ve biçim kazanır.

«Komünist Manifesto», kapitalist toplumun iki ana sınıf halinde bölünmesi olgusunu incelerken, proletaryanın devrimci bir sınıf olarak ortaya çıkışında mülk edinmenin özel kapitalist biçiminin yerini ve önemini belirtir.

Manifesto'ya göre, mülkiyet, ücretli emekle sermaye arasındaki gelişmeye dayanmaktadır. Ücretli emek, emekçi için bir mülkiyet yaratmaz. «Sermaye yaratır; yani ücretli emeği sömüren ve yeni ücretli emeği (onu da sömürmek için) ele geçirmeden çoğalamayacak cinsten bir mülkiyet yaratır.»

Ve proletaryanın eylemi, mülk edinmenin diğer bütün eski biçimleriyle birlikte, özel kapitalist biçimine de son vermeye yöneliktir. Proletaryanın bütün diğer sınıflardan farklı olan özellikleri devrimciliği, ahlakı, bilimsel teorisi vb. temelde mülkiyet karşısındaki tavırdan ve mülksüzlüğünden kaynaklanır.

Marks ve Engels, Komünist Manifesto'yu bir İşçi Birliği'nin programı olarak kaleme almadan çok önce, bu bilimsel kavrayışı ilk ortak eserleri «Kutsal Aile»de şöyle dile getiriyorlardı :

«Gerçi iktisadi hareketi içinde, özel mülkiyet kendi öz yokoluşuna doğru yol alır; ama o, bu işi, sadece ve sadece kendi iradesine karşı gerçekleşen ve işlerin doğasının koşullandığı kendinden bağımsız, bilinçsiz bir evrim aracılığıyla yapar. Sadece ve sadece proletarya olarak, yani bir tinsel ve fizik sefaletin, bilinçli sefaletin, bu insan dışılığı bu bilinç sorunu kendini aşarak kaldıran bilinçli insan dışılığı olarak, proletaryayı yaratarak (yapar - ç.). Proletarya, özel mülkiyetin proletaryayı yaratarak kendine karşı verdiği yargı kararını uygular...

«Eğer sosyalist yazarlar, proletaryaya bu tarihsel rolü veriyorlarsa, bu hiç de Eleştirel Eleştirinin inanır görüldüğü gibi onların proleteri tanırlar olarak gördükleri için değildir. Daha çok bunun tersi doğrudur. Sonuna kadar gelişmiş proletaryada, tüm insanlığın hatta insanlık görünüşünün soyutlanması, pratik olarak tümlenmiş bulunur; güncel toplumun bütün yaşam koşulları en insan dışı yanlarıyla, proletaryanın yaşam koşullarında yoğunlaşmış bulunurlar. Proletaryada insan, gerçekte kendi kendini yitirmiş, ama aynı zamanda bu yitirmenin teorik bilincini de kazanmıştır;

üstelik artık ne sakınabileceği, ne de allayıp pullayabileceği sefalet, kendini ona önüne geçilmez bir biçimde zorla kabul ettiren sefalet -zorunluluğun-pratik dışı vurumu, onu böylesine bir insan dışılığı karşı doğrudan doğruya baş kaldırmaya zorlar; bu nedenle proletarya, kendi kendini kurtarabilir ve zorunlu olarak kurtaracaktır da. Nedir ki o, kendi öz yaşam koşullarını kaldırmadan kendi kendini kurtaramaz. Güncel toplumun, kendi öz durumunun özetlediği tüm insan dışı yaşam, koşullarını kaldırmadan da kendi öz yaşam koşullarını kaldıramaz. Proletaryanın o sert ama güçlendirici emek okulundan geçmesi boşuna değildir. Söz konusu olan, şu yada bu proleterin, ya da hatta tüm proletaryanın bir an için hangi ereği tasarladığını bilmek değildir. Söz konusu olan, proletaryanın ne olduğunu ve bu varlık uyarınca tarihsel olarak neyi yapmak zorunda kalacağını bilmektir. Onun ereği ve tarihsel etkinliği, güncel burjuva toplumu tüm örgütlenmesinde olduğu gibi, kendi öz durumunda da, elle tutulur ve bozulmaz bir biçimde çizilmiş bulunmaktadır» (Kutsal Aile - s, 61, 62 - 63)

Proletarya, mülkiyet ve mülk edinmenin özel kapitalist biçimi karşısındaki durumundan olduğu kadar kapitalist toplumdaki sosyal durumu bakımından da devrimcidir. O, kapitalist üretim ilişkileri karşısında, gelişen devrimci üretici güçlerin temsilcisi, hatta devrimci sınıf olarak üretici gücün kendisidir. Böylece devrimin temel çelişmesinde kesin devrimci taraftır.

Bunların yanı sıra, büyük çapta modern üretimle olan dolaysız bağı, eğitim olanakları, örgütlenme olanağı ve yeteneği, dayanışma ruhu ve kendi bilimsel teorisine ve siyasal partisine sahip oluşu gibi başka bir sınıfta bulunmayan özellikler, onu en devrimci sınıf yapan unsurlardır.

II. Emperyalizm Çağında Proletarya, Demokratik Devrim ve Burjuvazinin Objektif Durumu :

Bu özellikler, emperyalizm çağında daha da belirgin ve etkili hale gelmiştir. Modern revizyonizm ve onun değişik biçimleri ise, emperyalizmin kapitalizmin çelişkilerinin keskinleşip derinleştiği son aşaması olduğu gerçeğini inkar temelinde proletaryanın devrimci niteliğinin aşıldığı, başkalarına geçtiği, ya da ortadan kalktığını iddia ediyorlar. Devrimi gereksiz ve boş bir çaba olarak göstermek fiili ile devrimci sınıfı bu değerlendiriş ve devrimin temel görevlerini reddediş arasında uyumlu bir ilişki vardır. Kapitalizmden komünizme kadar bütün bir tarihi süreç boyunca proletarya, kapitalizmin tabiatından gelen devrimci niteliklerine sahip olarak kalacak ve bununla ilgili görevler geçerliliğini yitirmeyecektir.

Emperyalizmin çürüyen ve asalak bir kapitalizm oluşu, kapitalizmin ölümcül son aşaması oluşuyla proletaryanın etkinliği ve gücü arasında dolaysız bir bağ vardır. Bu durum, Enver Hoca Yoldaş tarafından şöyle ifade ediliyor :

«Emperyalizm ve sosyal-emperyalizmi daha da zayıflatan, kapitalist düzenin çelişmelerini keskinleştiren ve temellerini sarsan, proletaryanın bu yayılan ve derinleşen devrimci mücadelesi, halkların kurtuluş mücadelesinin yoğunluk kazanması ve sosyalizmin zaferleridir.»

Emperyalizmin çöküşünü, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkinin derinleşmesi umuduna bağlayan oportünist görüş karşısında bu devrimci Marksist-Leninist tez, devrim ve karşı-devrim arasındaki ilişkiyi temel almak, devrimin güçleriyle karşı devrimin güçlerini yalnızca devrimci bir sonuç doğurabilecek tarzda karşı karşıya değerlendirmek temelinde devrimci proletaryanın konumuna ışık tutmaktır.

— Yarı-Sömürge, Yarı - Feodal Ülkelerde :

Özellikle sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, proletarya dışındaki halk sınıf ve tabakaları, hâlâ belirli ölçülerde ve şartlara bağlı olarak devrimci bir potansiyeli ifade etmekte, emperyalizm, komprador kapitalizm ve toprak ağalarına karşı bir tavır içine girebilmektedir. Fakat orneğin milli burjuvazinin önderliğinde gerçekleştirilen bir ulusal devrim, emperyalizm ile ulus arasındaki çelişkinin değişen yoğunluğuna ve biçimine bağlı olarak, milli burjuva sınıfın süreç içinde değişen bağlantılarına ve özellikle yükselen işçi-köylü hareketine bağlı olarak tutarsız bir çizgi izlemektedir. Sosyal pratik genellikle bu devrimin bir süre sonra emperyalizme teslim olduğunu, emperyalistler arasında ping-pong topu gibi gidip geldiklerini göstermektedir. Bunun başlıca sebebi, milli burjuvazinin de sömürücü bir sınıf olması ve sınıf niteliği bakımından mülkiyet yanında yer almasıdır. Böyle bir devrim, genel anlamda emperyalizme bir darbeyi ifade edecek, ve dünya proleter devriminin bir müttefiki olacaktır. Ama yine de ulusal planda eksik kalan bir şey olacaktır. Bu devrim ne emperyalizmi tam olarak tasfiye edilebilecek, ne demokratik devrimi tamamlayabilecektir. Ve esas olarak da bu devrimin gelişmesi asla sosyalizme yönelmeyecek ve bu önderlik, ister «yeni ekonomik düzen arayışı yoluyla» olsun, isterse «kapitalist olmayan kalkınma yoluyla» olsun, hiçbir zaman sosyalizme ulaşamayacaktır.

İşte bu noktada, Marksist-Leninistlerle modern revizyonistler ve onun «Üç Dünyacı» biçimi arasında derin bir karşıtlık vardır.

«Üç Dünya» teorisyenleri ve modern revizyonistler, yalnızca milli bir devrimin milli burjuva bir önderlik altında değil, aynı zamanda emperyalizmin uşağı komprador burjuvazi ve toprak ağaları iktidarlarının da «eğer isterlerse» sosyalizm yolunda ilerlenebileceğini iddia ederken aynı «kanıtlara» dayanıyorlar.

«Halkın Yolu» gazetesinin 49. sayısındaki «Sınıf Mücadelesi Tarihini inceleyelim» başlıklı yazıda, emperyalistler ve onların uşakları ara-

sındaki uzlaşmaz gelişmelerden sözedilmekte, emperyalizmin uşaklarının sosyal ilerlemenin bir faktörü olabileceği iddia edilmektedir.

Sovyet revizyonist partisinin kontrolünde yayınlanan ve ülkemizde, «Barış ve Sosyalizm Sorunları» adıyla piyasaya sürülen derginin Mart 1978 sayısındaki «Dünyadaki Değişmeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler» başlıklı yazıda, «üçüncü dünyanın» (evet, bu terimi modern revizyonistler de kullanıyor), burjuva önderlikler altında da olsa, «sosyalist blokla» ilişkilerini geliştirmesi halinde, sosyal ilerleme ve sosyalizm yolunda mesafeler katedebileceği yazılıyor.

Özünde tıpa tıp birbirinin aynı olan bu anti-proleter burjuva görüşler karşısında büyük Marksist-Leninist Enver Hoca yoldaş, şunları söylüyor :

«Marksizm-Leninizmin bize öğrettiği gibi; işçi sınıfından başka hiçbir sınıf ve tabaka, proletarya diktatörlüğünü kurma ve yeni sosyalist toplumu inşa etme mücadelesinde önder rol oynayamaz.»

Devrimde proletaryanın öncülüğü meselesi, bir ilke meselesidir. Tarihi, sosyal, ve ekonomik bir zorunluluğun ifadesidir ve bu ilkeden her sapış, sonuçlarıyla birlikte proletarya dışı bir sınıfın tavrı olarak belirmiştir. Özellikle finans-kapital olgusunun bir ağ halinde bütün sömürücü sınıfları değişen ölçülerde birbirine bağladığı çağımızda, proleter öncülük, vazgeçilmez bir zorunluluktur.

Eski tipte burjuva devrimler çağında, proletaryanın artan katılımı ve etkisi, burjuvaziyi feodal gericilikle uzlaşmaya ve kendi devrimci taleplerinden tavizler vermeye yöneltiyordu. Sorun şimdi dünya çapında ele alındığında daha da belirgindir.

Bugün ülkemizde, -devrimin lafını bile her türlü yayınından çıkarmış bulunan Aydınlık revizyonizminin sözü edilmezse- görünürde proletaryanın önderliği konusunda kimsenin bir itirazı yoktur. Fakat gerçekte, bu Marksist-Leninist tezin savunulması ve bütün sonuçlarıyla hayata geçirilmesi çabası, çeşitli «teorik», «ekonomik ve sosyal» tahlil ve kanıtlarla reddedilmeye, ertelenmeye ya da yozlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Bunlar arasında küçük burjuva ihtilalciliğinin «ideolojik öncülük», Mihri Belli revizyonizmin «öncülük önceden kararlaştırılacak bir şey değildir, kim güçlüyse o öncü olur» ve «Aydınlık» revizyonizminin sözde geride kalmış, «işçi sınıfının öncülüğünün objektif ve subjektif koşulları yoktur» şeklindeki «tezlerinin» hatırlanması yeterlidir.

Bütün bu oportünist safsatalar, emperyalizm çağında yaşadığımız gerçeğinin reddi ve UDHD'nin muhtevası ve yapısı konusundaki sınırlı burjuva anlayışlarından kaynaklanmaktadır.

Özetlersek, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında yaşıyor olmamız, proletaryanın devrimci tarihsel rolünü ortadan kaldırmamış-

tır. Yarı-sömürge ve yarı feodal ülkelerde bu görev, vazgeçilmez bir zorunluluktur. Özellikle ülkemiz gibi proletaryanın nicel ve nitel gücünün ileri düzeylere ulaştığı toplumlarda bu durum, bir devrimci proletarya partisinin kurulmasının ertelenemez bir görev halinde önümüzde durduğunu da hatırlatmalıdır.

Proletarya, nihai hedefi bakımından, demokratik devrim sürecinde devrimci bir rol oynayabilen diğer halk sınıf ve tabakalarından ayrılır. Sosyalizm ve sınıfsız toplum hedefi, yalnızca proletaryaya aittir ve bu hedefe ancak Marksist-Leninist aşamalı ve kesintisiz devrim teorisinin ışığında proletaryanın siyasi, ideolojik ve örgütsel öncülüğünde ulaşılabilir.

Devrimci proletaryanın UDHD sürecinde sosyalist görevlerle yükümlü bulunması, birinci olarak onun dünya çapındaki tarihsel rolüyle ve bütün bir kapitalizmden komünizme geçiş tarihi dönemi boyunca en devrimci sınıf olarak kalacağı gerçeği ile ilgilidir.

— Çağımız, Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş Çağıdır :

Lenin, emperyalizmin sosyalizmin arefesi olduğunu söyledi. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile açılan proleter devrimler çağının çelişmelerini inceleyen Stalin, bunların dört başlıca çelişme halinde sınıflandırılabilceğini tespit ederken bu teze dayandı.

Bu dört başlıca çelişme;

- Sosyalist sistemle kapitalist sistem arasındaki,
- Kapitalist (ve revizyonist) ülkelerde emekle sermaye arasındaki,
- Ezilen halklar ve uluslarla emperyalizm arasındaki,
- Emperyalist devletlerin kendi aralarındaki çelişmelerdir.

Bunlar bir arada ve bütün olarak çağımızda dünya devriminin büyük sürecine damgasını vururlar.

Ancak bunun bu kadarıyla ifade edilmesi, dünya devrim sürecinin tahlili ve temelini doğru olarak anlaşılması için yeterli değildir. Bütün bu çelişmelerin üzerinde faaliyet gösterdiği ve her birinin çözümünün kendisi ile ilgili olduğu bir temel çelişmenin -sosyalizm ile kapitalizm arasındaki temel çelişmenin- varlığını esas almak gerekir.

Bu temel çelişme, devrimci proletaryanın sosyalist faaliyet ve görevlerinin bir diğer kaynağıdır. Ve devrimci proletarya hareketi ile diğer burjuva, küçük burjuva oportünist, revizyonist hareketler arasındaki farklılığı ortaya koyan önemli ölçütlerden biridir.

İşte bu açıdan «Üç Dünya Teorisi» ile onun savunucularının bu temel çelişmeyi gözardı edişleriyle, örneklerini önceki bölümde incelediğimiz üzere, proletaryanın sosyalist faaliyet ve görevleri konusundaki umursamazlıkları arasında tam bir uyum, Marksizm-Leninizmden sistemli bir sapış ve devrime karşı ağır bir ihanet bağı vardır.

Kapitalizmden komünizme geçiş uzun tarihi süreci boyunca diğer her türlü çelişmenin çözümlenmesine ilişkin görev ve faaliyet, esas olarak sosyalizmle kapitalizm arasındaki çelişmeye bağlı olarak ele alınmak ve ona tabi kılınmak durumundadır.

Kapitalizm ile sosyalizm arasındaki bu temel çelişme, üretici güçlerin önündeki esas engelle, üretici güçlerin gelişmesinin bu tarihi şartlardaki esas yönü arasındaki çelişmedir. Böylece bu temel çelişme dört başlıca çelişmenin «bir arada ve bütün olarak» somutlanmasını ifade etmektedir.

Oysa, «Üç Dünya» teorisyenleri, dört başlıca çelişmeden birini temel çelişme olarak ele almakta, emperyalizmle ezilen halklar ve uluslar arasındaki çelişmenin, «birinci dünya»nın ABD kanadı, «ikinci dünya» ve «üçüncü dünya» ile sosyal-emperyalizm arasındaki çelişme şeklinde son derece yozlaştırılmış bir biçimini -diğerlerini belirleyecek bir tarzda- öne çıkarmaktadırlar. Buna uygun olarak diğer kapitalist-emperyalist ülkeler proletaryasına «milli savunma» için «kendi» tekelci burjuvazilerine yardımcı olmak ve devrim yapmamak çağrısında bulunmaktadır. Bu temel üzerinde sosyalist görevler inkar edilmektedir.

Kapitalizmin bir dünya sistemi olarak ortaya çıkışından bu yana emekle sermaye, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme, tarihin gidişini belirleyen çelişme olarak sınıf mücadelesinin, tarihin bu evresini yönlendiren özelliği olarak belirdi.

Tarihin gidişi, şimdi sistemli ve kapsamlı bir şekilde ifadesini bu tanımda bulan bu temel çelişki tarafından belirleniyor.

Enver Hoca yoldaş, AEP 7. Kongre Raporunda bu konuya «ulusal ve uluslararası alanda esas mesele» olarak değindi.

Gerçekten de dünya çapında esas mücadele, «bütün ülkelerin işçileri birleşin» çağrısında anlamını bulduğu üzere ve o zamandan beri esasta burjuvazi ile proletarya arasındadır. Çağımıza yönelimini veren budur.

Sosyalizmle kapitalizm arasındaki tarihi mücadele ile başlıca çelişmeler arasındaki ilişki, dördünün içinden birinin öne çıkarılarak bir ülke için ona uygun baş çelişmeler tespit edilmesini değil, dört başlıca çelişmenin «bütün olarak, bir arada» tarihsel sürecin özü, esas niteliği bakımından ele alınmalarını önermekte ve her bir çelişmenin çözümü ile tarihin genel gidişi arasındaki bağa işaret etmektedir.

Devrimci proletarya, tarihi görevi ve nihai amacı bakımından kendi durumunu bütünlüklü bir şekilde açıklayan bu tespiti temel alır.

Komünist siyaset ile anti-proleter, oportünist, revizyonist, reformist her türlü akım arasındaki derin ve uzlaşmaz karşıtlığı, devrimle karşı-devrim arasındaki farkı ve özel olarak da proletarya ile diğer emekçi sınıfların siyasi akımları arasındaki farkı belirtmek yolunda proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadeleyi, sosyalizmle kapitalizm arasındaki mücadeleyi devrimci proletarya teorik ve pratik faaliyetinin merkezine koyar. Bu zorunluluğun inkarı yolunda revizyonizm ve oportünizmin başvurduğu yollardan bir diğeri, çelişmeler meselesinin tahrifidir.

Özellikle UDHD sürecini yaşıyor olmamız, bu gibi tahrifat ve sapmaların, «sınıf bilinci mi, milli bilinç mi», «demokratik görevler mi, sosyalist görevler mi» gibi sahte alternatifler yaratması karşısında uyanıklığın körlenmesine zemin olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında sağcı-cuntacı bir tarzda geliştirilen MDD teorisi üzerine ısmarlama bir kaput gibi oturan «Üç Dünya Teorisi»nin sonuçları yalnızca «milli bağımsızlık mücadelesini merkezi siyasi görev» olarak dayatmakla kalmayıp, aynı zamanda proletaryanın bağımsız siyasi sınıf örgütlenmesi görevinin ortadan kaldırılmasını ve ajitasyon ve propaganda faaliyetinin muhtevasının bu merkezi göreve tabi kılınmasını dayatması da daha kolay anlaşılır.

Böylece dünyaya iki farklı bakış sonucu, iki tamamen farklı tavır doğuyor: Biri, devrim için proletaryanın siyasi ideolojik planda hazırlanması ve derinlemesine örgütlenmesi faaliyeti; diğeri karşı devrime hizmet yolunda sınıf işbirliği.

Özetlersek; kapitalizmden sosyalizme geçiş tarihsel sürecine damgasını vuran, kapitalizmle sosyalizm arasındaki uzlaşmaz temel çelişmenin belirlediği ve en devrimci sınıf olan proletaryaya yüklediği sosyalist görevler, devrimci pratik faaliyetin merkezidir ve diğer her eylem buna tabidir.

58 Yıllık Sol Hareketin Değerlendirilmesi: III

Geçen sayımızda Ş. Hüsnü'nün menşevik demokratik devrim çizgisi ve Kemalist hareketin 1919-22 dönemine ilişkin tahlilleri üzerinde durmuştuk. Geçen sayımızda yaptığımız alıntılardan da görüleceği gibi, Ş. Hüsnü Kemalist hareketi 1919-22 arasında ezilen sınıfların oluşturduğu blokun bir hareketi, 1920 sonları ve 1921 başlarından itibaren de milli burjuvazinin devrimci kanadının hareketi olarak ele alırken; Stalin, Kemalist hareketi başından beri milli ticaret burjuvazisinin bir hareketi olarak değerlendirmişti. Kemalist hareketi Stalin mi, yoksa Ş. Hüsnü

mü doğru tahlil etmektedir? Bugün ülkemizde Stalin'in de, Ş. Hüsnü'nün de Kemalist hareketi yanlış tahlil ettiğini, doğucu islamcı halk cephesinin son mucidi İdris Küçükömer'in Kemalizm tahlillerinin sağını solunu biraz düzelttikten sonra bunu savunanlar da vardır.

Kemalist hareketin sınıf niteliği ve hedefleri Parti Bayrağı'nın 1. sayısında (sayfa : 35 - 45) ele alınmasına rağmen, Kemalizm tahlilleri Ş. Hüsnü'nün sınıf işbirliği çizgisinin temel taşlarından birini teşkil ettiği için bu konu üzerinde durmak gerekmektedir.

* * *

Şefik Hüsnü 1919 ile 1922 arasında Kemalist hareketin toplumsal niteliği ve hedeflerine ilişkin olarak, Stalin'in Marksist-Leninist tahlillerine karşı çıkarken, Çerkez Ethem hareketinin ve Komünist Partisinin tasfiyesini objektif duruma uygun olarak ele almamakta ve değerlendir-

memektedir. Çerkez Ethem hareketi ve Komünist Partisinin tasfiye edilmesiyle, milli kurtuluş hareketinin ezilen sınıfların oluşturduğu blokun bir hareketi olmaktan çıkarak, tek bir sınıfın, Kemalist burjuvazinin hareketi haline geldiğini ileri sürmektedir. Daha önce de belirttiğimiz

gibi, millî kurtuluş hareketinin ezilen sınıfların oluşturduğu blokun bir hareketi olabilmesi için, bu hareketi yöneten Müdafayı Hukuk Cemiyetleri'nin anti-empéryalist sınıfların kendi öz örgütlerine sahip olarak oluşturdukları bir bloku temsil etmesi gerekir; ki gerçek durum hiç de böyle değildir.

Ş. Hüsnü oportünizminin ileri sürdüğü gibi, millî kurtuluş hareketinin ortaya çıktığı 1919 Türkiye'si modern sanayinin ve kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesi açısından Balkan ülkeleriyle aynı düzeyde değildir. 1919 Türkiye'si kapitalizm ve modern sanayinin gelişmesi açısından, 19. yüzyılın ikinci yarısında bağımsız kapitalist gelişme yoluna giren Balkan ülkeleriyle aynı kategoride yer almak bir yana, bağımsız kapitalist gelişme yoluna girmemiş sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin en alt sıralarında yer alıyordu. Türkiye modern sanayinin ve kapitalizmin gelişmesi açısından «İran ve Afganistan gibi sanayi proletaryası hiç olmayan veya hiç denecek kadar az olan, köylülerin güçlü bir toprak devriminin gelişmediği ülkeler» içinde yer alıyordu. Stalin 1925 yılında, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin kapitalist gelişme düzeyi ve ekonomik-sosyal yapıları bakımından birbirinin tıpa tıp aynı bir bütün teşkil etmediklerini; bu ülkelerin Fas, Çin ve Hindistan olmak üzere başlıca üç kategoride ele alınması gerektiğini belirtiyordu.

«Günümüzde sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin özelliği artık Doğu'nun baştan aşağı sömürgelerden oluşmama-

sıdır. Eskiden Doğunun birbirinin tıpa tıp aynı sömürgelerden oluşan bir bütün olduğu sanılırdı. Bugün artık bu görüş gerçeklere uymuyor. Bugün en az üç çeşit sömürge ve bağımlı ülke vardır. Bunlardan birincisi, Fas gibi hiç veya hemen hemen hiç proletaryası olmayan ve sanayi bakımından hiç gelişmemiş olan ülkelerdir. İkincisi, Çin ve Mısır gibi sanayi bakımından az gelişmiş ve sayıca nispeten zayıf proletaryası olan ülkelerdir. Üçüncüsü ise, Hindistan gibi, kapitalizmin az çok gelişmiş olduğu ve sayıca az çok güçlü millî bir proletaryası olan ülkelerdir.» (MDD, s. 13 - 14)

İşte kurtuluş savaşı yılları Türkiye'si Fas gibi sanayi bakımından hiç gelişmemiş, proletaryası hiç olmayan ülkelerden ileri olmakla birlikte, sanayinin hiç denecek kadar az geliştiği proletaryanın hiç denecek kadar az olduğu bir ülkeydi. Bu nedenle de, 1919 Türkiye'si, Çin gibi, Hindistan gibi ülkelerin 1925'de oluşturdukları ikinci ve üçüncü kategoride yer alan ülkeler arasında değil; Fas'dan biraz daha ileri olmasına rağmen, Fas, İran, Afganistan gibi ülkelerin oluşturduğu birinci kategoride yer alıyordu. Kapitalist üretim ilişkileri ve sanayinin gelişme düzeyindeki farklılıklar, proletaryanın bağımsız hareketinin ortaya çıkması ve gelişme derecesiyle, köylütük içinde sınıf farklılaşmasının eriştiği düzey açısından da farklılıkların ortaya çıkmasına yol açıyordu. Bu farklılık, Fas, İran, Afganistan ve Türkiye gibi ülkelerde proletaryanın Komünist Partisinin önderliğindeki bağımsız sınıf hareketinin ortaya çıkmasında, ya da çıksa bile nitelik ve nicelik olarak zayıf kalmasında, köy-

lülük içindeki sınıf farklılaşmasının derinleşmemesinde, milli burjuvazinin ayrışma sürecinin gelişmemesinde; Çin ve Hindistan gibi ülkelerde ise, proletaryanın Komünist Partisi önderliğindeki bağımsız sınıf hareketinin gelişmesi için çok daha olgun şartların (kapitalizmin ve proletaryanın gelişmişliği) varlığında, milli burjuvazinin devrimci uzlaşmacı olarak ayrışma sürecinin ilerlemesinde,, güçlü bir toprak devriminin şartlarının olgunlaşmasında ifadesini bulur. (Çin gibi ülkelerde uzlaşmacı kanat, emperyalizmle henüz sağlam bir birlik oluşturmamışken; Hindistan gibi ülkelerde bu kanat emperyalizmle esas olarak birleşmiştir.)

Proletaryanın Komünist Partisi tarafından temsil edilen bağımsız siyasi hareketinin olmadığı, köylülük içindeki sınıf farklılaşmasının derinleşmemesi sonucu güçlü bir toprak devrimi hareketinin gelişmediği, köylülüğün hala milli ticaret burjuvazisinin yedeği durumunda bulunduğu, başka bir deyişle milli burjuvazinin devrimci proletarya hareketine yaklaşan «devrimci (küçük burjuvazi)» (*) ve emperyalizmin saflarına geçen «uzlaşmacı (büyük burjuvazi)» olarak bölünmesinin gerçekleşmediği (ki bunun şartı oldukça güçlü bir devrimci proletarya hareketinin gelişmesidir) 1919 Türkiye'sinde, milli kurtuluş hareketinin ezilen sınıfların oluşturduğu blokun bir hareketi olarak ortaya çıkmasının ve gelişmesinin şartları oluşmamıştı. Bu nedenle milli kurtuluş hareketi Ş. Hüsnü oportünistinin iddia ettiği gibi ezilen

sınıfların oluşturduğu blokun bir hareketi olarak ortaya çıkıp gelişmedi. Milli kurtuluş hareketine proletarya ve köylülük kendi sınıf çıkarları doğrultusunda katılmadıklarından, bu hareket «gerçek bir halk hareketi, tam anlamıyla bir milli karakter» hiç bir zaman kazanmadı. «Ciliz kalan bir anti-emperyalist devrim» ile sonuçlandı.

Sanayinin hiç denecek kadar az geliştiği, kapitalist gelişme düzeyi bakımından oldukça geri bir ülke olan 1919 Türkiye'sinde gerek iç, gerekse dış etkenler sonucu kapalı feodal ekonomi çözülme süreci içine girmiş olup, meta mübadelesi ilişkileri belli bir gelişme göstermiştir. Sanayinin yok denecek kadar az gelişmiş olması, buna karşılık meta mübadelesi ilişkilerinin belli bir gelişme göstermesi, sanayi sermayesinin yok denecek kadar zayıf olmasına, feodal toprak ağalığı ekonomisiyle iç içe yarı-feodal karakterde tefeci-tüccar bir sermayenin birikimine yol açmıştı. Hiç denecek kadar az olan sanayinin esas olarak, emperyalistlerin ve müttefikleri hakim sınıfların elinde olduğu göz önüne alındığında, 1919'lar Türkiye'sinde tefeci-

(*) Burada Stalin'in küçük burjuvaziden kastettiği köylülüktür. Stalin daha sonra küçük burjuvaziden neyi kastettiğini şöyle açıklamaktadır: «...Burada küçük burjuvaziden kastedilen köylülüktür, çünkü kapitalizmin gelişmemiş olduğu ülkelerde küçük burjuvazinin esas gücünü köylülük oluşturur.» (MDD, s. 68)

tüccar sermayesinden bağımsız milli bir sanayi sermayesinden bahsedilemeyeceği açıktır.

Bu nedenle 1919'lar Türkiyesinde milli burjuvazi bir zamanlar Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi çıkarları feodalizmin tasfiyesini gerektiren sanayi burjuvazi ve çıkarları gereği feodalizmle uzlaşan tefeci-tüccar burjuvazi (daha ileri evrelerde mali aristokrasi) olmak üzere iki ayrı hizbe bölünmemiştir. 1919 Türkiyesinde, doğrudan doğruya emperyalizmin acentalığını yapan kompradorları ve köylülüğü bir yana bırakacak olursak, yerli burjuvazi esas olarak yarı-feodal bir karakter taşıyan tefeci-tüccar burjuvaziden ibaretti.

Tefeci-tüccar burjuvazi sanayi proletaryası hiç denecek kadar az olduğundan, köylülük içinde sınıf farklılaşması derinleşmediğinden ve burjuvazi sanayi burjuvazisi ve tefeci-tüccar burjuvazi olmak üzere iki ayrı hizbe bölünmediğinden, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının yanı sıra tek örgütlü sosyal gücü oluşturuyordu. Türkiye'de gerek Jön-Türk hareketi, gerekse İttihad Terakki hareketi Ş. Hüsnü oportünistinin iddia ettiği gibi sanayi burjuvazisi olma doğrultusunda gelişen küçük burjuvazinin değil, esas olarak tefeci-tüccar burjuvazinin hareketleriydi. 1919 Türkiyesinde işçiler, köylüler bağımsız bir siyasi güç teşkil etmezlerken, tefeci-tüccar burjuvazi, Jön-Türk hareketi ve İttihad ve Terakki Cemiyetleri içinde örgütlenmiş ve bağımsız siyasi bir güç olarak Milli Kurtuluş Savaşından yıllarca önce ortaya çıkmıştı. Emperyalizmle

çelişmesi olan sınıflar içinde tefeci-tüccar karakterdeki milli burjuvazi örgütlü bir siyasi güç teşkil ettiğinden, emperyalist devletlerin ve mışası Yunan gericiliğinin işgaline karşı kendiliğinden gelişen direnme hareketi tefeci-tüccar burjuvazinin bir hareketi olarak ortaya çıktı ve gelişti.

Yarı-feodal tefeci-tüccar burjuvazinin şehir ve köy emekçilerini yarı-feodal yollarla sömürmesi, emperyalizm ve feodalizmin tasfiyesine çıkarları gereği karşı çıkması, aynı zamanda onun en tutarlı ve kararlı anti-feodal, anti-emperyalist sosyal güçler olan işçi ve köylülere karşı düşmanca bir politika izlemenin temelini teşkil eder. Bu nedenle yarı-feodal milli ticaret burjuvazisinin temsilcisi Kemalistler bir yandan işgalci emperyalistler ve uşaklarıyla aralarındaki çelişmeyi çözmek için kendiliğinden gelişen halk hareketinin başına geçerek dar sınıf çıkarları doğrultusunda yönlendirirken, diğer yandan da işçi sınıfının bağımsız sosyalist hareketinin ve köylülüğün toprak devrimi hareketinin ortaya çıkması doğrultusundaki her adımı baskı ve terörle yok etmeyi içeren işçi ve köylü aleyhtarı bir politika izlediler. Ş. Hüsnü oportünisti Kemalistlerin 1920 sonları ve 1921 başlarına kadar işçilere ve köylülere karşı Sun Yat-sen'in Guomindang'ı gibi işbirliği ve dostluk politikası güttülerini, hatta onlarla aynı parti içinde bir blok oluşturdıklarını ileri sürmektedir. Kemalistlerin işçi-köylü aleyhtarı yönlerini gizlemektedir. Milli Kurtuluş Savaşının başlarında,

proletaryanın bağımsız siyasi hareketi ve köylülerin güçlü bir toprak devrimi mücadelesi gelişmediği için, Kemalistlerin işçi-köylü aleyhtarı yönleri belirgin bir biçimde ortaya çıkmadı. Ne var ki, Milli Kurtuluş Savaşı içinde, işçiler ve köylülerle birleşememiş, onları sınıf çıkarları doğrultusunda bile harekete geçirememiş komünist unsurların ve köylülerin toprak ve özgürlük taleplerine kısmen sahip çıkan burjuva demokrat unsurların ortaya çıkması ve bir ölçüde gelişmesiyle Kemalistlerin işçi-köylü aleyhtarı nitelikleri de belirgin bir biçimde ortaya çıktı.

Milli Kurtuluş Savaşının, proletaryanın bağımsız siyasi hareketinin ve köylülerin güçlü bir toprak devrimi hareketinin ortaya çıkmadığı şartlarda tefeci-tüccar burjuvazinin bir hareketi olarak gelişmesine rağmen, süreç içinde etkileri dar bir ayarın çevreyle sınırlı komünist unsurlar, ve köylülerin toprak ve özgürlük taleplerine kısmen sahip çıkan burjuva demokrat unsurlar ortaya çıktı. Kemalistler emperyalizme karşı komünist ve burjuva demokrat eğilimler taşıyan unsurlarla işbirliği yaparak anti-emperyalist bir cephe oluşturmalarına, doğrudan doğruya bu unsurları yok etme politikası izlediler. Bu işçi-köylü aleyhtarı politika ifadesini en açık biçimiyle TKP'nin önderleri Mustafa Suphi ve yoldaşlarının şehit edilmesinde, onlarla ilişkisi olan çevre üzerinde estirilen baskı ve terörde buldu. Kemalistler, komünist ve burjuva demokrat unsurlar daha teşekkül eder etmez, baskı ve terörle tasfiye etme politikası iz-

lediklerinden Ş. Hüsnü oportünistinin iddia ettiği gibi, Kemalistlerin işçilere ve köylülere karşı dostluk ve işbirliği politikası izledikleri, hatta Müdafı-i Hukuk Cemiyetleri içinde bir blok oluşturdıkları bir dönem de söz konusu değildir. 1920 sonları ve 1921 başlarında Kemalistlerin giriştikleri tasfiye hareketi Ş. Hüsnü oportünistinin iddia ettiği gibi Kemalistlerin işçiler ve köylülerle oluşturdıkları bloku tasfiye etmeleri, işçilere ve köylülere karşı izledikleri dostluk ve işbirliği politikasını terk etmeleri değil, Kurtuluş Savaşının başından beri izledikleri işçi, köylü aleyhtarı politikanın bir devamı ve yansımasıdır.

Ş. Hüsnü, Kemalistlerin 1920 sonları 1921 başlarında giriştikleri tasfiye hareketiyle işçiler ve yoksul köylülerle Müdafı-i Hukuk Cemiyetlerinde oluşturdıkları bloku parçadıklarını ileri sürmekle sadece olguları çarpıtmamakta ve objektif süreçleri yanlış tahlil etmemektedir. O aynı zamanda Stalin'in sömürge ve yarı-sömürge devrimlerinin gelişme doğrultusuna ilişkin Marksist-Leninist tezlerine karşı çıkmaktadır. Zaten onun Kemalist devrim tahlilleri Stalin'in Marksist-Leninist tezlerini bir yana itmesinin ve Marksist-Leninist bakış açısına sahip olmamasının bir sonucudur.

Şefik Hüsnü Milli Kurtuluş Savaşının başlarında milli burjuvazinin uzlaşmacı ve devrimci olmak üzere iki kanada ayrıldığını, Kemalistlerin burjuva devrimini sonuna kadar götürmeye kararlı olan ikinci kanadın temsilcileri olduklarını ileri sürmekte-

dir. Ona göre 1920 sonları ve 1921 başlarında proletaryanın ve yoksul köylülerin hareketini tasfiye eden de milli burjuvazinin devrimci kanadının temsilcisi Kemalistlerdir. O şunları yazıyor :

«Bizde, Türkiye'de devrimci köylü hareketinin ve halkın sevgisini kazanmış Komünist Partisinin tasfiyesi işi, milliyetçilerin sağ kanadı tarafından, tutucu burjuvazi tarafından değil, tersine milli burjuvazinin radikal sol kanadı tarafından, burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı olan ve işçileri, köylüleri hakimiyeti altına almayı kendine görev edinmiş olan burjuvazi tarafından yürütüldü». (Komintern Organlarındaki Yazı ve Konuşmalar, s. 142) (abc)

Ş. Hüsnü, Milli Kurtuluş Savaşı yılları Türkiye'sinde milli burjuvazinin devrimci «radikal sol kanadı» ve uzlaşmacı-Şefik Hüsnü «tutucu» diyor- «sağ kanadı» olmak üzere ikiye ayrıldığını ve «devrimci köylü hareketinin» ve Komünist Partisinin ikinci kanat tarafından tasfiye edildiğini ilerleri sürerken, Stalin, milli burjuvazinin ve onun çeşitli kanatlarının sömürge ve yarı-sömürgelerde kapitalizmin gelişme düzeyine bağlı olarak oynadığı rolü şöyle tahlil ediyor:

«Dördüncü olarak, devrimci hareketin gelişmesiyle birlikte bu gibi ülkelerin milli burjuvazisi iki kısma ayrılıyor : Devrimci (küçük burjuvazi) ve uzlaşıcı (büyük burjuvazi). Bunlardan ilki devrimci mücadeleyi sürdürür, buna karşılık ikincisi emperyalizmle bir blok oluşturur.» (MDD, s. 12)

«Milli burjuvazinin şimdiden devrimci ve uzlaşıcı olmak üzere iki kanada ayrıldığı ama burjuvazinin uzlaşıcı kanadının henüz emperyalizmle sağlam bir birlik oluşturmadığı Mısır ve Çin gibi ülkelere gelince, buralarda ko-

münistler artık emperyalizme karşı milli birleşik cephe oluşturmayı amaç edinmezler. Bu tür ülkelerin komünistleri milli birleşik cephe siyasetini bırakmalı, işçilerle küçük burjuvazinin devrimci bloku siyasetine geçmelidirler. Bu blok, bu tür ülkelerde, tek bir parti, bir işçi köylü partisi biçiminde olabilir. Ancak bu kendine özgü parti aslında iki ayrı gücün birleştiği, yani komünist kanatla devrimci küçük burjuvazi kanadının birleştiği bir blok olma durumundadır. Bu blokun görevleri milli burjuvazinin yetersizliğini ve tutarsızlığını açığa çıkarmak ve emperyalizme karşı kararlı bir mücadele yürütmektir.» (Age, s. 14 - 15)

«Hindistan gibi ülkelerde durum biraz daha değişiktir. Hindistan gibi sömürgelerin varlık koşullarında temel ve yeni olan şey sadece milli burjuvazinin devrimci ve uzlaşmacı olmak üzere iki kanada ayrılmış olması değil, her şeyden önce bu burjuvazinin uzlaşıcı kanadının emperyalizmle esas olarak birleşmiş olmasıdır. Burjuvazinin bu en zengin ve en etkin kanadı, emperyalizmden çok devrimden korkar, onu, vatanının çıkarından çok kendi cebinin çıkarı ilgilendirir. Burjuvazinin işte bu kanadı her iki ayağıyla da devrimin en amansız düşmanlarının kampında yer alır, kendi ülkesinin işçi ve köylülerine karşı emperyalizmle bir blok oluşturur.» (Age, s. 15)

Yukarıdaki alıntılardan konumuz açısından çıkarılacak sonuçlar nelerdir? Çıkarılacak başlıca iki sonuç vardır.

Birincisi, milli burjuvazinin uzlaşmacı ve devrimci olmak üzere iki kanada ayrılmasının ve iki kanadın sömürge ve yarı-sömürge devrimlerinde oynayacağı rolün işçi-köylü devriminin ortaya çıkması ve gelişme seviyesine bağlı olduğudur. Gerek milli burjuvazinin iki kanada ayrılmasını, gerek işçi köylü devri-

minin ortaya çıkma ve gelişme seviyesini belirleyen etken ise, kapitalist gelişme düzeyidir. Stalin, proletaryası hiç veya hiç denecek kadar az olduğu, kapitalizmin az geliştiği -daha doğrusu gelişmediği- ülkelerde proletaryanın devrimci hareketi gelişmediği sürece milli burjuvazinin iki kanada ayrılmadığını ve köylülüğün milli ticaret burjuvazinin yedeği olarak kaldığını belirtmektedir. Buna karşılık kapitalizmin belli bir gelişme gösterdiği «sanayi bakımından az gelişmiş ve sayıca nispeten zayıf bir proletaryası olan» Çin ve Mısır gibi ülkelerle, «kapitalizmin az çok gelişmiş olduğu ve sayıca az çok güçlü milli bir proletaryası olan» Hindistan gibi ülkelerde ise milli burjuvazinin uzlaşmacı ve devrimci olmak üzere iki kanada ayrıldığını,

İkinci sonuç ise, milli burjuvazi iki kanada ayrıldığında uzlaşmacı kanat, «emperyalizmle esas olarak birleşirken» (Hindistan gibi) ya da böyle bir birleşme doğrultusunda adımlar atarken, devrimci kanadı işçi sınıfı ve Komünist Partisiyle sağlam bir blok oluşturur. Başka bir deyişle, milli burjuvazinin uzlaşmacı kanadı işçi sınıfına ve Komünist Partisine karşı düşmanca bir politika izlerken ya da böyle bir politika doğrultusunda adımlar atarken, milli burjuvazinin devrimci kanadı işçi sınıfına ve komünist partisine karşı ulusal ve demokratik devrim hedeflerine bağlı kalarak dostluk ve işbirliği politikası izler.

Stalin, milli burjuvazinin uzlaşmacı ve devrimci kanatlara ayrılması

halinde, devrimci kanadın anti-emperyalist devrim sürecinde işçi sınıfına ve Komünist Partisine karşı işbirliği ve dostluk politikası izleyeceğini belirtirken, Ş. Hüsnü oportünisti düşmanca bir politika izleyeceğini söylemektedir. Ş. Hüsnü oportünisti bununla da yetinmemektedir. O bir yandan milli burjuvazinin devrimci kanadının işçilere ve köylülere karşı düşmanca bir politika izlediğini, diğer yandan da «burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı» olduğunu ileri sürmekle birden fazla çamı aynı anda devirmektedir.

Milli burjuvazinin devrimci kanadı demokratik devrimin temel hedefi olan emperyalizmin ve feodalizmin baskısı ve sömürsü altında olduğundan ve esas olarak emperyalizmle ve feodalizmle bağları olmadığından anti-emperyalist, anti-feodal demokratik devrimin zaferinden yanadır. İşçiler ve yoksul köylüler demokratik devrimin en tutarlı ve en kararlı sosyal gücünü teşkil ettiklerinden, milli burjuvazinin devrimci kanadı demokratik devrim sürecinde işçilere karşı ve yoksul köylülere karşı dostluk ve işbirliği siyaseti izler. Milli burjuvazinin devrimci kanadının emperyalizme ve feodalizme karşı izlediği politikayla işçi sınıfına, yoksul köylülüğe ve Komünist Partisine karşı izlediği siyaset birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Ş. Hüsnü sağ oportünist Kemalizm tahlillerini piyasaya sürmek için bu bağı koparmakta, Stalin'in Marksist-Leninist tezlerini bir yana itmektedir.

Başta Çin devrimi olmak üzere bütün sömürge ve yarı-sömürge devrimleri Stalin'in sömürge ve yarı-sömürge devrimlerine ilişkin tezlerinin doğruluğunu kanıtladı. Büyük Marksist-Leninist Stalin'in tezleri ışığında Milli Kurtuluş Savaşını ele aldığımızda varacağımız sonuç, Milli Kurtuluş Savaşı yılları Türkiye'sinde milli burjuvazinin uzlaşmacı ve devrimci olmak üzere iki kanada ayrılmadığı, Kemalistlerin milli burjuvazinin «burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı» devrimci sol kanadının temsilcisi olmadıklarıdır.

Komünist unsurların Milli Kurtuluş Savaşı içinde yeni yeni teşekkül etmesi, proletaryanın bağımsız siyasi hareketinin ve köylülerin güçlü bir toprak devriminin ortaya çıkmaması, milli burjuvazinin uzlaşmacı ve devrimci olmak üzere iki kanada ayrılmadığının, Kemalistleri yeni yeni oluşan ve etki alanları son derece sınırlı komünistleri ve burjuva demokrat unsurları baskı ve terörle tasfiye etmeleri ise Kemalistlerin milli burjuvazinin devrimci kanadının temsilcileri olmadıklarının göstergesidir.

Milli Kurtuluş Savaşı yılları Türkiye'sinde sanayi proletaryası yok denecek kadar az olduğundan ve köylülük içinde sınıf farklılaşması derinleşmediğinden, Kemalistler dar bir aydın çevrede ortaya çıkan, her türlü devrimci muhalefet hareketini tasfiye etmede başarılı oldular. Bu nedenle milli ticaret burjuvazisinin bir hareketi olarak başlayan milli kurtuluş hareketi, bu sınıfın hareketi olarak zafere ulaştı ve sona erdi.

Esasında asalak, rantiyeci bir sınıf olan tefeci-tüccar burjuvazisi Türkiye gibi ulusal sanayi temelinde gelişmemiş ülkelerde, ulusal sanayi sermayesinin kendini yeniden üretim sürecinin dolaşım alanındaki unsuru haline gelmediğinden toprak ağası sınıfıyla birlikte emperyalizmle işbirliği yapmaya, ona aracılık yapmaya hazır bir özellik taşır. Bu özelliğine rağmen, tefeci-tüccar burjuvazinin Milli Kurtuluş Savaşı içinde yer almasının başlıca iki nedeni vardır.

① Bu nedenlerden birincisi ve temel olanı, köylüleri ve şehir emekçilerini yarı-feodal yollarla sömüren tefeci-tüccar burjuvaziyi de hedef alan işçilerin, köylülerin anti-emperyalist, anti-feodal devrimci demokratik mücadelesinin gelişmemiş olmasıdır. Eğer işçilerin ve köylülerin anti-emperyalist ve anti-feodal devrimci mücadelesi ortaya çıkarak belli bir gelişme gösterseydi, şehir ve köy emekçilerini yarı-feodal yollarla sömüren tefeci-tüccar burjuvazi anti-emperyalist mücadelenin başında yer almak bir yana, işçi-köylü devrimini tasfiye etmek için emperyalistlerle ittifaka girecekti. Komintern'in sömürge ve yarı-sömürgeler üzerine tezlerinde tefeci-tüccar burjuvazinin emperyalizmle ilişkisi şöyle ele alınıyor :

«Emperyalizm ilk önce, kendinden önceki toplumsal yapının hakim tabakası ile, yeni feodal ağalar, ticaret burjuvazisi ve tefeci burjuvazi ile halkın çoğunluğuna karşı ittifak yapar. Emperyalizm her yerde, kendi gerici müttefiklerinin varlığının temeli olan bütün kapitalizm öncesi sömürü biçimlerini

(özellikle köylerde) korumaya ve devam ettirmeye çalışır...» (Aktaran Mao Zedung-Seçme Eserler, C II. s, 311)

1919 Türkiyesinde Ş. Hüsnü oportünistinin iddialarının tam aksine, sınıf farklılaşması derinleşmediği ve işçi köylü devrimi gelişmediği içindir ki, yarı-feodal bir karakter taşıyan tefeci-tüccar burjuvazi, emperyalist mücadelenin içinde ve başında yer alarak milli devrimci bir rol oynadı. Tefeci-tüccar burjuvazinin milli kurtuluş hareketinin içinde yer almasının ikinci bir nedeni de, emperyalizmle doğrudan ilişkilerinin gelişme seviyesi ve emperyalist işgalin belli ölçüde bu sınıfın çıkarlarına zarar vermesidir. Çeşitli milliyetleri içinde barındıran Osmanlı İmparatorluğunda, konuyu dağıtacağı için üzerinde duramayacağımız etkenler sonucu, yabancı kapitalizmle doğrudan işbirliği yapan ve ona aracılık eden, burjuvazi esas olarak dış ticareti elinde tutan ve büyük ticaret merkezleri, liman şehirlerine yerleşmiş olan azınlık milliyetlere mensup ticaret burjuvazisiydi. Büyük ticaret merkezleri olan liman şehirlerine yerleşmiş ticaret burjuvazisinin (kompradorlar) dışında kalan tefeci tüccarlar ise daha çok iç ticareti ve yerel pazarları ellerinde tutuyorlardı. Emperyalizmle ilişkileri büyük liman şehirlerine yerleşmiş azınlık milliyetlere mensup burjuvazi kanalıyla gerçekleştiğinden Türk milliyetine mensup tefeci-tüccar burjuvazinin emperyalizmle ilişkileri esas olarak dolaylı ilişkiler çerçevesini aşmıyordu. Alman emperyalizminin Osmanlı İmparatorluğundaki etkisinin güç-

lenmesinden ve İttihat ve Terakki Cemiyetinin iktidar partisi haline gelmesinden sonra Türk milliyetine mensup ticaret burjuvazisinin içinde özellikle Alman emperyalizmine bağımlı komprador bir tabaka gelişti. Bu kompradorlar, yine Türk milliyetine mensup ticaret burjuvazisi içinde kendilerine bağımlı bir tefeci-tüccar şebeke yarattılar. Birinci Dünya Savaşında Alman emperyalizminin yenilmesi ve İttihat ve Terakki Cemiyetinin iktidardan uzaklaştırılması ile bu kompradorlar ağır bir darbe yediler ve buna bağlı olarak Türk ticaret burjuvazisinin emperyalizmle ilişkileri zayıflayarak kısmi bir kopma meydana geldi. Bu durum, işgalci emperyalistlerin azınlık milliyetler burjuvazisine ve Osmanlı Hanedanına dayanarak Türkiye'yi parçalamak suretiyle sömürgeleştirme politikasıyla birleşince, Türk milliyetine mensup tefeci-tüccar burjuvaziyle (ve ittifak içinde oldukları yerel feodallerle) işgalci emperyalistler ve uşakları arasındaki çelişmenin şiddetlenmesine, milli ticaret burjuvazisinin kendiliğinden gelişen milli direnme hareketinin başına geçmesine yol açtı. Milli ticaret burjuvazisi, Milli devrimin başına geçmekle birlikte şehir ve köy emekçilerini yarı-feodal yollarla sömürdüğünden, feodal karakterinden ötürü emperyalizmin tasfiye edilmesine karşıydı. Milli Kurtuluş Savaşını yöneten milli ticaret burjuvazisinin temsilcisi Kemalistlerin hedefleri, Türkiye'nin azınlık milliyetler burjuvazisinin imtiyazlı bir konumda olacağı bölgelere bölünmek suretiyle sömürgeleş-

tirilmesinin önlenmesi, siyasi bağımsızlığın «Misakı Milli sınırları» içinde gerçekleştirilmesi, emperyalistlerle ilişkilerin milli ticaret burjuvazisinin çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi ve devlet iktidarını milli ticaret burjuvazisi ve müttefiki toprak ağalarının ele geçirmesiyle sınırlıydı. Bu hedeflerin gerçekleşmesiyle birlikte Kemalistlerin anti-emperyalizmi de esas olarak sona erdi.

Milli Kurtuluş Savaşı «bir üst

tabaka devrimi», «milli ticaret burjuvazisinin bir devrimi» olduğu içindir ki, feodal, yarı-feodal sömürüyü tasfiye etmeye yönelmediği gibi, emperyalist boyunduruğu da parçalamaya yönelmedi. Emperyalizme ve uşaklarına kısmi ve geçici darbeler vurmkala yetinen, yarı-sömürge, yarı-feodal yapıyı geçici de olsa parçalamayan «cılız kalan bir anti-emperyalist devrim»le sonuçlandı.

Kemalistler «Burjuva Devrimini Oldukça İleri Bir Çizgiye Kadar Sürdürdüler» mi?

Şefik Hüsnü, Kemalizm kuyrukçusu politikasına gerekli zemini hazırlamak, Kemalistlerin işçi-köylü aleyhtarı politikalarını mazur göstermek için, onların «burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı» olduklarını ve iktidarı ellerine geçirdikten sonra da feodal kalıntıları her bakımdan tasfiye ettiklerini ileri sürdü.

«İktidara geldikten sonra milliyetçilik, geçmişe ait olan ve akılcı kapitalist sömürü ile bağdaşmayan tüm mirası her bakımdan tasfiye edene kadar devrimci uygulamalarını sürdürdü.» (Komitern Organlarında Konuşmalar, s. 50, abç)

«Geçmişe ait olan ve akılcı kapitalist sömürü ile bağdaşmayan tüm miras»dan anlaşılması gereken feodal, yarı-feodal sömürüdür. Ş. Hüsnü oportünistine göre Kemalist burjuvazi iktidara geldikten sonra feodal, yarı-feodal sömürüyü «her bakımdan tasfiye edene kadar

devrimci uygulamalarını sürdürdü». O, bir başka yazısında da Kemalist burjuvazinin feodal kalıntıları tasfiye etme işini tamamladığını şöyle ifade ediyordu:

«Seferber edilen milli kuvvetlerin görevi, sadece paralı askerlerden oluşan emperyalist orduları ülkeden kovmak değildi. Onlar aynı zamanda çökmekte olan Osmanlı İmparatorluğunun son padişahı etrafında toplanan ve müttefik emperyalistlerle kader birliği eden eski rejimin ayrıcalıklı hakim sınıflarını da mat etmek zorundaydılar. Kemalistler işte bu nedenle halk kitlelerinin coşkunluğu ve milli kurtuluş savaşının zorunlulukları karşısında, büyük toprak ağalarının ve müslüman din adamlarının ayrıcalıklı iktisadi ve toplumsal durumunu hedef almak zorunda kaldılar. Milli zaferin hemen ardından, kısmen hâlâ silahlı olan emekçi kitleler Kemalist burjuvaziye, feodal kalıntıları tasfiye işini tamamlamaya zorladılar. Kemalist burjuvazi bunu istemeye istemeye yaptı.» (age, s. 218, abç)

1927'de Kemalist burjuvazinin -1920 sonları ve 1921 başlarından

itibaren- işçi-köylü aleyhtarı bir politika izlemekle birlikte «burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı» olduğunu ileri süren Ş. Hüsnü 1932' de Kemalist burjuvazinin burjuva devrimini «istemeye istemeye» emekçi kitlelerin zorlamasıyla tamamlandığını söylemektedir. Bunlar dan hangisi doğrudur? Kemalist burjuvazi «burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı» bir sınıf mıdır, yoksa burjuva demokratik devrim sürecinde yalpalayan kararsız bir sınıf mıdır? Ş. Hüsnü Kemalist hareketin ve Kemalist burjuvazinin özelliklerine ilişkin olarak birbiri ile çelişen tahliller yapmakla birlikte-kapitalist olmayan yol tezini terkettikten sonra- Kemalist burjuvazi ve Kemalist hareketi feodal kalıntıları «her bakımdan» tasfiye ederek toplumsal gelişme açısından devrimci bir rol oynadığını belirtmekten de geri kalmadı.

Şefik Hüsnü, «milli zaferin hemen ardından» emekçi kitlelerin «Kemalist burjuvaziyi feodal kalıntıları tasfiye işini tamamlamaya zorla»yacak ve Kemalist burjuvaziye feodal kalıntıları «istemeye istemeye» tasfiye ettirecek kadar silahlı bir güç teşkil ettiklerini ileri sürmekle uyduruyor. Kemalist devrimin zaferinden sonra emekçi kitleler -ki ana gövdesini köylüler oluşturmuyordu- feodalizmin tasfiyesini hedef alan silahlı bir güç oluşturmuyorlardı. Eğer onlar «kısmen»de olsa anti-feodal silahlı bir güç teşkil etsey-

diler, Ş. Hüsnü oportünistinin iddialarının aksine feodal kalıntıları tasfiye işine bizzat kendileri girişirlerdi. Bu girişim ise feodalizmin Prusya tipi tasfiyesinde, Kemalist burjuvaziyi feodal kalıntıları tasfiye etmeye zorlamakta değil, köylülerin bütün topraklara tazminatsız el koymasının ve köylülerin bütün borçlarının iptalini içeren toprak devrimin de ifadesini bulurdu. Ş. Hüsnü menşevik çizgisine uygun olarak emekçi kitlelerin silahlı bir güç teşkil etmesiyle toprak devrimi arasındaki bağı koparmakta, kısmen de olsa silahlı olduklarını ileri sürdüğü emekçi kitlelerin hedeflerini Kemalist burjuvaziyi feodal kalıntıları tasfiye işini tamamlamaya zorlamakla sınırlamaktadır.

Şefik Hüsnü bir yandan Kemalist burjuvazinin 1920 sonları ve 1921 başlarından itibaren işçilere ve köylülere karşı düşmanca bir politika izlediğini ileri sürerken, diğer yandan da Kemalist burjuvazinin emekçi kitlelerin temel taleplerinden biri olan feodal, yarı-feodal sömürünün tasfiyesini emekçi kitlelerin zorlamasıyla da olsa gerçekleştirdiğini belirtmektedir. O böylece çağımızda burjuva demokratik devrimin temel gücünü işçi ve köylülerin oluşturduğunu, burjuva demokratik devrimin ancak proletarya önderliğinde tamamlanabileceğini, işçi-köylü aleyhtarı bir çizgi izleyen toplumsal hareketlerin burjuva demokratik devrimi tamamlamayacağını inkar etmektedir. Gerek milli devrimin zaferinden önce, gerekse sonra emek

çi kitleler silahlı bir güç teşkil etseydiler, Kemalist burjuvazi Ş. Hüsnü'nün iddia ettiği gibi emekçi sınıfların en temel taleplerinden biri olan feodal, yarı-feodal sömürünün tasfiyesini gerçekleştirmeyecek, aksine dünyanın her yerinde olduğu gibi kendi egemenliğini ve varlığını tehdit eden emekçi kitleleri silahsızlandırmak için emperyalizmin kollarına tamamen atılıp cılız, anti-emperyalizmini de bir yana itecekti. Ş. Hüsnü Kemalist burjuvazinin emekçi kitlelerin silahlı bir güç oluşturduklarını iddia ettiği şartlarda işçi-köylü aleyhtarı bir siyaset izlemesine rağmen, «burjuva devrimini kuvvetle ve samimi olarak sonuna kadar götürmeye kararlı» olduğunu ileri sürmekle, emekçi sınıfların hareketinin geliştiği ve burjuvazi ile emekçi sınıflar arasındaki çelişmenin olgunlaşıp şiddetlendiği oranda burjuvazinin gericileşeceğini, kendi devrimine ihanet edeceğini öngören Marksist-Leninist tezleri bir yana itmektedir. Ş. Hüsnü'nün Kemalizm tahlilleri Marksist-Leninist teorinin en temel tezlerinin inkârı üzerinde yükselmektedir.

Ş. Hüsnü oportünizmi emekçi sınıfların hareketi geliştiği oranda burjuvazinin gericileşeceğini inkar etmekte ve Kemalistlerin işçi-köylü aleyhtarı bir politika izlemelerine rağmen, işçilerin ve köylülerin en temel taleplerinden biri olan feodal ve yarı-feodal sömürüyü tasfiye edip burjuva devrimini tamamlayarak tarihi olarak devrimci bir rol oynadıklarını ispatlamak için feodalizmin

tasfiyesini ve burjuva devrimini tamamlanmasını Osmanlı Sultanlığı'nın (otokratik yönetimin) tasfiyesine indirgemektedir. Bu, aşağıdaki sözünde açıkça yansımaktadır:

«...Burjuvazinin en radikal üyeleri olan Kemalistler bu sağ kanattan ayrıldılar, istibdadı ve halifelîği tasfiye ettiler ve burjuva devrimini oldukça ileri bir çizgiye kadar sürdürdüler.» (Age, s. 142)

Kemalistlerin, milli devrimin zafarından sonra emperyalistlerle tam bir işbirliği yapan ve halifelikle de bezenmiş meşrutî-monarşiyi tasfiye ettikleri doğrudur. Ancak gerek bu tasfiye hareketi, gerek aşarın kaldırılması «burjuva devriminin ileri bir çizgiye kadar» sürdürülmesine, feodal ve yarı-feodal sömürünün her bakımdan tasfiyesine tekabül etmemektedir. Ş. Hüsnü meşrutî-monarşinin tasfiye edilmesi, aşarın kaldırılması vb. tedbirlerle «burjuva devriminin ileri bir çizgiye kadar» sürdürüldüğünü ve feodal, yarı-feodal sömürünün her bakımdan tasfiye edildiğini ileri sürmekle, burjuva demokratik devrimin temelini şehir ve köy emekçilerinin feodal ve yarı-feodal sömürü ve bağımlılık ilişkilerinden kurtulmasının teşkil ettiğini inkar etmekte, feodal ve yarı-feodal sömürünün temelini gizlemektedir.

1920'ler Türkiyesinde feodal sömürünün temelini feodal ağarın genel olarak üretim araçlarına -ki esas olarak topraktır- sahip olması, emekçinin ise üretim araçlarından yoksun olarak kişisel bağımlılık içinde bulunması teşkil ediyordu. Emper-

yalizm ve proleter devrimleri çağı olan çağımızda sömürge ve yarı-sömürgelerde Prusya tipi gelişme mümkün olmadığından ve ayrıca Prusya tipi gelişme yoluyla feodal ve yarı-feodal sömürü her bakımdan tasfiye edilemeyeceğinden, feodal ve yarı-feodal sömürünün her bakımdan tasfiye edilmesi için her şeyden önce bütün toprakların köylüye dağıtılması, köylülerin tefeci-tüccarlara olan borçlarının iptal edilmesi, kişisel bağımlılığı içeren bütün anlaşmaların yasaklanması gerekirdi. Milli devrimin zaferinden sonra bunların hiç biri gerçekleşmediği ve gerçekleşmesi doğrultusunda hiç bir adım atılmadığı için, feodal ve yarı-feodal sömürünün her bakımdan tasfiyesi bir yana, ona zerrece dokunulmadı bile. Üstelik feodal toprak ağalarının Osmanlı hanedanına ait toprakları, «hazine malı» olarak nitelenen toprakları ve savaşın perişan ettiği köylülerin kendilerine ait topraklarını zorbalıkla ele geçirmesi sonucu feodal toprak ağalığı ekonomisi belli bir gelişme kaydetti.

Halifelikle süslenmiş Osmanlı Hanedanı, feodal toprak ağaları ve yaygın Osmanlı bürokrasisiyle birlikte, feodal egemen sınıfı oluşturuyordu. Osmanlı Hanedanı, feodal egemen sınıfın en imtiyazlı tabakasıydı. (*) Meşrutî-monarşinin tasfiyesi ve Cumhuriyetin -ki bu Cumhuriyet burjuva-feodal anti-demokratik bir Cumhuriyetti- ilanı ile Osmanlı Hanedanının sahip olduğu imtiyazlar sona erdirildi. Merkezi feodalite tasfiye edildi. Meşrutî-monarşinin tasfiyesi ve Cumhuriyetin ilanı, bütün

topraklara köylülerin tazminatsız olarak el koyması, köylülerin bütün borçlarının iptaliyle birleşmediği ve bu temelde gerçekleşmediği için, feodalizmin tasfiyesine tekabül etmedi ve edemezdi de. Sultanlığın ve halifeliğin tasfiyesi, bütün topraklara köylülerin el koyması ve köylülerin bütün borçlarının iptali temelinde gerçekleşmediğinden, feodal toprak ağalığı ekonomisinin ve bu ekonomi ile iç içe tefeci-tüccar sermayenin güçlenmesi ve yaygınlaşmasına yol açtı.

Eğer meşrutî-monarşinin tasfiyesi ve aşarın kaldırılması gibi tedbirler kendi başına feodal ve yarı-feodal sömürünün «her bakımdan» tasfiyesine yol açsaydı, meşrutî-monarşilerinin bulunduğu sayılı ülkeler dışında bütün sömürge ve yarı-sömürgelerde (Türkiye de dahil) feodalizmin tasfiyesi diye bir meselenin olmaması gerekirdi. Bugün bunu, emperyalizme ve uşağı komprador burjuvaziye anti-feodal bir misyon yükleyen modern revizyonistler ve Troçkistler bile söylemek cesaretini kendilerinde bulamamaktadırlar.

Meşrutî-monarşi bir yönetim biçimidir. Bu nedenle meşrutî-monarşinin tasfiyesi, kendi başına, bir yönetim biçiminin tasfiyesine tekabül eder. Osmanlı devletinin köylülerden

(*) Osmanlı Hanedanının bu imtiyazlı durumu onunla tefeci-tüccar burjuvazi arasında bir çelişmeye yol açıyordu. Osmanlı Hanedanının, işbalci emperyalistlerin tam bir uşağı durumuna gelmesiyle birleşen bu çelişmenin varlığı (ve güçlenmesi) milli ticaret burjuvazisinin kurtuluş savaşına katılmasının bir etkeni oldu.

topladığı aşar (ürünün onda biri) ise, feodal rantın bir parçası olup, feodal rantın en ilkel biçimi olan ürün rantı. Kemalistlerin aşarı kaldırması genel olarak feodal rantın kaldırılmasına değil, fodal rantın vergi olarak devlet tarafından el konan bölümünün toprak ağaları ve tefeci-tüccar burjuvazinin elinde toplanmasına yol açtı. Buna karşılık feodal ve yarı-feodal sömürünün her bakımdan tasfiyesi, feodal rantın bütün biçimleriyle topyekûn kaldırılmasına, feodal üretim ilişkilerinin ve onun belirlediği üretim tarzının ve temsilcisi sınıfın tasfiyesine tekabül eder. Ş. Hüsnü, Kemalistlerin feodal kalıntıları her bakımdan tasfiye eden büyük devrimciler olduklarını ispatlamak için, ne sırdır ne keramet el çabukluğu marifet hesabı hokkabazlıklara başvurarak sultanlığın, hilafetin, aşarın kaldırılması gibi tedbirlerle feodal kalıntıların her bakımdan tasfiyesinin «burjuva devrimini oldukça ileri bir çizgiye kadar» sürdürme meselesini özdeşleştirmektedir.

Feodal ve yarı-feodal sömürü ve bağımlılık ilişkilerinin tasfiyesi burjuva demokratik devrimin temeli olduğundan, Ş. Hüsnü oportünisti, Kemalistlerin feodal kalıntıları «her bakımdan» tasfiye ettiklerini ileri sürmekle, burjuva demokratik devrimin tamamlanabilmesi için proletaryaya önderliğinin zorunlu olduğunu inkar etmektedir. Ş. Hüsnü'nün menşevik demokratik devrim çizgisi burada da karşımıza çıkmaktadır.

Kemalistlerin 1927 yılına kadar feodal kalıntıları her bakımdan tasfiye edip etmedikleri, Kemalist hareketin anti-fodal bir nitelik taşıyıp taşımadığı üzerinde daha fazla tartışmaya gerek yoktur. Ş. Hüsnü oportünistinin en sadık takipçilerinden biri olan Aydınlık revizyonizmi bile salefinin Kemalizm tahlillerine görünüşte de olsa katılmamakta, Kemalist hareketin «esas olarak köylü ve işçilere karşı, evet bir toprak devrimi ihtimaline karşı yönel»diğini, feodal kalıntıları her bakımdan tasfiye etmediğini kabul etmektedir.

Kemalistlerin «Anti-Emperyalistliği» ve

Şefik Hüsnü :

Ş. Hüsnü, 1927'de, Kemalist burjuvazinin feodal-yarı-feodal sömürüyü, tasfiye işini «her bakımdan» tamamladığını ileri sürerken; 1926'yılında da Türkiye'nin emperyalist devletlere karşı izlediği politikaya ilişkin olarak şunları yazıyordu :

«Ezilen halkların bu gruplaşması içinde yer alan Türkiye'nin bugüne kadar emperyalist devletlere yaklaşma e-

ğilimi yerine, artık Rusya'nın yanında yer alma eğiliminin geçmesi, özellikle dikkat çekmektedir.» (Komintern O.Y. K. s. 104)

Ş. Hüsnü, yukarıdaki alıntıda da görüleceği gibi, Kemalist burjuvazinin bir yandan feodal ve yarı-feodal sömürüyü her bakımdan tasfiye ettiğini, diğer yandan da emperyalistlere yaklaşmayı içeren bir politika izledi-

işletmeler, halâ yabancı kapitalistlerin elinde bulunmaktadır. Eski rejimin olağanüstü baskıları altında verdiği ayrıcalıkların büyük bir kısmı hâlâ geçerlidir. Kemal'in yandaşları, Lozan Antlaşmasıyla bu ayrıcalıkları tanıma zayıflığı göstermişlerdi. Fransız, İngiliz ve Alman mali çevreleri, demiryollarını, limanları ve madenleri işletmeye devam etmektedirler. Mondros Mütarekesinden sonra, İtalya ve Amerika da, Türkiye'ye girebilmek için yoğun bir faaliyete girişmiştir.

«Yabancı şirketlerin faaliyeti, hiç bir şekilde engellenmemektedir. Onlardan istenen tek şey, Cumhuriyetin yasalarına uymaları ve özel ayrıcalıklar istememeleridir.» (age - s, 42 - 43)

«Görüldüğü gibi bugün, yani 1926 yılında, milliyetçilerin hükümete gelmesinden dört yıl sonra Türkiye'de sanayi ve ticaret faaliyetinin büyük bir bölümü, hâlâ yabancı kapitalistlerin denetimi altındadır.» (age - s, 43)

«...Kemalistler, siyasi bağımsızlıkla ilgili bütün konularda katı ve uzlaşmaz bir tutum takındıkları halde, iktisadi konularda o kadar katı davranmaya gerek olmadığını düşünüyorlardı... Türkiye'nin devlet borçları meselesi bile Lozan Antlaşmasından çıkarılmış ve ertelenmişti. Bugün bu mesele hâlâ ortadadır. Gümrük meselesinde ise Kemalistler, 1921 yılına kadar geçerli olan ve eski gümrük hadlerini birkaç değişiklikle aynen tekrarlayan geçici bir çözümü zorla kabul ettirdiler. Yani Türkiye Cumhuriyeti, ancak, 928'de siyasi kurtuluşundan tam beş yıl sonra, tam anlamıyla bağımsız bir gümrük rejimine sahip olabilecekti. Yabancı sermayenin elindeki haklara ve büyük kapitalist işletmelere gelince, Kemalistler, ülkede yürürlükte olan yasalara uymaları şartıyla bunların yasallıklarını tanıdılar... Hiç kuşkusuz bu, kendi ülkesinin doğal zenginliklerini ve işgücünü kendinden başka hiç kimsenin sömürüye hakkı olmadığını düşünen, ama öte yandan da uluslararası sermaye ile ilişkilerini ta-

mamen koparmayı tehlikeli bulan milliyetçi burjuvazinin tipik tutumudur. Onun uluslararası sermaye ile ilişkilerini koparmaktan çekinmesinin nedeni, ileride yabancı sermayeden yardım isteme durumunda kalacağını hesaplamasıdır.» (age - s, 144-145)

Ş. Hüsnü oportünisti, Kemalist burjuvazinin feodal, yarı-feodal sömürüyü «her bakımdan» tasfiye ettiği yıllarda, emperyalistlerle uzlaştığını, emperyalistlerin ülke ekonomisi üzerindeki denetim ve yatırımlarına esas olarak dokunmadığını ileri sürmekle, feodalizmin «her bakımdan» tasfiyesinin emperyalist boyunduruğun «her bakımdan» tasfiyesine sıkıca bağlı olduğunu, sömürge ve yarı-sömürgelerde burjuva demokratik devrim sürecinin aynı zamanda anti-emperyalist devrim süreci olduğunu inkar etmektedir. Emperyalizmin (ve yarattığı komprador kapitalizmin) her bakımdan tasfiyesi ile feodalizmin her bakımdan tasfiyesi arasındaki bağı koparmak, sömürge ve yarı-sömürgelerde biri tasfiye edilmeden ötekini tasfiye edilemeyeceğini reddetmek, revizyonizm ve Troçkizmin en belirli özelliklerinden biridir. Bu Ş. Hüsnü oportünizminin de en belirli özelliklerinden bir tanesidir.

Kemalist devrimin tipik özelliği, ülkenin sömürgeleştirilmesi önlenirken ve siyasi bağımsızlık pekiştirildikten sonra, emperyalizm yanlısı bir politika izlemesine ve emperyalizmin mali ve ekonomik denetimine dokunulmamasına rağmen, feodal kalıntıların her bakımdan tasfiye edilmesi değildir. Kemalist devrimin tipik özelliği, feodalizmi ve emperya-

lizmi her bakımdan tasfiyeye yönelmesine rağmen, yarı-feodal milli ticaret burjuvazisinin bir hareketi olarak gelişmesi ve «cılız kalan anti-emperyalist bir devrim»le sonuçlanarak, emperyalizme kısmi ve geçici darbeler vurmasıdır. Bu nedenle Kemalist devrim, emperyalizmin (komprador kapitalizminin de) ve feodalizmin «her bakımdan» tasfiyesinin birbirine sıkı sıkıya bağlı olduğunu öngören Marksist-Leninist tezlerin yanlışlığını kanıtlayan bir örnek değildir. Ş. Hüsnü oportünistinin iddialarının tam aksine, Kemalist devrim, Marksist-Leninist tezlerin doğruluğunu kanıtlayan bir örnektir. Daha önce değindiğimiz belli özgül koşullardan ötürü emperyalist işgale karşı gelişen milli kurtuluş hareketine katılan feodal toprak ağaları ve bu hareketin başına geçen yarı-feodal tefeci-tüccar burjuvazisinin temsilcisi Kemalistler, söz konusu özgül şartların kalkmasıyla, emperyalizmle tam işbirliği haline girdiler. Kemalistler, feodal kalıntıları, emperyalizmin mali ve ekonomik denetimini (bunlardan doğan siyasi bağımlılık da dahil) tasfiye etmedikleri gibi, görünüşte bir bağımsızlık olan siyasi bağımsızlığı da tam olarak gerçekleştiremediler. Milli Devrimin zaferi ile birlikte, ülkenin parçalanarak sömürgeleştirilmesi önlenmesine ve siyasi bağımsızlık pekiştirilmesine rağmen, ekonomik ve mali bağımlılık ilişkileri dışındaki bağımlılık ilişkileri **tamamen** tasfiye edilmedi. Kazanılan siyasi bağımsızlık da Türkiye'nin süreç içinde daha da yarı-sömürgeleştirilmesine bağlı olarak gi-

derek yitirildi. Ş. Hüsnü oportünistinin iddia ettiği gibi, Kemalistler sadece iktisadi konularda değil, «siyasi bağımsızlıkla ilgili bütün konularda katı ve uzlaşmaz bir tutum» takınmadılar.

Yukarıda yaptığımız alıntılarda da görüleceği gibi, Ş. Hüsnü, Kemalistlerin milli devrimin zaferinden sonra emperyalist devletlerin Türkiye üzerindeki mali ve ekonomik denetimlerine dokunmadıklarını, hatta, mali ve ekonomik denetimin giderek güçlendiğini kabul etmektedir. Ancak Ş. Hüsnü'nün mali ve ekonomik denetimin devam ettiğini Kemalistlerin mali ve ekonomik denetime dokunmadıklarını kabul etmesi esnasında hiç bir şey ifade etmemektedir. Çünkü, ona göre, mali ve ekonomik denetimin devam etmesi, hatta giderek güçlenmesi, Kemalistlerin feodal kalıntıları «her bakımdan» tasfiye etmelerini milli kapitalizmin gelişmesini ve egemen hale gelmesini -Ş. Hüsnü'nün bu konudaki oportünist tezleri üzerinde gelecek sayımızda daha geniş olarak duracağız- engellemediği gibi, Kemalistlerin «emperyalizmi can evinden vurma»larını da engellememektedir. Ş. Hüsnü, bir yandan, Kemalistlerin emperyalist devletlerin mali ve ekonomik denetimlerine dokunmadıklarını kabul ederken, bir yandan da, -geçen sayımızda yaptığımız bir alıntıda da görüleceği üzere- «emperyalizmi can evinden» vurduklarını, bu nedenle de desteklenmeleri gerektiğini belirtmektedir. Esasında Ş. Hüsnü oportünizmine göre, Kemalistler, sadece feodalizmi değil, emperyalizmin mali

ve ekonomik denetimini de tasfiye etmeyi hedef almışlardı; ama, siyasi bağımsızlığın gerçekleştirilmesinden sonra, mali ve ekonomik bağımsızlığın «kendiliğinden geleceğini» sandıkları «ileride yabancı sermayeden yardı misteme durumunda» kalacaklarını hesapladıkları ve «kazandıklarını tehlikeye» atmamak için, mali ve ekonomik denetime dokunmadılar. Bu, aşağıda yapacağımız alıntı da açıkça yansımaktadır :

«... Kemalistler kapitülasyonlar (Çin'dekilere benzer bir tür eşit olmayan antlaşmalar) kaldırıldığına göre, eşit koşullarda mücadele ederek yabancı sermayeyi ülke ekonomisindeki stratejik mevzilerinden kovabileceklerini sanıyorlardı... Ülkenin siyasi bağımsızlığını emperyalist devletlere kabul ettiren genç Anadolu burjuvazinin önderlerinin, bu beklenmedik sonuç karşısında gözleri kamaşmıştı. Artık bunun arkasının kendiliğinden geleceğini sanıyorlardı. Ve o zamana kadar kazandıklarını tehlikeye atmak yerine, belirsiz çözümleri kabullenmeyi ya da emperyalistlerle taban tabana zıt düşündükleri anlaşmazlık konularını bile ertelemeyi yeğ tuttular.» (age-s, 145 - 146)

Ş. Hüsnü oportünistinin iddia ettiği gibi, Kemalistler, şunu veya bunu sandıkları, «ileride yabancı sermayeden yardım isteme durumunda» kalacaklarını hesapladıkları için değil, temsilcisi oldukları milli ticaret burjuvazisinin özelliklerinden ötürü emperyalistlerin mali ve ekonomik denetime dokunmadılar, emperyalizmi her bakımdan tasfiyeye yönelmediler. Kemalistler, siyasi bağımsızlığın esas olarak gerçekleştirilmesi, işgalci emperyalistlerle işbirliği yapan kompradorların etkinliğinin zayıflatılması, milli ticaret

burjuvazisi ve müttefiki toprak ağalarının devlet iktidarını ele geçirerek etkinliğinin güçlenmesi, meşruti monarşinin tasfiye edilerek esas olarak burjuva-feodal, anti-demokratik milli burjuva diktatörlüğünün kurulması ve emperyalist devletlerle olan mali ve ekonomik bağımlılığın özüne dokunmayan tedbirler almakla yetindiler. Şüphesiz tüm bunlar, emperyalizmi zayıflattı ve emperyalist devletlere rağmen gerçekleştirildi. Ancak yarı-sömürge, yarı-feodal yapı parçalanmadığı için de, emperyalizmle uzlaşmanın zeminini teşkil etti.

Ülkenin parçalanarak sömürgeleştirilmesinin önlenmesi, siyasi bağımsızlığın pekiştirilmesi ve emperyalist devletlerle olan mali ve ekonomik bağımlılığın özüne dokunmayan tedbirlerin alınmasıyla yetinilmesi, daha Milli Kurtuluş Savaşı sürerken emperyalistlere yeni imtiyazların tanınması Kemalist hareketin emperyalizmi her alanda tasfiyeye yönelmediğini göstermektedir. Ne var ki, Kemalistlerin emperyalizmin mali ve ekonomik denetimine dokunmadıklarını kabul etmek zorunda kalan Ş. Hüsnü, bu kabullenmeden sonra bile bin dereden su getirerek, Kemalistlerin emperyalistleri her bakımdan tasfiyeye yöneldiklerini ileri sürmektedir. Ş. Hüsnü oportünisti, 1927'de, Kemalist diktatörlüğün emperyalizmin mali ve ekonomik denetimine dokunmadığını belirtirken, 1926'da da «Kemalist burjuvazinin iktisadi çabalarının, emperyalist kapitalizmin girmesine etkili bir şekilde set çektiğini» söylüyordu :

«...Emekçi kitleler Kemalist burjuvazinin iktisadi çabalarının emperyalist kapitalizmin girmesine etkili bir şekilde set çektiğini ve dolayısıyla ilerici bir nitelik taşıdığını görmekle beraber, bu iktisadi gelişmenin iç mekanizmasının kendi sırtlarına bindiğini ve bu mekanizmanın işleyişinin bedelini kendilerinin ödediğini kavramak zorundadır.

«Milliyetçi burjuvazinin uyguladığı sistem, anti-emperyalist bir rol oynadığı sürece, emekçi kitleler tarafından esas olarak kabul edilebilir.» (age - s. 40-41)

Emperyalizmin mali ve ekonomik denetimine dokunmayan, yarı-sömürge, yarı-feodal toplumsal yapıyı geçici ve kısmi olarak bile parçalamayan Kemalist burjuvazi, «emperyalist kapitalizmin girmesine etkili bir şekilde» nasıl set çekmektedir? Ş. Hüsnü artık saçmalamaktadır.

Kemalist burjuvazi 1926'da «emperyalist kapitalizmin girmesine etkili bir şekilde set»mi çekmektedir, yoksa, giderek emperyalizmle bağlarını güçlendirmekte midir? Emperyalizmi her bakımdan tasfiyeye yönelmeyen, emperyalizmin mali ve ekonomik denetimine dokunmayan Kemalist burjuvazi, milli devrimin zaferinden sonra emperyalizmle bağlarını giderek güçlendirdi. Bu her şeyden önce, Kemalist bürokratların, milli ticaret burjuvazisinin en palazlanan unsurlarının, milli devrimin zaferinden sonra ülkeyi terkeden kompradorların yerini hızla doldurmalarında, büyük ölçüde devletin desteğine dayanan ve milli devrimin zaferinden sonra emperyalist tekel-lerle de işbirliği yapan firmaların kurulmasında açıkça yansımaktadır.

Yarı-sömürge, yarı-feodal yapı parçalanmadığı, Türkiye, dünya kapitalist ekonomisinin bir halkası olarak kaldığı için genel olarak yarı-feodal tefeci-tüccar burjuvazinin en palazlanmış unsurları, bir kısım toprak ağası ve büyük bürokrat, süreç içinde kompradorlaştı. Türkiye'de milli devrimin zaferinden sonra, milli kapitalizm de belli bir gelişme gösterirken, emperyalistlerin büyük mali ve ekonomik gücüne dayanan komprador kapitalizmi daha büyük bir gelişme gösterdi. Bu gelişmelere bağlı olarak da, milli devrimin zaferinden sonra da milli ticaret burjuvazisi ve müttefiki toprak ağalarının diktatörlüğü olan Kemalist diktatörlük, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının diktatörlüğüne dönüştü. Bu süreç esas olarak 1930'a doğru tamamlandı. Kemalist diktatörlük bu süreci yaşarken, Ş. Hüsnü oportünist 1927'de şunları söylüyordu :

«Türkiye Komünist Partisi, dış siyaset alanında Kemalistlerin daha uzun bir süre doğu ile batı arasında yalpalayacağı görüşündedir. Ama Kemalistler, en sonunda dış siyasetin ağırlık noktasının ezilen halklar ve Sovyetler Birliği'ne kesin bir yaklaşma yönünde olması gerektiğini kavrayacaklardır.» (age - s. 105)

Milli devrimin zaferinden sonra Türkiye'nin yaşadığı sürecin özünü, esasını, emperyalist denetimin giderek güçlenmesi, milli ticaret burjuvazisinin ve müttefiki toprak ağalarının diktatörlüğünün komprador burjuvazi ve toprak ağalarının diktatörlüğüne dönüşmesi teşkil ettiğinden, Kemalistler, «dış siyasetin ağırlık noktasının ezilen halklara ve Sovyet-

ler Birliği'ne kesin bir yaklaşıma yönünde olması gerektiğini» değil, aksini kavradılar. Bu gelişmeye rağmen, sosyalist Sovyetler Birliği'nin barışçı politikası, ve başka etkenler sonucu Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında iyi komşuluk ilişkileri uzun yıllar sürdü. Zaten Ş. Hüsnü'nün kastettiği de, Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki iyi komşuluk ilişkileri değildir. Onun doğu ile batıdan kastettiği, dünya anti-emperyalist cephesi ile dünya emperyalist cephesidir. Ş. Hüsnü'ye göre, Kemalistler uzun bir süre bocalamakla birlikte anti-emperyalist cephe içinde yer almanın gerekli olduğunu kavrayacaklardır. Bugün de «Üç Dünya» teorisyenleri, uzlaşmacı millî burjuvazi ve komprador-feo-

dal yönetimlerin anti-emperyalist cephe içinde yer almayı kavrayacaklarını söylüyorlar. Ve onlara, bunu kavratmaya çalışıyorlar!

Ş. Hüsnü'nün bütün meselesi, Kemalist burjuvazinin uyguladığı sistemin, «emekçi kitleler tarafından esas olarak kabul edilebilir» bir sistem olduğunu kanıtlamaktır. O, bunun için Kemalist hareketi ve Kemalist diktatörlüğü feodal kalıntıları her bakımdan tasfiye etmekle ve emperyalizmi bütünüyle tasfiyeye yönelmekle, süslemektedir. O, Kemalistlere karşı izlediği politikayla, Kemalizm tahlilleriyle Türkiye proletaryasına ve komünistlerine değil, oportünizme ve revizyonizme yol göstermektedir.

Kemalist Devletçilik ve Şefik Hüsnü

Devletin sınıf niteliği ve fonksiyonları her türden oportünizm ve revizyonizm ile Marksizm-Leninizm arasındaki önemli ayraçlardan biridir. Devletin sınıf niteliğini ve fonksiyonlarının gerçek niteliğini gizlemek, sınıflardan soyutlayarak, ya sınıflarüstü ya da tüm sınıfların bir kurumu olarak ele almak, Leninist devlet teorisine açık veya sinsice saldırmak, tahrif etmek bütün anti-Marksist akımların en belirgin özelliklerindendir. Ş. Hüsnü de, oportünist tabiatına uygun olarak devletin sınıf niteliğini ve fonksiyonlarının gerçek niteliğini gizlemekte, Leninist devlet teorisine sinsice saldırmaktadır. Bu, devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi yönetmesini ele alışında belirgin bir biçimde yansı-

maktadır. O, Milli Kurtuluş Savaşı'nın zaferinden sonra kurulan devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi yönetmesini, bazan ulusal ve sosyal kurtuluşu, bazan da sadece ulusal kurtuluşu gerçekleştireceğini ileri sürerek savundu.

«Ekonomik bakımdan yükselmek için ne yapmalıyız? Bunun için iki yol vardır: Ya eskiden beri yapıldığı gibi Özel teşebbüsün teşviki ve desteklenmesi ile yetinilir, devlet iyiliksever bir gözlemci durumunda kalır. Ve köhne ekonomi kurallarına dayanarak Avrupa ve Amerika'da olduğu gibi kendi kendine kapitalizmin gelişmesi beklenir. Bu takdirde çoğunlukla cılız kuvvetlerimiz kısa zamanda rekabet mücadelesinde, gürbüz yabancı sermayeye karşı zebun olacağından, yabancı tröstler serbestçe gelir, ülkemizi bir sömürge gibi sömürür ve halkımızı bağımsızlığından eder.

«Yahut verimli bir devrim yoluna girmişken köklü işlere atılmaktan korkmayız. Hızla ilerlemek ihtiyacı, yerli kapitalizmin tek tek çabalarıyla amaca ermenin imkansızlığını bize anlatır. Üretim alanında az zamanda çok iş çikarmanın tek yolu, ulusal çabalarımızı ortak ve belirli bir amaca doğru bizzat **devletin yöneltmesidir**. Özel deyimle vakit geçirmeden **bir devlet sermayedarlığı** yapmaya koyulmalıyız. Çıkar yol budur.

«Biz bugün sosyalist olarak yalnız bunu temenni ediyoruz.» (Seçme yazılar, Ş. Hüsnü, s. 211 - 212)

Ş. Hüsnü'ye göre, Kemalistlerin devleti, «özel teşebbüsün teşviki ve desteklenmesi ile» yetinen «iyiliksever bir gözlemci durumunda» kalmamalıdır. Eğer devlet özel teşebbüsü desteklemek ve teşvik etmekle yetinirse, Türkiye emperyalist yağma ve sömürüden kurtulamaz. Emperyalist yağma ve sömürüyü önlemenin yolu, mevcut devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak, üretimi yönetmesi ve örgütlenmesidir. Ş. Hüsnü, bir «sosyalist olarak yalnız bunu temenni» etmektedir! O, bir «sosyalist olarak» mevcut devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak yönetmesini sadece emperyalist yağma ve sömürüyü sona erdireceği için temenni etmektedir. O devamla şöyle demektedir :

«Sabırlı bir çalışmayla ülkemizde bir büyük sanayi ve yer yer elektrik merkezleri vücuda getirmeyi başardıktan sonradır ki yeni üretim ve bölüşme usullerimizin etkisi altında hayat koşullarının değişmesi bir toplumsal devrim zorunluluğunu doğuracaktır. Yoksa bugün aile hakları yasası, eğitim düzenlenmesi ve diğer fırsatlarla toplumsal devrimden söz etmek, bu deyim gü-

lünç bir tarzda kullanmaktır.

«Toplumsal devrimin bir temenniden ibaret kalmaması için, bugünkü devlet adamlarının gerçeği olduğu gibi görmesi ve ayrıntılarla uğraşmaktan vaz geçip, genel bir plana bağlı olarak ekonomimizi yükseltmeyi amaç edinmesi yeter. Siyasal devrimimizi yapmak için harcanan çaba ve cesaret bu ekonomik devrimimizi gerçekleştirebilir.» (Age, 212 - 213)

Ş. Hüsnü, mevcut devletin üretimi yönetmesini, «ekonomik devrim» in gerçekleşmesi «toplumsal devrimin bir temenniden ibaret kalmaması için» istemektedir. Mevcut devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi yönetmesi ve örgütlenmesi, hem ulusal hem de sosyal kurulumun gerçekleşmesi için yeterli olacaktır! Ş. Hüsnü devlet tekelinin nelere kadir olduğunu bir başka makalesinde şöyle ifade etmektedir :

«...Türkiye'nin ekonomik bakımdan yükselmesi, fakat aynı zamanda eskiden olduğu gibi emperyalist kapitalist devletlerin nüfuzu ve hakimiyeti altına düşmemesi için ne yapılmalıdır? Anlaşılması gereken nokta budur. **Tekel bu güç işi başarmak için akla gelen çarelerin en pratigi, en etkilisidir.**» (Age, s. 262, abç)

«Gerek milliyetçi açıdan gerek işçi devrimi açısından devlet tekeli, söylediğimiz mahzura rağmen o denli önemli yararları vardır ki, ondan vazgeçmek mümkün değildir.» (age, s. 262)

«Ülkemize silah zoruyla yerleşemeyen yabancı kapitalistlerin dost kisvesiyle içeri girmelerine izin verecek olursak, **Avrupa burjuvazisinin, içinde çırpındığı yok edici bunalımdan ucuza kurtulmasına -kendi zararımıza olarak- umulmaz bir yardım etmiş olacağız. Devlet tekclinden vazgeçip de sınai ve ticari alanı özel teşebbüse bırakacak o-**

Iursak, Anadolu pazarı bir çıkmaza girmiş olacaktır. Hem bolluk ve hem yokluktan (ürün stokları ve pazar ile hammadde yokluğu) bunalmış olan kapitalizme, kendi ciğerlerimizden yeni bir hayat üflemiş olacağız.» (age, s. 264 - 265, abç)

Yukarıda yaptığımız alıntılar göz önüne alındığında; Şefik Hüsnü'nün mevcut devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi yönetip örgütlediğinde emperyalist baskı ve sömürünün sona erebileceğini, toplumsal devrimin gerçekleşebileceğini, aynı devletin üretim araçlarını tekeli altına almaması ve üretimi yönetip, örgütlememesi ve özel teşebbüsü desteklemesi ve teşvik etmesi halinde de emperyalist sömürünün tasfiye edilemeyeceğini, toplumsal devrimin gerçekleşemeyeceğini ileri sürmektedir. O böylece, gerek emperyalizmin tasfiyesi, gerekse toplumsal devrim açısından, devletin sınıf niteliğinin değil, sınıf niteliğinden bağımsız olarak üretim araçları karşısındaki konumunun ve üretimde oynadığı rolün belirleyici olduğunu iddia etmektedir. Başka bir deyişle, aynı devlet, üretim araçlarının mülkiyetini üzerine alıp almaması halinde toplumsal gelişmeyi birbirine taban tabana zıt yönlerde etkilemektedir. Bu Leninist devlet teorisinin inkarıdır.

Leninist devlet teorisine göre; devlet sınıfların teşekkül etmesiyle birlikte tarih sahnesine çıkmış olup, ekonomik ve sosyal planda egemen olan sınıfın (veya sınıfların) baskı aletidir. Devlet sınıflardan bağımsız veya sınıflarüstü olamayacağı gibi, egemen sınıfın toplumsal gelişme a-

çısından oynadığı rolden bağımsız bir rol de oynayamaz. Devlet egemen sınıfların ezilen sınıflar üzerinde baskı aleti olmasına rağmen, o egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda ekonomiye müdahale eder. Bu müdahalenin boyutları ve biçimi şartlara göre değişir.

Devletin sınıf niteliğinden bağımsız olarak, üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi yönetmesi halinde, sosyalizmin inşa edileceğini savunurken, Engels, kapitalist toplumda, genel olarak, devletin ekonomiye müdahalesi, özel olarak da, üretim araçlarını tekeline alarak üretimi yönetmesine ilişkin olarak şunları yazmaktadır :

«Her halde, tröstlerle birlikte ya da tröstler olmadan, kapitalist toplumun resmi temsilcisi -devlet-, üretimin yönetimini eninde sonunda üzerine almıştır. Bu devlet mülkiyetine dönme zorunluluğu, önce büyük haberleşme ve ulaştırma kurumlarında -posta, telgraf ve demiryolları- duyulmuştur.

«Buhranlar, burjuvazinin modern üretici güçleri yönetmeye artık yetersiz olduğunu gösteriyorsa, büyük üretim ve dağıtım kurumlarının anonim ortaklıklara dönüşmesi, tröstler ve devlet mülkiyeti, burjuvazinin bu amaç için ne kadar gereksiz olduğunu gösterir.» (Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm -ENGELS- s. 93)

Engels, yukarıdaki alıntının ilk paragrafına koyduğu bir dipnotta da, meseleyi daha da somutlaştırarak «her türlü devlet mülkiyeti»nin sosyalizm olmadığını belirtmektedir.

«(Al) 'malıdır', diyorum. Çünkü üretim ve dağıtım (distribuiton) araçları gerçekten anonim ortaklıkları yönetilemeyecek kadar gelişince ve, bu yüzden, devletleştirilmeleri iktisadi bakım-

dan kaçınılmaz olunca, -bu işi bugünün devleti bile yapsa- ancak o zaman, iktisadi bir ilerleme vardır, toplumun kendisinin bütün üretici güçlere el koymasına doğru bir ilk aşamaya ulaşma söz konusudur. Ama son zamanlarda, Bismarck, sanayi kurumlarının devletleştirilmesine giriştiğinden beri, her türlü devlet mülkiyetini Bismarck'a özgü biçimde olanı bile; hiç gürültü patırdı etmeden sosyalistliğe özgü ilan eden, zaman zaman uşaklığa doğru yozlaşan, bir çeşit düzmece sosyalizm doğdu. Ve elbette, bütün sanayiine devletin el koyması sosyalistliğe özgü, Napoleon ve Matternich sosyalizmin kurucuları arasında sayılmak gerekti. Belçika devleti, tam anlamıyla siyasi ve mali sebepler yüzünden, başlıca demiryollarını kendi yaptırdıysa; Bismarck, hiç bir iktisadi zorunluluk olmadan, savaş durumunda demiryollarından daha iyi yararlanmak için, ve demiryolu memurlarını hükûmete oy veren bir sürü haline getirmek için, ve özellikle, kendisi için parlamento oylarına bağımlı olmayan yeni bir gelir kaynağı yaratmak için, belli başlı Prusya demiryollarını devletleştirdiyse, bu, asla, dolaylı ya da dolaysız olarak bilinçli ve bilinçsiz olarak sosyalistliğe özgü bir yol değildir. Yoksa, Krallık Denizcilik Ortaklığı, Krallık porselen imalatı ve hatta ordudaki alay tezini, (Frederich Wilhelm III devrinde açığözün birinin devletleştirilmesini ciddi ciddi teklif ettiği genel-evler bile) sosyalistliğe özgü kurumlar olurdu.» (age - s, 93)

Yukarıda alıntıda da görüleceği gibi, Engels, «her türlü devlet mülkiyetini»n sosyalizm olmadığını, «her türlü devlet mülkiyetini» «sosyalistliğe özgü ilan» etmenin «bir çeşit düzmece sosyalizm» olduğunu belirtmektedir. Kemalist devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi doğrudan yönetmesi ve örgüt-

lemesi halinde toplumsal devrimin bir temenni olmaktan çıkarak ekonomik devrimin gerçekleşeceğini, emperyalist sömürünün tasfiye edileceğini ileri süren Ş. Hüsnü'nün sosyalizmi de «bir çeşit düzmece sosyalizm» değil midir?

Lenin de, kapitalist tekelin devlet tekeli biçimiyle diğer biçimi arasındaki ilişkiyi ve «kapitalist toplumdaki devlet tekeli»ni şöyle ele almaktadır :

«...Banka kodamanları, ummadıkları bir yerde, devlet tekelinin işe el atmasından korkar görünüyorlar. Ancak şurası da besbelli ki, bu korku, aynı dairenin iki yönetici bölümü arasındaki rekabetin gerçevesini aşmamaktadır. Çünkü, bir yandan, tasarruf sandıkları-na emanet edilmiş milyarlar kesinlikle yine o aynı kodamanların emrinde demektir, öte yandan, kapitalist toplumdaki devlet tekeli, aslında, şu ya da bu sanayi alanındaki iflas sınırına gelmiş milyonerlerin gelirlerini arttırmak ve güvence altına almak için kullanılan bir araçtan başka bir şey ifade etmemektedir.» (Emperyalizm-s, 45)

Çağımızda bütün kapitalist ülkelerde, devlet ekonomiye daha çok müdahale etmekte ve devlet mülkiyeti giderek daha geniş alanları kapsamaktadır. Bu, üretimin sosyal karakterinin giderek belirginleşmesi ve gelişmesi ile kapitalizmin devrevi krizlerinin daha kısa aralıklarla ve derinleşerek ortaya çıkmasının bir sonucudur. Devlet tekelinin gelişmesi, toplumsal devrimin gelişmesine değil, devlet kapitalizminin gelişmesine tekabül etmektedir. Ş. Hüsnü'nün anlayışına göre, kapitalist ülkelerde devlet mülkiyetinin gelişmesi ile devlet kapitalizmi değil, sos-

yalizm gelişmektedir, sosyalizm inşa edilmektedir. Bunu modern revizyonistler de söylemektedir. Togliatti revizyonistti. İtalya'da tekeller devlet kapitalizminin gelişmesi ile sosyalizmin inşa edildiğini ileri sürmüştü.

Kendi başına devlet mülkiyetinin gerçekleşmesi, sosyalizmin inşasına, toplumsal devrimin gerçekleşmesine tekabül etmediği gibi, sömürge ve yarı-sömürgelerde de emperyalist sömürünün tasfiyesine veya önlenmesine de yol açmamaktadır. Gerek toplumsal devrim açısından, gerekse emperyalist sömürünün tasfiyesi ve ulusal ekonominin inşası açısından, devletin oynadığı rolün niteliğini belirleyen etken, devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi yönetmesi değil, onun sınıf niteliğidir. Devlet iktidarı anti-emperyalist bir politika izleyen ulusal sınıfların (veya sınıfın) eline geçmedikçe, devletin ekonomiye müdahalesi hangi biçime bürünürse bürünsün ve hangi boyutlarda olursa olsun, emperyalist sömürünün tasfiyesine veya önlenmesine, ulusal ekonominin inşasına yol açmaz. Devlet iktidarı, emperyalizmin sosyal temelleri olan komprador burjuvazi ve toprak ağaları veya emperyalizm yanlısı bir politika izleyen uzlaşmacı milli burjuvazinin elindeyse; devletin ekonomiye müdahalesi, ister «özel teşebbüsü teşvik etme ve destekleme» biçiminde olsun, ister üretim araçları mülkiyetini üzerine alarak üretimi doğrudan yönetme biçiminde olsun toplumsal gelişme açısından oynadığı rol, özünde bir ve aynıdır. Komprador - feodal

devletlerin üretim araçlarını tekeli altına alarak, üretimi doğrudan yönetmesi halinde; ulusal ekonomi, ulusal kapitalizm değil, komprador-feodal karakterde tekeller bir devlet kapitalizmi ortaya çıkarak gelişmektedir. Keza devlet iktidarının emperyalizm yanlısı bir politika izleyen uzlaşmacı milli burjuvazi elinde olması halinde de, devletin üretim araçlarının tekeli üzerine alarak üretimi doğrudan yürütmesi, emperyalist sömürünün tasfiyesine değil, emperyalist sömürünün daha da yoğunlaşmasına yolaçar.

Ş. Hüsnü'nün, burjuva-feodal Kemalist devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi doğrudan yönetmesi halinde emperyalist sömürünün tasfiye edilerek önleneceğini, toplumsal devrimin bir temenni olmaktan çıkacağını ileri sürmesinin temeli, devlet mülkiyetinin sosyalizme ve ulusal ekonomiye has bir olgu olarak ele almasıdır. Yukarıda Engels'ten ve Lenin'den yaptığımız alıntılarda da görüleceği gibi, her türlü devlet mülkiyeti, sosyalizme özgü olmadığı gibi, ulusal ekonomiye de özgü bir olgu değildir. Devlet mülkiyetinin sosyalist kolektif mülkiyet olabilmesi için, devlet iktidarının egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın elinde olması, yani, devletin sosyalist bir devlet olması gerekir. Bu da ancak, burjuva devlet cihazının parçalanarak, proletarya diktatörlüğü devletin kurulmasıyla mümkündür. Aynı şekilde devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi doğrudan yönetmesi, emperyalist sömürünün

tasfiye edilmesine yolaçması için devlet iktidarının anti-emperyalist bir politika izleyen ulusal sınıfların (veya sınıfın) elinde olması, yani devletin anti-emperyalist sınıfların devleti olması gerekir. Bu, tamamen devlet mülkiyetinin niteliği ile devletin sınıf niteliğinin özünde bir ve aynı olmasından, devletin bütün fonksiyonlarının egemen sınıfın damgasını taşımasından ileri gelmektedir. Ş. Hüsnü ise aksini iddia etmektedir. Bu, yukarıda Ş. Hüsnü'den yaptığımız alıntılarda da açıkça yansıdığı gibi, aşağıda yapacağımız alıntıda da belirgin bir biçimde yansımaktadır :

«Bu gözlemlerin ışığı altında, resmi makamların bütün konusunda gösterdikleri tekel tarafhlığı bizi zerre kadar aldatmıyor. Bizim istediğimiz doğurucu ve yaratıcı alanlardaki devlet tekeli. Yani ortak iş kuvvetimizle vücuda getireceğimiz servetleri milletimin ortak malı kılacak ekonomi ve toplum biçimiyle, bu dar tekelcilik arasında büyük fark vardır. Biz Cumhuriyet Hükümetine bu farkı kapatırmak için var gücümüzle mücadele edeceğiz.» (Ş. Hüsnü, Seçme Yazılar, s. 267)

Ş. Hüsnü, Kemalistlerden «vergi toplama işini amaç edinen» tekelin değil, doğrudan doğruya devletin üretimi yönetmesine ve örgütlemesine yolaçacak olan ve üretim araçlarının devlet mülkiyetine geçmesini içeren devlet tekelinin geçmesinin gerçekleşmesini istemektedir. Ş. Hüsnü oportünistine göre, birinci tip tekel -Ş. Hüsnü «dar tekelcilik» diyor- ile ikinci tip tekel arasında büyük fark vardır. İkinci tip tekel ile servetlerin milletin «ortak malı kılacak toplum ve ekonomi biçimi»ni gerçekleştirecektir. Bu nedenle de, prole-

tarya, Kemalistlerin burjuva-feodal devletini sosyalist üretime kesintisiz bir biçimde geçmeyi hedefleyen ulusal demokratik halk devrimiyle parçalamaya yönelmemeli, «Cumhuriyet Hükümetini»n ikinci tip tekeli uygulaması için mücadele etmelidir. Ş. Hüsnü proletaryaya ve müttefiklerine burjuva-feodal karakterde bir devlet kapitalizmi için mücadele etmeleri gerektiğini vaaz etmektedir. Onun proletaryaya gösterdiği hedef devlet iktidarını ele geçirmek değil, burjuva-feodal karakterde bir devlet kapitalizmi altında köle olarak kalmaktır.

Devlet mülkiyetini ele alıpta, Ş. Hüsnü ile modern revizyonistler arasında öze ilişkin olarak hiç bir fark yoktur. Modern revizyonistlerin de yarı-sömürge, bağımlı ülkelerde devlet mülkiyetinin gelişmesini burjuva-feodal, komprador-feodal devlet kapitalizminin gelişmesini ulusal ekonominin inşası, sosyalizmin inşası olarak yutturmaya çalıştıkları bilinmektedir. Ş. Hüsnü oportünistine göre, bugün Sovyetler Birliği'nin uydu-larının kapitalist ülkeler değil, sosyalist ülkeler olması gerekir.

Ş. Hüsnü sosyalizm olarak yutturmaya çalıştığı burjuva-feodal karakterdeki devlet kapitalizminin ne kadar gerekli olduğunu göstermek için şunları yazıyordu :

«Kaynaklarımız, milletin ortak malı olarak devlet tarafından işletildiğinde, Avrupa kapitalizminin istila emellerine set çekildiğinden başka, geniş halk kitlelerinin çıkarları da kısmen tatmin edilmiş olacaktır. Çünkü devlet tekeli, açıkladığımız gibi bütün, ispirto gibi maddelerle sınırlı kalmayıp demir-

yolu, orman, maden işletmeleri, dış ticaret vb. içine alacağından, yerli burjuvazimizin büyük kapitalist olması olanağı gereği gibi azalacaktır. Geliştiği ve örgütlendiği oranda egemenliğini kurmaya başlayacak olan halk kitleleri, bu ekonomik koşullar gerçekleşirse, karşılarında kapitalistleri değil, devlet ekonomisini elde tutan unsurlardan oluşan bir burjuvazi bulacaktır. Ve biz bununla hesaplaşmanın daha kolay olacağını sanıyoruz.» (Age, s. 266)

Ş. Hüsnü oportünistinin iddialarının tam aksine, birinci olarak, devlet kapitalizminin gelişmesi emekçi sınıflar üzerindeki baskı ve sömürünün azalmasına yol açmaz. Baskı ve sömürüyü daha da yoğunlaştırır. İkinci olarak, «yerli burjuvazinin büyük kapitalist olması olanağı»nı azaltmaz. Devlet kapitalizmi sermayenin merkezileşerek sınırlı elerde toplanması süreci içinde ortaya çıktığı gibi, bu süreci hızlandırır.

Oportünizmin elektizmi ve ilkesizliği yukarıdaki alıntıda da açıkça

yansımaktadır. Ş. Hüsnü, Kemalist devletin üretim araçlarını tekeli altına alarak üretimi doğrudan yönetmesi ve örgütlemesi halinde, bir yandan ulusal ve sosyal kurtuluşun gerçekleşeceğini, diğer yandan da «devlet ekonomisini elde tutan unsurlardan oluşan bir burjuvazi»nin olacağını söyleyerek elektizmin, ilkesizliğin batağında debelenmektedir.

Ş. Hüsnü, burjuva-feodal Kemalist devletin, üretim araçlarını tekeli altına almasıyla ulusal ve sosyal kurtuluşun gerçekleşeceğini ileri sürmekle, Leninist devlet teorisinin özünü inkar etmekte, proletaryaya devlet kapitalizmi altında köle olarak kalmayı vaaz etmektedir.

Gelecek sayımızda Ş. Hüsnü'nün faşizm ve ekonomik-sosyal yapıya ilişkin tahlilleri üzerinde duracağız.

«İşçilerle muhalefette bulunan belli sosyal tabakalar arasında kurulacak dostluğa değinirken Sosyal Demokratlar, işçileri diğer sınıf ve tabakalardan ayırmalıdır. Bu dostluğun her ne şekilde olursa olsun, geçici ve koşullara bağlı olduğunu vurgulamak, bu gün beraber olduklarıyla yarın mücadele etmek gerekeceğini açıklamak ve özgürlük bayrağını ancak proletaryanın taşıyabileceğini belirtmek Sosyal Demokratların görevidir. Bize, «bu tür hareket politik özgürlük mücadelesini zayıflatabilir,» diyenler olacaktır. Biz ise karşılık olarak bu tür hareketin politik özgürlük mücadelesini hızlandıracağını ileri süreceğiz. Sınıfların gerçek çıkarlarının bilincinde olduğuna güvenenler güçlü mücadeleciler ve yaşadığımız toplumda son derece etkili olan sınıf çıkarlarını ön plana almayan herhangi bir girişim, sadece bu mücadeleyi zayıflatmaya yarıyacaktır. Bu birinci noktadır. İkinci noktaya gelince, otokrasiye karşı verilen mücadelede işçi sınıfı kendini diğer tabakalardan ayıracaktır, çünkü o, otokrasinin kesin ve en büyük düşmanıdır. Otokrasi ile işçi sınıfı arasında bir anlaşma söz konusu olamaz. Kesin kararlı, hiç bir şekilde sınır tanımayan ve geriye dönmeyen işçi sınıfı ancak demokrasi ile uzlaşabilir. Halkın diğer tabaka ve gruplarının otokrasiye karşı düşmanlıkları koşullara bağlıdır, bunların demokrasileri geriye dönüş yapabilir.»

V. İ. Lenin